

Årsredovisning 2014

TILLVÄXTVERKET ARBETAR FÖR att stärka företagens konkurrenskraft. Vi gör det genom att skapa bättre förutsättningar för företagande – och för attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Vår vision är ett Sverige med fler företag som vill, kan och vågar.

VISSA INSATSER ÄR RIKTADE direkt till företag eller blivande företagare, andra syftar till att utveckla förutsättningar och villkor som påverkar företagande.

KUNSKAP, NÄTVERK OCH FINANSIERING är Tillväxtverkets viktigaste verktyg. Med kunskap om företags och regioners behov och förutsättningar bygger vi nätverk för samarbete, finansierar insatser som stärker näringslivet och tar initiativ inför framtiden.

INNEHÅLL

Förord

Vårt uppdrag

Uppgifter och mål 2

Utblick:

Hur konkurrenskraftigt är Sveriges näringsliv, företag och regioner? 4

Verksamhet 2014

Våra viktigaste verktyg
– kunskap, nätverk, finansiering 10
Företagens utveckling 12
Företagens förutsättningar 16
Företagen i regionen 18
Året i siffror 23

Vår organisation

Organisation 24
Ledning och styrelse 26

Resultatredovisning

Redovisning per program/insats 30
Återrapporteringskrav 72
Kompetensförsörjning 94
Hållbarhetsredovisning 96

Finansiell redovisning och övrigt

Ekonomisk översikt 105
Ordlista 134
Bilaga: avrapporterade uppdrag 135

Företag skapar tillväxt

DET HAR VARIT ett produktivt och spännande år på Tillväxtverket. Vi har slutfört många regeringsuppdrag. Vi har lagt fast den långsiktiga inriktningen på verksamheten och utvecklat vår organisation i linje med det.

Företag skapar tillväxt. Tillväxtverket har under året bidragit till goda förutsättningar genom att förenkla för företagen, erbjuda företagsinformation och, i samverkan med regionerna, utveckla miljöer som är funktionella och attraktiva för företag som vill, kan och vågar. Vi har också gett stöd direkt till företag som vill utveckla sin verksamhet.

Vi är genom ett intensivt arbete väl förberedda för att genomföra de program som 2014-2020 får finansiering från de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Totalt ska 65 miljarder kronor användas på ett ansvarsfullt och effektivt sätt för att utveckla Sverige. Viktiga nationella medaktörer är Svenska ESF-rådet och Jordbruksverket. På Tillväxtverket ansvarar vi för den Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Vi ska fortsätta att utveckla samarbeten som stärker företagens konkurrenskraft. Jag har vid flera tillfällen den senaste tiden presenterat Tillväxtverket, hur vi ser på de utmaningar och möjligheter som företag och regioner står inför och hur vi bidrar. Jag har fått stort gehör och mötts av många idéer om samverkan.

Vi ska ytterligare fördjupa vår kunskap om svenskt näringsliv och förutsättningar för globalt konkurrenskraftiga företag. 16 000 små och medelstora företag i vår unika undersökning Företagens villkor och verklighet visar på vikten av fortsatt målmedvetet förenklingsarbete och insatser från samhället för att möta näringslivets behov av kompetens. Det är områden där vi behöver finnas med som en kunnig och samlande aktör.

Kompetens, starka team, kvalitet och rätt partners är vår strategi när vi utvecklar vårt arbete för goda förutsättningar för företag att skapa tillväxt.

Gunilla Nordlöf
Generaldirektör

Uppgifter och mål

TILLVÄXTVERKETS HUVUDUPPGIFTER ÄR att i alla delar av landet främja hållbar näringslivsutveckling och hållbar regional tillväxt samt genomföra strukturfondsprogram. Det kräver långsiktighet, uthållighet och flexibilitet, inte minst för att möta de olika typer av utmaningar som finns för företagande i Sveriges regioner. Våra uppgifter och uppdrag ska bidra till tre mål:

Våra mål

Företagens utveckling

Bidra till hållbar tillväxt och till att svenskt näringsliv genom svenska små och medelstora företag blir konkurrenskraftigt.

Företagens förutsättningar

Bidra till att företagens förutsättningar och villkor blir enklare och mer attraktiva.

Företagen i regionen

Främja en hållbar regional tillväxt och bidra till att utvecklingskraft i alla delar av landet tas tillvara och utvecklas.

Näringslivets konkurrenskraft byggs upp av innovativa och växande företag som verkar i attraktiva regioner och som utvecklar den svenska ekonomin i takt med förändringarna på globala marknader. Vi ser företagande i denna samhällskontext.

Vår verksamhetsidé

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft

Genom kunskap, nätverk och finansiering skapar vi bättre förutsättningar för befintliga och framtida företag och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas.

Vår vision

Ett Sverige med fler företag som vill, kan och vågar

Vissa av myndighetens insatser är riktade till företag eller blivande företagare, medan andra syftar till att påverka och utveckla samhällsstrukturer och regionala miljöer som är av stor vikt för företag och företagande. Allt vi gör ska leda till att företagen i Sverige har möjlighet att utvecklas och vara internationellt konkurrenskraftiga. Konkurrenskraft är ett nyckelbegrepp.

A close-up portrait of a middle-aged man with short brown hair and blue eyes, smiling warmly. He is wearing a dark blue button-down shirt. The background is a soft-focus mix of red and blue tones.

»Kraft att konkurrera«

Konkurrenskraftiga företag kännetecknas av att de är innovativa, effektiva och jobbar smart. Att tänka nytt och att förnya sig är avgörande för att företag ska klara sig över tid, vara hållbara och kunna möta morgondagens konkurrensvillkor i en global ekonomi.

Tillväxtverket stärker det svenska näringslivets konkurrenskraft genom att stimulera företagens förmåga till entreprenörskap och innovationer. Vi ser exempelvis att de större småföretagen är viktiga för näringslivets konkurrenskraft. Där finns en stor potential eftersom dessa företag vill växa.

Men det räcker inte med att enskilda företag är innovativa. Alla företag behöver ha villkor som är ändamålsenliga och fungerar väl. De behöver verka i en miljö som är konkurrenskraftig och attraktiv för företagande. Vi jobbar exempelvis för effektiva regelverk, välkomnande attityder till företagande på lika villkor och smidiga planeringsprocesser som förbereder för investeringar i regionerna.

Det är ett viktigt uppdrag, utifrån företagens utveckling, företagens förutsättningar och företagen i regionen.

Kalle Westberg, ansvarig för entreprenörskapsfrågor vid Tillväxtverkets analysenhet

Hur konkurrenskraftigt är Sveriges näringsliv, företag och regioner?

GLOBAL COMPETITIVENESS INDEX (GCI)

PLACERING 2014-2015	
Schweiz	1
Singapore	2
USA	3
Finland	4
Tyskland	5
Japan	6
Hong Kong	7
Nederländerna	8
Storbritannien	9
Sverige	10

Källa: World Economic Forum (2014), The Global Competitiveness Report

EASE OF DOING BUSINESS RANKING

PLACERING	2015	2014	2013
Singapore	1	1	1
Nya Zeeland	2	3	3
Hong Kong	3	2	2
Danmark	4	5	5
Sydkorea	5	7	8
Norge	6	9	6
USA	7	4	4
Storbritannien	8	10	7
Finland	9		
Australien	10		
Sverige	11	14	13
Malaysia		6	
Georgien		8	9

Källa: Världsbanken (2014), Doing Business 2015. Going Beyond Efficiency, Världsbanken (2013), Doing Business 2014: Understanding Regulations for Small and Medium-Size Enterprises.

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft – genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och för attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Konkurrenskraft kan mätas på många olika sätt. I denna utblick finns ett urval av parametrar som ger en uppfattning av hur konkurrenskraften utvecklas inom olika områden.

Näringslivets konkurrenskraft

Sverige placerar sig ofta högt i internationella rankingar av konkurrenskraft, även om det har varit en vikande trend de senaste åren. Områden där Sverige vanligen tillskrivs styrkor inkluderar makroekonomisk stabilitet, en välutbildad arbetskraft, god innovationsförmåga och hög teknologisk kapacitet. Även de grundläggande förutsättningarna för att bedriva näringsverksamhet är väl utvecklade i Sverige, med politisk stabilitet, en låg nivå av korrupktion och effektiva institutioner. Däremot faller Sverige relativt sämre ut vad gäller indikatorer för skatter och skattetryck samt regleringar på arbetsmarknaden och dess funktionssätt.

World Economic Forums Global Competitiveness Index (GCI) är en av de mest väletablerade jämförelserna av internationell konkurrenskraft. Enligt detta index handlar konkurrenskraft inte så mycket om länders tävlan på en global marknadsplats, utan snarare om de omgivande faktorer som länder tillhandahåller för att öka produktiviteten och därigenom förutsättningarna för företag att utvecklas. Sverige placerar sig i den senaste undersökningen på tionde plats av de totalt 144 länder som rankades. År 2010–2011 rankades Sverige på andra plats över världens mest konkurrenskraftiga länder. De stora utmaningarna för Sverige ligger enligt World Economic Forum på arbetsmarknadens funktionssätt, delar av utbildningssystemet samt skattesystemet. Sammanfattningsvis, trots en tillbakagång i placering de senaste åren, är Sverige fortsatt ett av de mest produktiva och konkurrenskraftiga länderna i världen.

Ett annat sätt att mäta konkurrenskraft är att fokusera på villkor som kan anses ha en mer direkt påverkan på företagen. Världsbankens rapport Doing business 2015 visar att Sverige genomgående ligger bra till i rankingen över näringslivsklimatet när det kommer till att starta och driva företag. Rankingens konstrueras utifrån tio olika

områden, vilka omfattar bland annat processen att starta ett företag, hantering av bygglov, tillgång till elektricitet, kreditgivning till företag, förutsättningar för utrikes-handel och skattesystemets konstruktion. Sverige placerar sig på plats 11 av totalt 189 jämförda länder. Sammantaget får affärsklimatet i Sverige relativt goda omdömen, men jämförelsevis långa handläggningstider för att starta företag drar ner placeringen.

Företagens konkurrenskraft

De små och medelstora företagen i Sverige har en god tillväxtvilja. För att kunna stimulera utvecklingen är det relevant att veta vad företagen ser för hinder och behov av åtgärder för att kunna utvecklas och öka sin konkurrenskraft.

Antal företag i Sverige

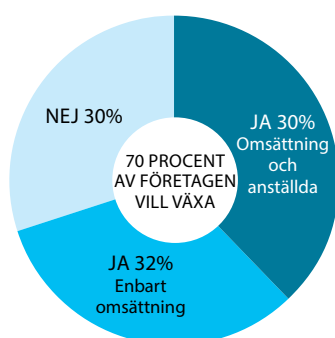
Sammantaget finns drygt en miljon företag i Sverige. Nyföretagarstatistiken för Sverige de senaste åren visar en viss ökning över tid. År 2012 startades nästan 70 000 nya företag. Andelen nya företag i förhållande till det totala antalet företag i Sverige har legat på ungefär 6–7 procent sedan 2007.

Variabel/storleksklass	0–9 anställda	10–49 anställda	50–249 anställda	250+ anställda
Antal företag	1 025 049	30 160	4 952	1 009
Andel företag	96,6 %	2,8 %	0,5 %	0,1 %
Antal anställda	620 640	585 142	477 364	929 192
Andel anställda	23,8 %	22,4 %	18,3 %	35,6 %
Nettoomsättning	21,5 %	18,5 %	19,3 %	40,7 %
Förädlingsvärde	24,5 %	18,4 %	16,8 %	40,3 %

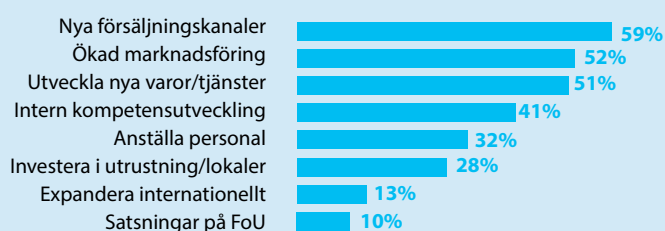
Källa: SCB 2012

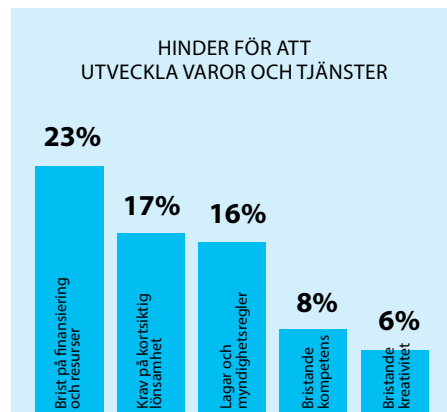
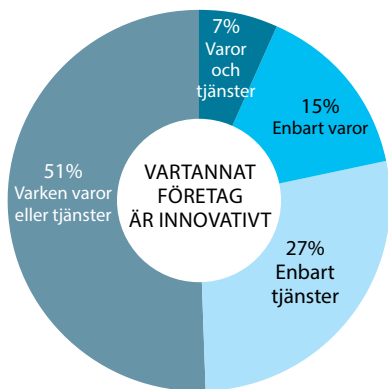
Vill företagen växa?

I Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet 2014* framgår att de svenska små och medelstora företagen har en god tillväxtvilja. En stor andel av företagen, nästan 70 procent, uppger att de vill växa. Sett över tid har dock tillväxtviljan minskat något. Det finns också skillnader mellan tillväxtviljan mellan företag i olika storleksklasser, samt mellan olika branscher. De större små- och medelstora företagen vill i högre utsträckning växa, och bland branscherna ligger hotell- och restaurangverksamhet högst och byggverksamhet lägst.

VIKTIGA ÅTGÄRDER FÖR ATT KUNNA VÄXA

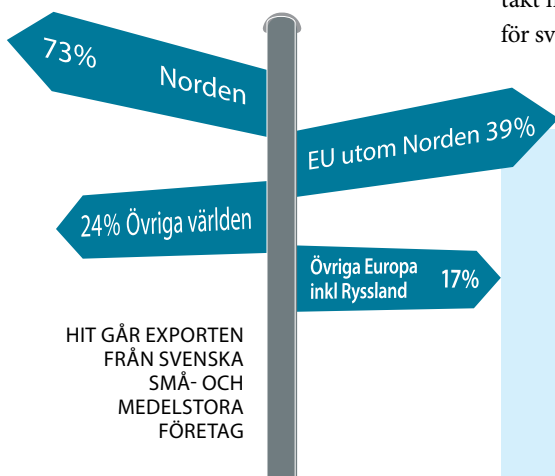
Innovation

Innovationsförmågan är en viktig faktor för företagets konkurrenskraft på sikt. Vartannat företag uppger att de har utvecklat och sålt nya produkter de senaste tre åren. I de större små- och medelstora företagen uppger en större andel att företaget är innovativt. I takt med allt kortare produktlivscykel ökar innovationsintensiteten eftersom företagen måste bli snabbare på att ta fram nya produkter. Ur konkurrensynpunkt är det viktigt att företag utvecklar och vidareförädlar produkter och ligger i framkant av marknadens utveckling.

Internationalisering

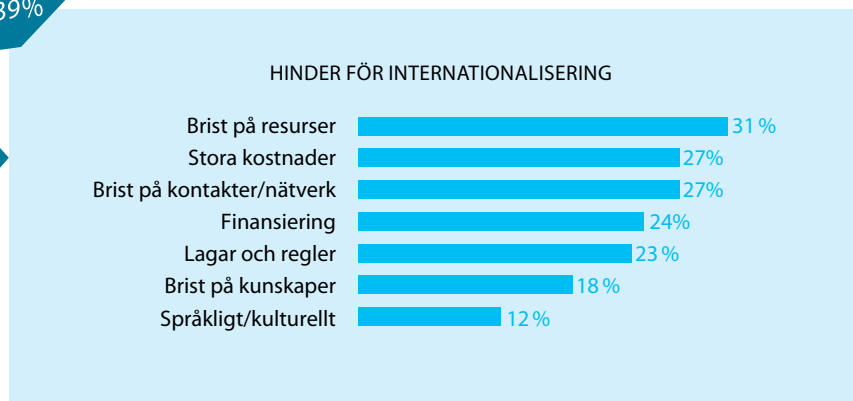
Export är ett mycket grovt mått på svensk konkurrenskraft, men ger en fingervisning om utveckling över tid. Sveriges andel av världsexporten minskade från omkring två procent 1975 till cirka en procent 2011. Samtidigt som den internationella konkurrensen skärps blir exporten allt viktigare för Sverige. År 2012 uppgick den till 1 736 miljarder kronor vilket motsvarade 49 procent av bruttonationalprodukten. År 1975 var andelen 27 procent.

Som framgår av diagrammet på föregående sida anger en förhållandevis liten andel av företagen att internationell expansion är viktig för att kunna växa. Det betyder inte att expansion på nya marknader saknar betydelse för företagets framtida utveckling, men att sådana planer eventuellt ligger längre fram i tiden. En ökad internationalisering är viktigt för en långsiktig konkurrenskraft och för möjligheten att hävda sig i takt med en tilltagande internationell konkurrens för såväl det enskilda företaget som för svenskt näringsliv som helhet.

HIT GÅR EXPORTEN FRÅN SVENSKA SMÅ- OCH MEDELSTORA FÖRETAG

Källa: Företagens villkor och verklighet 2014, Info 0563, Tillväxtverket.

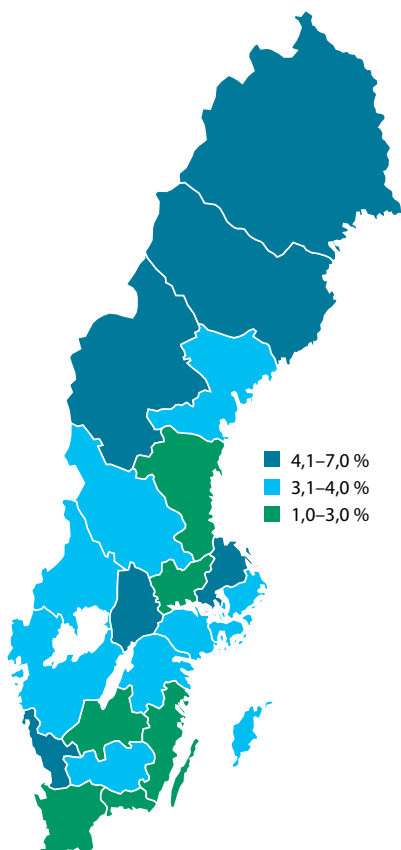
Regionernas utvecklingskraft

Starka och växande regioner gör Sverige konkurrenskraftigt. De regionala förutsättningarna i Sverige skiljer sig åt beträffande näringslivs-, företags-, befolknings-, tätorts-, och utbildningsstruktur. Detta innebär att strukturell omvandling och konjunkturförändringar påverkar Sveriges regioner olika.

Ekonomisk tillväxt sker i hela landet

Den ekonomiska aktiviteten sker i alla delar av Sverige. Storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö, där 52 procent av Sveriges befolkning är bosatt, stod 2012 tillsammans för 59 procent av landets bruttonationalprodukt (BNP), vilket är en betydligt större koncentration än i många andra OECD-länder. Storstadsregionernas andel av rikets samlade ekonomi ökar dessutom över tid.

Tillväxten sker även i andra delar av landet och i vissa fall till och med i en högre takt än i storstadsregionerna (Se karta/tabell till vänster.). Bruttoregionalprodukten (BRP), det vill säga värdet på de varor och tjänster som produceras i ett län, har stigit i samtliga län de senaste tio åren. En jämförelse av den genomsnittliga årliga tillväxten av BRP per invånare i svenska län visar att den ekonomiska tillväxten varit störst i det relativt glesbefolkade men råvarurika Norrbotten. Svagast ökning har Blekinge och Gävleborgs län haft. Sysselsättningsgraden är också relativt hög i norra Sverige, Västra Götaland, Norra Småland, Östergötland och i Stockholmsregionen, medan den är lägre i till exempel Värmland, Bergslagen och i delar av södra Sverige (stora delar av Skåne samt östra Småland).

EKONOMISK TILLVÄXT
Länsvis genomsnittlig årlig tillväxt av BRP per capita 2000–2012.

Norrbotten	6,2 %
Västerbotten	4,8 %
Uppsala	4,5 %
Örebro	4,4 %
Halland	4,3 %
Jämtland	4,1 %
Södermanland	3,9 %
Dalarna	3,7 %
Östergötland	3,7 %
Kronoberg	3,7 %
Stockholm	3,7 %
Riket	3,7 %
Västernorrland	3,4 %
Gotland	3,4 %
Västra Götaland	3,4 %
Värmland	3,3 %
Jönköping	3,0 %
Skåne	3,0 %
Kalmar	3,0 %
Västmanland	2,8 %
Gävleborg	2,7 %
Blekinge	1,6 %

Källa: SCB, Regionalräkenskaper, 2015

Attraktiva miljöer skapar konkurrenskraft

Sverige är ett av de länder inom OECD där befolkningen bor mest koncentrerat, samtidigt som befolkningstätheten i Sverige som helhet är låg.

Den kraftiga urbaniseringstrenden kan bland annat kopplas till att tjänstesektorn växer främst i befolkningstäta områden. Företag inom tjänstesektorn bedöms dra fördelar av täta miljöer genom att dessa underlättar kunskapsöverföring och möjligheter att finna rätt kompetens. Dessutom anses närhet till kunder, leverantörer, komplementära verksamheter och konkurrenter gynna företagens utveckling.

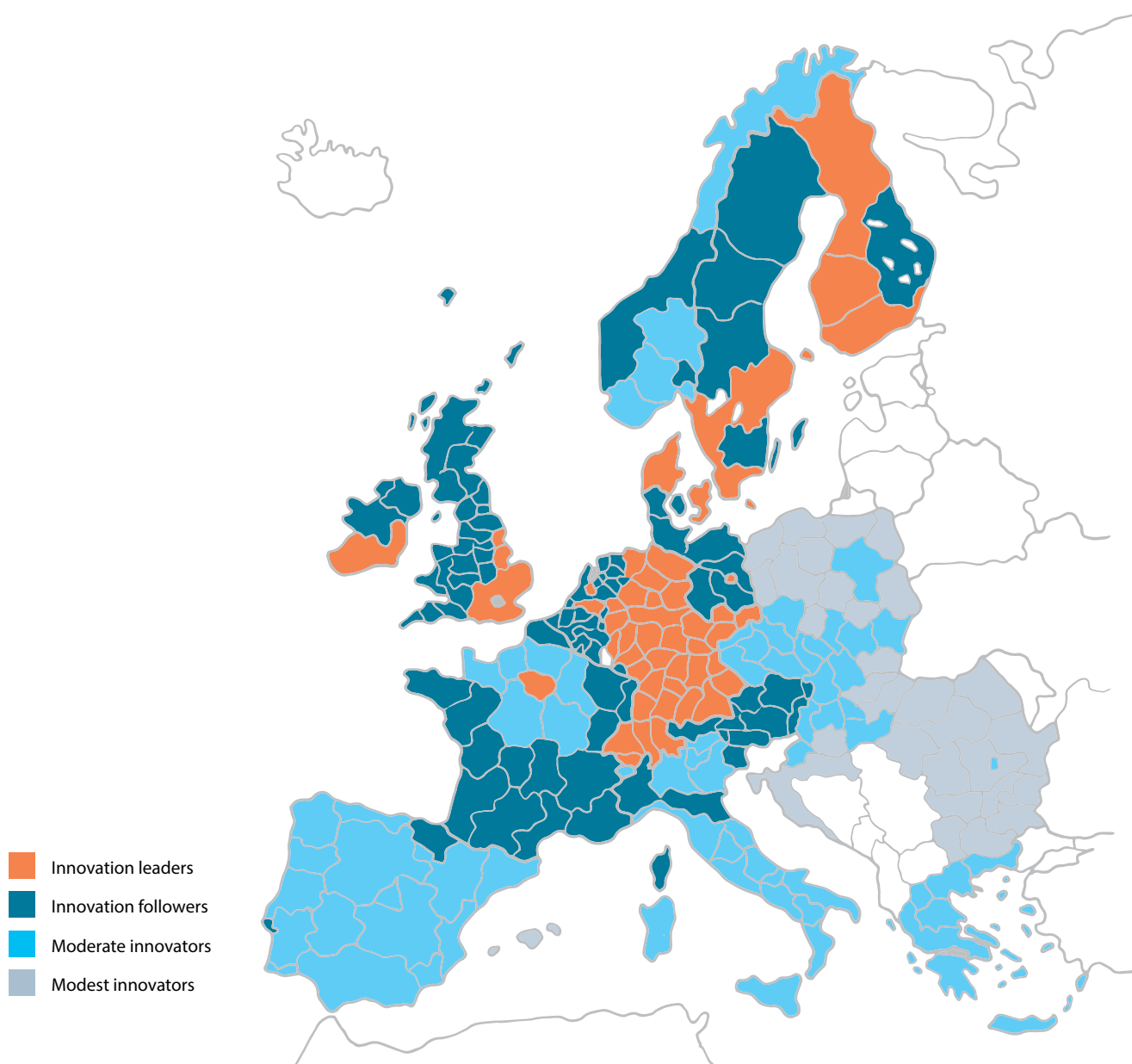
Den regionala miljöns tillgång till arbetskraft med rätt kompetens, privat och offentlig service, bra kommunikationer och annan infrastruktur är av stor vikt för företagens möjligheter att utvecklas. Urbaniseringstrenden medför att i flera regioner fortsätter befolkningsminskningen i gles- och landsbygdsområden. Det innebär utmaningar när det gäller offentlig och kommersiell service samt andra samhällsfunktioner som är viktiga för invånarna och det lokala näringslivet för tillgänglighet till andra nationella och internationella marknader. På samma gång ställer befolkningsökningen i andra områden ökade krav på service, bostäder och kommunikationer.

Regionala skillnader avseende tillgång till kompetens och kunskap

I internationell jämförelse är svensk arbetskraft välutbildad. Dock kan regionala skillnader noteras. Högst andel personer med en minst treårig eftergymnasial utbildning finns i de befolkningsmässigt större regionerna. I topp ligger Stockholm följt av Uppsala och Skåne. Lägst utbildningsnivå noteras för Dalarnas, Kalmars och Gävleborg län.

Trots en relativt hög utbildningsnivå har Sverige en matchningsproblematik som innebär en kombination av hög arbetslöshet och ett näringsliv som har svårt att finna rätt kompetens.

Av de företag som har försökt att rekrytera personal de senaste tre åren anger 15 procent att ett stort hinder vid rekrytering är att få sökande som kan tänka sig att flytta till orten. Nästan vart fjärde företag i Östergötlands, Jämtlands och Jönköpings län uppger detta enligt undersökningen *Företagens villkor och verklighet 2014*.

Källa: Regional Innovation Scoreboard 2014. Europas regioner har klassificerats enligt: Regional Innovation leaders (34 regions), Regional Innovation followers (57 regions), Regional Moderate innovators (68 regions) and Regional Modest innovators (31 regions).

Regionala skillnader avseende innovation

I ett europeiskt perspektiv står sig svenska regioner väl beträffande innovation. I EU:s *Regional Innovation Scoreboard 2014* visas resultatet på en geografisk nivå som i Sverige motsvaras av geografiska områden för genomförande av EU:s regionalfondsprogram. I denna undersökning placerar sig de svenska storstadsregionerna och Östra Mellansverige som ”innovation leaders”, medan övriga områden tillhör gruppen ”regional innovation followers”.

Sammantaget visar undersökningen att de bästa innovationsresultaten (*innovation excellence*) fortfarande är mycket geografiskt koncentrerade i Europa. De regioner som bedöms vara ”regional innovation leaders” återfinns exempelvis endast i åtta länder, däribland Sverige. I likhet med resultaten från *Företagens villkor och verklighet* pekas brist på finansiering ut som ett av de största hindren till innovation i Europa. För de regioner där det råder en brist på privat finansiering lyfts därmed offentliga insatser för att främja innovation fram som en åtgärd.

Verksamhet 2014

Under året fortsatte Tillväxtverket att genomföra befintliga och utveckla nya insatser som stärker företagens och regionernas konkurrenskraft och därmed Sveriges näringsliv. Utifrån de tre målen presenteras ett urval av vad vi åstadkom och bidrog till 2014.

Företagens utveckling

Vi fokuserade våra direkta insatser i första hand på affärsutveckling i företag som vill växa. De viktigaste framgångsfaktorerna som Tillväxtverket kan förstärka är förnyelseförmåga och internationalisering, vilket ofta går hand i hand. Förnyelseförmåga kan handla om nya produkter och tjänster, nya marknader och/eller om organisation och ledarskap. I arbetet för internationalisering hade vi fokus på förberedelsefasen. Merparten av årets insatser direkt till företag återfinns under *Företagens utveckling* sidan 12–15.

Företagens förutsättningar

Våra insatser för att skapa bättre förutsättningar för befintliga och nya företag handlade bland annat om att undanröja tillväxthinder, att främja entreprenörskap och arbeta för enklare regler. Årets insatser presenteras närmare under *Företagens förutsättningar* sidan 16–17.

Företagen i regionen

Vårt arbete för attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas handlar om bland annat strategiskt regionarbete, kompetensförsörjning och tillgång till service. Strukturfonderna är också en viktig del i den regionala tillväxtpolitiken. Insatserna presenteras närmare under *Företagen i regionen* på sidan 18–21.

Först i avsnittet ”Verksamhet 2014” presenteras våra viktigaste verktyg med exempel. Avsnittet avslutas med 2014 års fördelning av ekonomiska medel.

Vill du veta mer?

Tillväxtverkets program, återskrivningskrav, hållbarhetsarbete och kompetensförsörjning presenteras mer ingående under Resultatredovisning sidan 28 och framåt.

Våra viktigaste verktyg

Kunskap om företag och regioner

KUNSKAP ÄR ETT av myndighetens viktigaste verktyg. Vi utvecklar och förmedlar kunskap om svenskt näringsliv och de utmaningar och möjligheter som företag och regioner står inför. Vi fördjupar oss i de specifika förutsättningar och behov som finns i olika branscher och delar av landet. Kunskapen har vi, andra nationella aktörer och regioner nytta av i arbetet för stärkt konkurrenskraft.

Nätverk för effektiv samverkan

VI SAMVERKAR MED offentliga och privata organisationer och bygger nätverk. Samverkan med regionerna är en central del av vår verksamhet. Vi sammanför nationella myndigheter och organisationer med regionalt och lokalt verksamma aktörer. Vi samarbetar även över landsgränser runt Östersjön och inom EU. Ett målinriktat och handlingskraftigt samarbete gör att samhällets resurser för stärkt konkurrenskraft används effektivt.

Finansiering som stärker näringslivet

VI BIDRAR TILL att affärsidéer med potential får finansiering. Detta gör vi genom egna insatser och genom att informera och sprida kunskap om möjligheter till kapitalförsörjning.

Finansiering är också ett viktigt verktyg i arbetet för regional utveckling. Vårt största enskilda uppdrag är att bidra till att EU-medel investeras i projekt för regional tillväxt och sysselsättning. Under 2014 betalade myndigheten ut 2,1 miljarder kronor, varav 0,9 miljarder kronor EU-medel.

Merparten av vår finansiering för företagens utveckling, företagens förutsättningar och företagen i regionen är i form av projektmedel och går via offentliga aktörer. Vi ansvarar också för fördelning av verksamhetsbidrag och företagsstöd. Exempel på områden där vi under 2014 hade erbjudanden direkt till företag:

- Produktutveckling av varor och tjänster
- Miljöanpassade varor och tjänster
- Regionalt investeringsstöd
- Transportbidrag

VERKSAMT.SE

Tillväxtverket tillhandahåller nytta för företag genom information, inspiration och e-tjänster på företagarsajten verksamt.se, som är ett samarbete mellan flera myndigheter. Under året utvecklades mer regionalt anpassad information, exempelvis en regionsida för Blekinge. Tjänsteutbudet för att förenkla budget och fakturering utökades. År 2014 hade verksamt.se 1,7 miljoner användare, vilket är en ökning med 13 procent jämfört med 2013.

RISKKAPITAL INOM STRUKTURFONDERNA

Under programperioden 2007–2013 beviljade Tillväxtverket via Europeiska regionala utvecklingsfonden elva projekt finansiering för att öka utbudet av regionalt riskkapital. Projekten har, tillsammans med offentlig medfinansiering och privata investerare, investerat ungefär 3 miljarder kronor i cirka 300 portföljbolag. Satsningen utgör sammanlagt den största aktören i Sverige som investerar i tidiga skeden i små och medelstora företag. Intresset från företagen har varit stort. Cirka 4 000 företag har varit i kontakt med någon av de regionala fonderna under perioden. Investeringar görs som saminvesteringar med privata investerare. Idag ser vi att för varje offentlig krona som har investerats har privata investeringar genomförts med 1,8 kronor. Genom tillskottet av externt ägarkapital och kompetens kan företag utvecklas och innovationer kommersialiseras på befintliga och nya marknader. Under perioden 2014–2020 planeras en fortsättning.

Inblickar i verksamheten 2014

 TURISMENS ÅRSBOKSLUT

En grundförutsättning i arbetet för en växande besöksnäring är att det finns en bra kunskapsbas att utgå ifrån. Tillväxtverket genomför därför regelbundet olika undersökningar för att medverka till ett säkrare kunskapsunderlag för beslutsfattare, företag, utbildning och forskning.

Vi är statistikansvarig myndighet för turism och presenterade turismens årsbokslut 2013 före sommaren. År 2013 omsatte turismen i Sverige 284,4 miljarder kronor, en ökning med 3,9 procent sedan 2012. Utländska besökare spenderade 105,7 miljarder kronor och svenska fritids- och affärsresenärer 178,8 miljarder kronor.

 FÖRETAGENS VILLKOR OCH VERKLIGHET

15 000 företagare svarade på den femte upplagan av vår undersökning bland små och medelstora företag med 0-249 anställda. Undersökningen gav svar på hur dessa företag upplever sina villkor och sin verklighet inom tillväxt, kapitalförsörjning, hållbarhet, kompetensförsörjning och internationalisering.

Resultatet visar att svenska företag med 10-49 anställda vill växa, men att de ser fler tillväxthinder (exempelvis krångliga regler) än andra företag. Samtidigt är innovationskraften stark. Totalt 70 procent av företagen uppger att de vill växa. Andelen företag som vill växa har dock minskat sedan föregående undersökning. Läs mer på tillvaxtverket.se/faktaochstatistik.

 KUNSKAPSSPRIDNING I DIGITALA KANALER

Sociala medier är ett verktyg för att nå ut snabbt till fler, och vi ökade vår närvaro 2014. Särskilt flitigt använde vi twitter, och vi började använda LinkedIn som rekryteringskanal. Av våra konferenser webbsände vi fler än nio stycken. På tillvaxtverket.se/faktaochstatistik utvecklade vi möjligheterna för användarna att ta fram statistik kring företagande och entreprenörskap, utifrån bland annat Företagens villkor och verklighet.

Tillväxtverkets kanaler i sociala medier:

	2014	2013
Twitter (följare)	7 470	5 422
Facebook (gillare)	1 125	711
LinkedIn (följare)	1 875	-

 STRATEGISKT REGIONARBETE

Regionala dialoger har under året börjat introduceras successivt som bas för vårt långsiktiga nära samarbete med regionerna. Sedan juni 2014 har vi en organisation som ger oss bättre förutsättningar att jobba med regionala dialoger och gemensamma åtaganden. Nu finns tre regionchefer på plats som ska stärka den strategiska samverkan mellan Tillväxtverket och de utvecklingsansvariga i regionerna. Ambitionen är att dialogerna ska utmynna i gemensamma åtaganden där Tillväxtverket kan stötta med både kunskap och projektmedel.

 MYNDIGHETSSAMVERKAN FÖR ENKLARE FÖRETAGANDE

Ett exempel på hur Tillväxtverket arbetar för att förenkla för företag är samarbetet med Skatteverket, Bolagsverket, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Tullverket kring starta och driva företag. Sedan 2014 ingår även Patent- och registreringsverket, Jordbruksverket, SCB, Pensionsmyndigheten och Lantmäteriet. Syftet är att göra det enklare att starta och driva företag genom att ge samordnad information och vägledning genom olika kanaler såsom företagsajten verksam.se, webbseminarier och starta företagsdagar.

 GD-NÄTVERK FÖR FÖRENKLINGSFRÅGOR

Under året tog Tillväxtverkets generaldirektör initiativ till ett GD-nätverk för förenklingsfrågor. 13 andra myndighetschefer var inbjudna till ett första möte. Nätverket blir en kanal att sprida Tillväxtverkets kunskap om hur man förenklar för företag, visa på goda exempel och för erfarenhetsutbyte.

 EU-FONDER I SAMVERKAN

Tillväxtverket, Svenska ESF-rådet och Jordbruksverket samverkar 2014-2020 för att effektivisera genomförandet av de program som finansieras via de fyra Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna). Syftet är också att förenkla för målgrupperna för fonderna. Tillväxtverket är ordförande för styrgruppen i denna fondsamverkan, som är ett uppdrag från regeringen. I november 2014 arrangerade de tre myndigheterna en nationell lanseringskonferens som gästades av representanter från två av EU:s generaldirektorat och två svenska departement.

 AFFÄRSUTVECKLING FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

Tillväxtverket bidrar till att affärsidéer kan förverkligas och till att företag kan öka sin konkurrenskraft på internationella marknader. Under året 2014 har små och medelstora företag bland annat haft möjlighet att söka medel för att stärka företagets konkurrenskraft genom att utveckla sina produkter, närma sig en internationell marknad eller öka sin internationaliseringsgrad.

Tillväxtverket gjorde en informationssatsning för att nå företag med kvinnor som VD. En del av medlen reserverades för företag som leds av en kvinna.

Företagens utveckling

MÅL 1

Bidra till hållbar tillväxt och till att svenskt näringsliv genom svenska små och medelstora företag blir konkurrenskraftigt.

Insatser för förnyelse och stärkt konkurrenskraft

- Tillväxtverket beviljade cirka 50 miljoner kronor i affärsutvecklingscheckar till små och medelstora företag för utveckling och kommersialisering av varor och tjänster.
- En satsning på strategiskt styrelsearbete som 249 personer deltog i avslutades under året. Utvärderingen visar att satsningen fyller ett marknadskompletterande behov. Ny extern styrelsekompetens kan vara ett stöd för företagets strategiska utveckling i viktiga tillväxtskeden, exempelvis vid en internationaliseringssatsning. 80 procent av företagen ansåg att satsningen stärkt styrelsens och företagsledningens arbete.
- Produktivitet i världsklass är en förutsättning för en fortsatt stark svensk tillverkningsindustri. Tillväxtverket finansierade tillsammans med Vinnova Produktionslyftet, en kompetenssatsning för svensk tillverkande industri.

Stöd till internationalisering

- Tillväxtverket beviljade cirka 30 miljoner kronor i affärsutvecklingscheckar till små och medelstora företag för internationalisering. En utvärdering från 2013 visar att denna satsning på ett bra sätt kompletterar andra offentliga stöd.
- Kompetenshöjande insatser inför en internationalisering har erbjudits mindre företag med tillväxtpotential.
- I Sverige nådde det europeiska nätverket Enterprise Europe Network, som Tillväxtverket medfinansierar och koordinerar, ut till drygt 2 350 företag. Cirka 230 svenska företagsprofiler marknadsfördes och ett 60-tal avtal tecknades mellan företag. Nätverket erbjöd även innovationscoaching för att ta tillvara företagens innovationspotential.
- Via program för internationalisering av miljöteknikföretag och miljödriven affärsutveckling genomförde myndigheten ett flertal insatser för att bidra till tillväxt i företag som erbjuder miljöeffektiva varor och tjänster.

Tillgång till kapital

- Tillväxtverket beviljade 173 miljoner kronor i regionalt investeringsstöd. Finansieringen medverkade till investeringar på 2,36 miljarder kronor. En undersökning genomförd 2014 visar att de företag som år 2009 beviljades regionalt investeringsstöd har haft en bättre ekonomisk utveckling mellan åren 2009-2012 än två jämförelsegrupper. (Tillväxtverket medverkade i förberedelserna av de vid halvårskiftet införda stödordningar avseende den nya programperioden 2014–2020 för regionala företagsstöd.) Läs kort intervju med en företagare som fått regionalt investeringsstöd på sidan 83.
- Myndigheten gav stöd till utbildning för affärsänglar och entreprenörer i investerings- och finansieringsprocesserna. Resultaten pekar på att det finns ett stort behov av att utveckla affärsänglars kunskap, strategier och nätverk för att bättre lyckas med flertalet investeringar.

- För att kompensera tillverkande företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar samt stimulera till en ökad förädlingsgrad betalades 369 miljoner kronor ut i transportbidrag.
- Satsningen på finansieringsinstrument inom Europeiska Regionala Utvecklingsfonden har fortsatt med regionala riskkapitalprojekt genom Almi Invest och med förberedelser inför nya strukturfondsperioden.

Stimulera positiva attityder till nyföretagande

Tillväxtverket arbetar med att stimulera positiva attityder till företagande och entreprenörskap och viljan och modet att våga satsa på eget företagande.

- 800 ambassadörer och förebilder för kvinnors företagande träffade uppskattningsvis drygt 19 500 personer för att berätta om sitt företagande. Bland annat i skolor.
- Tillväxtverket tog fram och spred fakta och statistik om ungas företagande.
- Tillväxtverket gav verksamhetsbidrag till Drivhuset och Venture Cup som arbetar för att skapa positiva attityder till entreprenörskap och företagande hos akademiker.

Entreprenörskap och innovationskraft hos unga personer

Tillväxtverket drev 2010-2014 tillsammans med Vinnova program för Ungas innovationskraft. Tillväxtverket gjorde insatser, dels för att utveckla ungas idéer, dels för strukturpåverkan genom att synliggöra unga kvinnors och mäns behov vid idéutveckling. Myndigheten tog också fram fakta och statistik om ungas företagande.

- 94 unga företagare tillfrågades om sina behov i olika faser av företagandet. De efterfrågar bland annat coacher och mentorer som själva är företagare.
- Sex projekt, med finansiering från Tillväxtverket, genomfördes för utveckling av offentliga miljöer som mötesplatser för unga som vill utveckla idéer som kan leda till företag eller innovationer. Ett erfarenhetsseminarium genomfördes.
- Under året följde myndigheten upp en studie från 2012 om hur innovationssystemets aktörer möter unga. Medvetenheten om unga som målgrupp har ökat, men få aktörer har förändrat sin kommunikation, sina processer eller utbud. Möjligheterna för unga att få finansiellt stöd till sina idéer har inte ökat.
- Tillväxtverket tog fram ny statistik om unga företagare. Den visade att de har högre tillväxtvilja både vad gäller omsättning och antal anställda än äldre företagare. 60 procent har utvecklat nya varor eller tjänster under de tre senaste åren och de omsatte totalt 27,5 miljarder kronor.

Entreprenörskap hos kvinnor

Fler företag som drivs av kvinnor ökar mångfalden och dynamiken i näringslivet. Tillväxtverket har mellan 2007 och 2014 haft regeringens uppdrag att arbeta med program för kvinnors företagande.

- Tillväxtverket beslutade om 90 miljoner kronor för affärs- och innovationsutveckling i kvinnors företag som fördelades under 2013-2014. Totalt finansierades 461 projekt 2011-2014, i vilka drygt 10 000 kvinnor deltog. 86 procent av de som driver företag anger att de har fått verktyg/färdigheter för att utveckla företaget vidare.
- Tillväxtverket fortsatte uppdraget att sprida Golden Rules of Leadership. Syftet är att fler kvinnor på sikt ska ta ledande positioner i näringsliv och samhälle. Ledarskapsprogrammet Women Up Sweden genomfördes med 40 deltagare.
- 800 företagare gjorde en stor samhällsinsats som ambassadörer för kvinnors företagande. De synliggjorde kvinnors företagande genom att dela med sig av sina erfarenheter. Ambassadörerna träffade uppskattningsvis drygt 19 500 personer under 2014. 19 filmer med ambassadörer som berättar sin historia har producerats. Sammantaget bedömer Tillväxtverket att ambassadörerna har bidragit till att förändra bilden av företagare och företagande. Läs en kort intervju med en ambassadör för kvinnors företagande på sidan 37.
- Mellan 2006-2012 ökade antalet företag som drivs av kvinnor med 34 procent och andelen företag som leds av kvinnor uppgår nu till 29 procent. Under 2014 lades stor tonvikt på att arbeta fram en nationell strategi för företagsfrämjande på lika villkor.

800

Ambassadörer för kvinnors företagande

Finansiering till:

**16 projekt
sex förstudier**

Entreprenörskap i högre utbildning

Tillväxtverket ska främja entreprenörskap vid universitet och högskolor. Det gör myndigheten genom insatser för att påverka attityder till företagande hos studenter.

- Stöd till studenttävlingen Årets studentföretagare som Tillväxtverket arrangerade tillsammans med Entreprenörskapsforum.
- Utifrån tidigare erfarenheter från entreprenörskap i vård- och omsorgsutbildningar efterfrågade Tillväxtverket utvecklingsprojekt för entreprenöriell kultur vid lärosäten. Sex förstudier med förslag på tvåårigt utvecklingsprojekt fick finansiering.
- Sedan 2011 har 16 projekt vid 14 lärosäten finansierats för att utveckla entreprenörskap i universitet och högskolor. Entreprenörskap har integrerats i utbildningsprogram vid bland annat Textilhögskolan i Borås och Högskolan i Halmstad.

Entreprenörskap inom vård- och omsorgssektorn

Tillväxtverket hade tillsammans med Skolverket 2010-2014 i uppdrag att främja entreprenörskap inom vård- och omsorgsutbildningar i gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen och högskolan.

- Tillväxtverket slutrapporterade uppdraget med informations- och kunskapshöjande insatser som främjar entreprenörskap inom vård- och omsorgsutbildningar i gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen och högskolan. Pilotprojekt genomfördes för att långsiktigt integrera entreprenörskap i högre vård- och omsorgsutbildning.
- Tillväxtverket fortsatte uppdraget att bidra till en mångfald av utförare av vård- och omsorgstjänster genom att fler idéburna företag blir verksamma i sektorn.

Hållbar besöksnäring och kulturella och kreativa näringar

Det finns stor potential för tillväxt inom svensk besöksnäring och de kulturella och kreativa näringarna. Näringarna karaktäriseras av små företag som inte sällan är så kallade "livsstilsföretag" med låg omsättning och otraditionella metoder för sin affärsutveckling. Tillväxtverkets insatser fokuserar på att identifiera och överbrygga företagens hinder för att nå aktuella marknader.

- Som nationell myndighet inom turism tog Tillväxtverket fram och spred kunskapsunderlag, exempelvis ett årligt bokslut för den svenska turismen med effekter på ekonomi, sysselsättning och export.
- För att utveckla hållbara turistdestinationer och konkurrenskraftiga små och medelstora turist- och upplevelseföretag har Tillväxtverket utsett fem destinationerna som sedan hösten 2012 genomför insatser för att förlänga säsonger, utveckla värdskap, förbättra sin organisatoriska struktur och engagera företag i kvalitets- och hållbarhetsutveckling. Resultaten presenterades bland annat på Tillväxtverkets välbesökta konferens "Destinationsutveckling i fokus". Fler än 850 personer följde också konferensen direkt via tillvaxtverket.se.
- Tillväxtverket var huvudarrangör för en större internationell konferens i Umeå om hur kultur och kreativa företag bidrar till hållbar stadsutveckling. 180 personer deltog. Myndigheten spred också kunskap genom en statistiksammanställning för svenska modebranschen och en exempelskrift med råd till affärsutvecklare samt publikationen "Så här kan vi stärka kulturdriven export".
- Ett flertal utvecklingsprojekt beviljades medel för utveckling av kulturella och kreativa näringar, bland annat av lokala och regionala tjänstemän, kring trender och i utvecklingen av kulturella och kreativa näringar, en nyskapande mötesplats för företag i Luleå samt förstudier som syftar till gemensam kunskaps och företagsutveckling.

Miljödriven näringslivsutveckling

Tillväxtverket beslutar om medel till projekt som stöder de svenska miljöteknikföretagens affärsutveckling och internationalisering. Indirekta insatser bidrar också till att driva utveckling och tillväxt i de svenska företagen. Exempel är informationstjänsten swedishcleantech.se och arbete för att miljöteknikföretagen ska delta i EUs programutlysningar.

- Programmet DemoMiljö slutredovisades till Sida under året. Totalt har Tillväxtverket fördelat nästan 18 miljoner till 6 demonstrationsprojekt och 53 planeringsbidrag. Deltagande företag anser att programmet var viktigt för att bygga affärsrelationer på nya marknader. Programmet bidrog till att ny miljöteknik introducerades i samarbetsländerna i Asien och Afrika.
- Tillväxtverket beslutade om 17,1 miljoner kronor till 17 projekt för miljödriven tillväxt. Stödet gick till både enskilda företag och företagsnätverk och det ska i förlängningen leda till ökad försäljning av miljöanpassade varor och tjänster.

Socialt företagande och samhälls-entreprenörskap

Tillväxtverket (tidigare Nutek) arbetar sedan 2004 med projekt och regeringsuppdrag som handlar om att stärka det arbetsintegrerande sociala företagandet i Sverige. Tillväxtverkets insatser syftar till att bidra till fler och växande företag inom sektorn.

- Tillväxtverket finansierade 38 projekt som ska stimulera samhälls-entreprenörskap och sociala innovationer. Inriktningen i dessa projekt är affärsutveckling i arbetsintegrerade sociala företag, att utveckla stödstrukturer så som finansieringsmodeller, inkubatorverksamhet och rådgivning samt mötesplatser för samhälls-entreprenörskap.

Företagens förutsättningar

MÅL 2

Bidra till att företagens förutsättningar och villkor blir enklare och mer attraktiva.

Förenkla företagens vardag och erbjuda företagsinformation

Ett starkt företagsklimat skapas genom förståelse för företagens behov och villkor. Tillgången till information, stöd och service ska vara lika bra för alla som vill starta eller utveckla företag oavsett affärsidé, drivkraft, bakgrund, företagsform eller var i landet företaget ska etableras eller utvecklas.

För att åstadkomma en märkbar förenkling i företagens vardag måste information och tjänster utformas från företagens behov istället för utifrån respektive myndighets perspektiv. Tillväxtverket driver därför en stor del av förenklingsarbetet tillsammans med Bolagsverket, Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Patent- och registreringsverket, Försäkringskassan och Tullverket. Företagsajten verksamt.se är ett resultat av samarbete med Bolagsverket och Skatteverket. Sajten ska möta företagares behov av samlad information och myndighetsservice på webben och ta till vara digitaliseringens möjligheter att förenkla för företagen. I samarbetet ingår också att utveckla nya infrastrukturella lösningar inom e-förvaltningen i Sverige och EU i linje med den digitala agendan.

Flera undersökningar, exempelvis Tillväxtverkets Företagens villkor och verklighet, beskriver lagar och myndighetsregler som ett av de största hindren för företagens utveckling. Tillväxtverkets arbete med regelförenkling fokuserar på de regler där en förändring påtagligt kan förbättra företagens vardag. Arbetet utgår från de små företagens perspektiv, eftersom den administrativa bördan är störst i denna grupp.

- Antalet användare av verksamt.se uppgick till mer än 1,7 miljoner, vilket är en ökning med 13 procent jämfört med 2013. Över 21 000 nya affärsplaner skapades på sajten. Tillväxtverket prioriterade ett ökat utbud inom faserna driva och utveckla företag med exempelvis information om budget och bokföring. Utveckling av funktionalitet för förenklat uppgiftslämnande påbörjades. 78 procent av männen och 76 procent av kvinnorna ansåg att verksamt.se gör det enklare att starta och driva företag.
- Vägledning till den rådgivning och finansiering som finns regionalt utökades med ytterligare en regionsida (Blekinge). Förslag på ytterligare funktionalitet för att förbättra matchningen mellan företag och rådgivare togs fram. Behovsanalyser inom internationalisering samt förenkling för arbetsgivare att anställa och hantera anställda genomfördes. Tillväxtverket deltog också i utvecklingen av tjänsten Mina meddelanden.
- 4 185 personer deltog på 30 Starta företag-dagar, varav 57 procent kvinnor. 23 procent var mellan 18–30 år och 25 procent hade utländsk bakgrund. För att nå fler, framför allt på fler orter än i storstäderna, kompletterades Starta företag-dagen 2014 med webbseminarier. 91 procent av de 1 934 som deltog tyckte att de var bra eller mycket bra.
- Tillväxtverket avslutade uppdraget Förenklingsjakten. För att ta reda på vad företagare inom branscherna hotell och restaurang, handel, tillverkningsindustri och transport upplever som hinder vid tillämpningen av regler genomfördes totalt 43 djupintervjuer i 16 kommuner. Uppdraget bidrog till ökad förståelse för de deltagande företagens vardag och skapade bättre förutsättningar för departement, myndigheter och kommuner att arbeta med att förenkla för företag.

Stöd för att följa upp kostnader och konsekvenser för företag till följd av regler

Tillväxtverket har i uppdrag att ge regeringen stöd i arbetet med att följa upp kostnader och konsekvenser för företag till följd av regler.

- Tillväxtverket tog fram ett nytt verktyg för beräkning av kostnader för företag i samband med nya eller ändrade regler. Med webbverktyget Regelräknaren erbjuder Tillväxtverket ett beräkningsverktyg och ett lärande forum som ska bidra till fler transparenta, tydliga och jämförbara beräkningar av regelkostnader för företag i konsekvensutredningar.
- Tillväxtverket följde, som en del i ett nytt regeringsuppdrag 2014, utvecklingen av företagens administrativa kostnader.
- Tillväxtverket genomförde grundläggande utbildningar kring konsekvensutredningar vid regelgivning, en ny påbyggnadsutbildning och en utbildning av konsekvenser av EU-regler.
- Tillväxtverket fokuserade på att samverka mer med andra stödjande aktörer, exempelvis Regelrådet och Ekonomistyrningsverket, för att ge fler perspektiv och ett mer samlat stöd.

Stärka och följa upp förenklingsarbetet på myndighetsnivå och på kommunal nivå

Tillväxtverket har i uppgift att driva på och ge stöd i förenklingsarbetet på myndighetsnivå och kommunal nivå.

- Tillväxtverket startade ett nätverk med generaldirektörer för att stärka förenklingsarbetet på centrala myndigheter. Tillväxtverket fortsatte även att driva ett förenklingsnätverk för centrala myndigheter för att ge ökad kunskap om företagens förutsättningar och myndighetens arbete.
- Tillväxtverket fortsatte att driva förenklingsforum där fokus är på nationella regler som kommuner tillämpar gentemot företag. Tillväxtverket erbjöd Sveriges kommuner utbildningen Förenkla helt enkelt tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting. 103 kommuner och en länsstyrelse genomförde eller påbörjade utbildningen under perioden 2010-2014.

Företagen i regionen

MÅL 3

Främja en hållbar regional tillväxt och bidra till att utvecklingskraft i alla delar av landet tas tillvara och utvecklas.

Strategiskt regionarbete

Varje svensk region är unik och möter olika utmaningar och möjligheter. Tillväxtverket, som nationell myndighet med regional närvaro, ska utifrån kunskap och förståelse för varje regions särart möta regionernas behov i sin verksamhet. Tillsammans med de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna ska myndigheten ta en tydligare gemensam utgångspunkt i de frågor som regionerna prioriterar – och tillföra ett nationellt perspektiv tillsammans med verktygen nätverk, finansiering och kunskap. På så vis kan nationella och regionala satsningar i ökad utsträckning bidra till ett bättre utvecklat näringsliv och ge fler företag möjlighet att utvecklas och växa. En viktig byggsten är den regionala närvaron och den kunskap och de relationer som Tillväxtverket har genom arbetet med strukturfonderna.

- En ny funktion med tre regionchefer inrättades 2014 för att förstärka regionarbetet.
- Den första regionala dialogen hölls i december 2014. De fortsätter under våren 2015.
- Dialogerna är tänkta att utmynna i gemensamma åtaganden där Tillväxtverket kan stötta med både kunskap, till exempel analysunderlag, och projektmedel baserat på den enskilda regionens behov.

Kompetensförsörjning och tillgång till arbetskraft med rätt kompetens

I den globala kunskapsekonomin är kompetensförsörjning en stor utmaning. Tillgång på arbetskraft med rätt kompetens är en förutsättning för att utvecklingen av näringslivet inte ska hämmas. Även andelen välutbildade är avgörande för regioners förnyelseförmåga. För att öka tillgången till kunskap och kompetens i alla delar av landet arbetar Tillväxtverket med att förstärka och vidareutveckla regionala kompetensplattformar.

- Tillsammans med Näringsdepartementet, Reglab och Sveriges kommuner och landsting arrangerade Tillväxtverket kompetensförsörjningsdagar, om vad som kan göras för att förbättra den regionala kompetensförsörjningen.
- Tillväxtverket har beviljat totalt 18 län/regioner medel för att förstärka arbetet med regionala kompetensplattformar utifrån identifierade utmaningar.

Tillgång till kommersiell och offentlig service ger attraktiva miljöer

Tillgång till service är en grundförutsättning för attraktivitet och tillväxt. Företag behöver en viss servicenivå för att kunna verka i gles- och landsbygder. Tillväxtverket arbetar med att främja tillgängligheten till kommersiell och offentlig service för företag och medborgare i servicegläsa områden. Arbetet sker i huvudsak via länsstyrelser eller motsvarande aktörer samt kommuner. Myndigheten arbetar aktivt för att öka de regionala initiativen genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

- Under 2014 genomfördes två konferenser för regionala kontaktpersoner i servicefrågor. På nationell nivå genomfördes en konferens för erfarenhetsutbyte och diskussion om serviceutvecklingen i Sverige bland bolag, organisationer och myndigheter som är viktiga för serviceutvecklingen.

»Cleantech och kreativa näringar i samspel«

Solander Science Park drevs som EU-projekt mellan 2008 och 2013 med syftet att etablera ett centrum för bioraffinaderiteknik i Piteå och stärka den hållbara drivmedelsförsörjningen i Norrbotten. Uppgiften var att utgöra kittet mellan forskarvärlden och företagen med målet att stärka regionen.

Samarbetet mellan drivna entreprenörer, forskare med spetskompetens, starka universitet och forskningsinstitut resulterade i ett stort antal nya företag och arbetstillfällen, nätverk och en unik utvecklingsmiljö i världsklass. Idag betraktas Piteå som ett regionalt centrum för forskning, utveckling och entreprenörskap inom området som tillika rönt stort internationellt intresse.

– Hade vi inte haft finansieringen ur Europeiska regionala utvecklingsfonden på 5,2 miljoner kronor och Tillväxtverkets stöd hade vi aldrig kommit så här långt, konstaterar Anna Mård, tidigare projektledare i Solander Science Park.

Nu fortsätter verksamheten i det nybildade utvecklingsbolaget Piteå Science Park AB. En norrländsk utvecklingsnod och innovationsarena inom kreativa näringar och cleantech, samt miljöförbättrande tekniker inom energi och biobaserad industri.

– Det är två strategiskt viktiga områden för Norrbotten. Genom sammanslagningen skapas goda förutsättningar för gränsöverskridande samarbeten mellan ingenjörer, kreatörer och forskare i en gemensam utvecklingsmiljö, säger Anna Mård.

- För att stimulera framtagandet av lokala lösningar och initiativ inom service hade myndigheten 2010-2014 ett särskilt uppdrag kring lokala servicelösningar. 17 miljoner fördelades på 45 projekt kring lösningar för utökad service. 71 procent av projekten gav generaliserbar kunskap och metoder. 40 procent tog fram lokalt anpassade lösningar för servicegläsa områden. Satsningen bidrog starkt till att servicefrågorna lyftes upp på agendan som en betydande faktor för tillväxt och utveckling.

Samspel mellan fysisk planering och arbetet för näringslivsutveckling

En central fråga för regional tillväxt och utveckling är resurseffektivitet och hållbar tillväxt. Det ställer höga krav på samhällsplaneringen. Tillväxtverket inriktar sina insatser på att främja ett ökat samspel mellan fysisk samhällsplanering och arbetet för näringslivsutveckling samt att bidra till att offentliga aktörer på olika nivåer och inom olika sektorer agerar samlat för att ta tillvara potentialen vid stora investeringar inom näringslivet.

- Tillväxtverket beviljade nya projekt för tillväxtskapande samhällsplanering på sammanlagt drygt 8 miljoner kronor. Totalt arbetar nu 21 lokala och regionala projekt runt om i landet för näringsutveckling och tillväxt.
- Kunskap spreds på erfarenhetsträffar med projektägare. Regionala mötesplatser arrangerades med Boverket kring hur samspelet mellan kommunernas översiktsplanering och det regionala tillväxtarbetet kan stärkas.

8 miljoner

för tillväxtskapande samhällsplanering

Alla regioner som ingått i programmet har utarbetade regionala innovationsstrategier

Regional innovationsförmåga och förändringsvilja

Innovationsförmåga och förändringsvilja är av central betydelse för samtliga regioner i Sverige. Förmågan att se möjligheter och att stötta nya och befintliga branscher på ett ändamålsenligt sätt är både en regional och nationell angelägenhet.

- Programmet Regionalt innovationsarbete och kluster avslutades vid årsskiftet 2014/2015. Ett resultat är att alla regioner som ingått i programmet har utarbetade regionala innovationsstrategier, handlingsplaner eller liknande där kluster och innovativa miljöer lyfts fram som verktyg och aktörer för innovation och konkurrenskraft. Ett annat resultat är att verktyget regionala dialoger som utarbetades har införts i det löpande arbetet vid myndigheten.

Gränsöverskridande samverkan i Östersjöregionen

Tillväxtverket har regeringens uppdrag att koordinera det svenska genomförandet av EUs strategi för Östersjöregionen och också själv bidra till genomförandet. Strategin har tre mål: rädda havsmiljön, koppla samman regionen och öka välbördet.

- Små- och medelstora företag erbjöds möjlighet till internationalisering via bland annat Baltic Business Arena som underlättar att hitta affärspartners i Östersjöregionen och Innovation Express som ger stöd till klustersamverkan.
- Nätverksträffar med ungefär 60 deltagare i snitt genomfördes för att stärka arbetet och skapa förutsättningar för nätverkande och erfarenhetsutbyte mellan de svenska aktörerna på nationell, regional och lokal nivå.

Regionala företagsstöd

Tillväxtverket ansvarar för flera av de så kallade regionala företagsstöden. De syftar till ökad tillväxt och en balanserad regional utveckling. Läs mer under Tillgång till kapital sidan 12-13.

Strukturfonderna – en viktig del i den regionala tillväxtpolitiken

Med EU-medel från strukturfonderna förverkligar och effektiviserar Tillväxtverket tillsammans med andra aktörer den regionala tillväxtpolitiken. Genom fonderna finansieras insatser som regionerna pekar ut som viktiga i arbetet för tillväxt och sysselsättning. Fonderna bidrar också till ökad samverkan mellan län och mellan länder som deltar.

Tillväxtverket har ansvaret för att genomföra strukturfundsprogrammen. Myndigheten granskar projektansökningar, betalar ut och följer upp insatser som förvaltande och attestrande myndighet och kommunicerar erfarenheter och resultat kring programmen. Tillväxtverket har åtta programkontor i Sverige och stöttar stödmottagare från idé till slutredovisning. Sedan halvårsskriftet 2014 är strukturfundsarbetet integrerat med övrig verksamhet på Tillväxtverket och samtliga avdelningar har numera del i genomförandet. Myndigheten leder också samarbetet för samtliga europeiska struktur- och investeringsfonder i Sverige.

- År 2014 förberedde Tillväxtverket för åtta regionala strukturfundsprogram, ett nationellt regionalfundsprogram och det gränsregionala samarbetsprogrammet Öresund-Kattegatt-Skagerrak (ÖKS). Ett gemensamt verksamhetsstöd etablerades på myndigheten och ett kontroll- och förvaltningssystem utarbetades. En webbaserad handbok med projektägarens behov i centrum lanserades. Genomförandet av den kommande strukturfundsperioden ska kännetecknas av effektivitet, rättssäkerhet och resultatfokus.
- 2014 var också året då myndigheten intensifierade det omfattande arbetet med att avsluta och slutredovisa strukturfundsprogram från perioden 2007-2013. Strukturfundsprogrammen bidrog till att uppfylla den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013. Under hela programperioden beviljades 1 585 projekt totalt drygt 8,7 miljarder kronor. Nästan 50 000 nya företag startades enligt projektägarnas läges- och slutrapporter.
- Den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013 är en plattform för arbetet med EUs strukturfonder i Sverige. De beviljade medlen fördelade sig på prioriteringarna i strategin enligt följande: entreprenörskap 44 procent, innovativa miljöer 32 procent, ett utvecklat informationssamhälle 6 procent, regionförstoring 17,5 procent samt gränsöverskridande samarbete 0,5 procent.

EXEMPEL PÅ NYTTA MED STRUKTURFONDS- PROGRAMMEN 2007-2013

Utvecklat regionalt tillväxtarbete

En projektidé behöver lokal och regional förankring genom medfinansiering och politisk prioritering i strukturfundspartnerskapen. EU-fonderna medför ofta krav på samverkan mellan offentliga aktörer, näringsliv och forskning. Sådana samarbeten stärker det regionala tillväxtarbetet på lång sikt.

Marknadskompletterande riskkapital

Genom de regionala strukturfundsprogrammen etablerades projekt med finansiella instrument inriktade på ägarkapital. Det förbättrade engagemanget när det gäller privat medfinansiering till företag i tidig fas. Under programperioden 2014-2020 utvecklas insatserna vidare.

Förbättrad tillgänglighet och tillgång till infrastruktur

För att möjliggöra en expanderande turism och andra former av företagande i stora delar av landet är det viktigt med förbättrad tillgänglighet. Det har framförallt visat sig i form av projekt kring transport och bredband.

Nya företagsnätverk och innovativa miljöer

Genom de regionala strukturfundsprogrammen etablerades företagsnätverk.

Med samhällsnytta i fokus *sofisam.se*

Det är mycket som är lika för alla som startar och driver företag – oavsett vad företaget gör. Men på några punkter så skiljer det sig åt för just sociala företag. På nya *sofisam.se* har vi samlat den information som är ett stöd till arbetsintegrerande sociala företag, vilka genom arbete och delaktighet integrerar människor i samhälle och arbetsliv. För generell information hänvisar vi vidare till *verksamt.se*.

Under året utvecklade vi sajten med information till potentiella och befintliga företagare som vill veta mer om hur man startar eller driver ett socialt företag. Ett företagregister och en sökbar kunskapsbank är också nyutvecklat.

Bakom *sofisam.se* står Tillväxtverket, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting och Skoopi - de arbetsintegrerande sociala företagens intresseorganisation.

*Eva Johansson, programansvarig för
Samhällsentreprenörskap och sociala innovationer.*

Sajt underlättar miljöteknikaffärer *swedishcleantech.se*

Det globala intresset för energi- och miljöteknik ökar och behovet av teknik för hållbar utveckling är stort på tillväxtmarknader. Med tillgång till information och rådgivning kan miljöteknikföretagen stärka sin konkurrenskraft. Syftet med *Swedish Cleantech* är att bidra till utveckling, kommersialisering och export av svensk miljöteknik. *Swedishcleantech.se* är den officiella webbplatsen för svenska miljöteknikföretag och en del av den svenska regeringens miljöteknikstrategi.

År 2014 utvecklade vi en guide som samlar information om finansiering och rådgivning på ett enda ställe. Nu presenteras vilka stöd, lån och riskkapital som finns och företagare kan söka efter nya affärspartners kostnadsfritt. *Swedish Cleantech* drivs av Tillväxtverket i samverkan med myndigheter, bransch- och intresseorganisationer samt regionala miljöteknikaktörer.

Cecilia Ankarstig, programansvarig, Swedish Cleantech.

Året i siffror

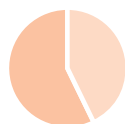
Verksamhetens kostnader uppgick 2014 till 412 miljoner kronor. Under 2014 har Tillväxtverket betalat ut drygt 2 058 miljoner kronor i ekonomiskt stöd (transfereringar/lämnade bidrag).

Verksamhetskostnader
och utbetalda medel 2014
fördelade på mål, %

Andel av total **verksamhetskostnad**

34 % Företagens utveckling
16 % Företagens förutsättningar
51 % Företagen i regionen

Andel av total **utbetalda i ekonomiskt stöd**

43 % Företagens utveckling
0 % Företagens förutsättningar
57 % Företagen i regionen

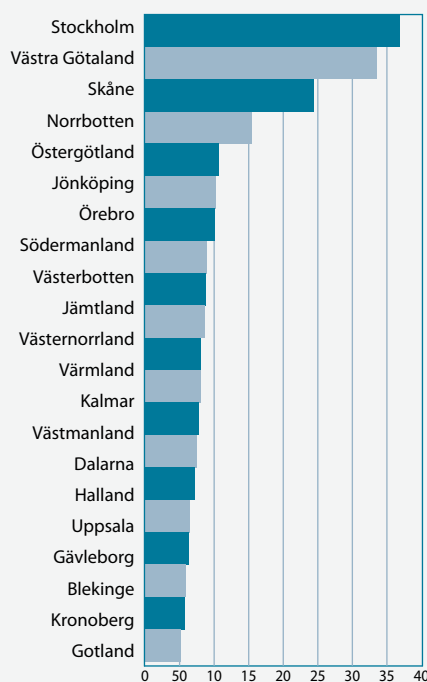
Beviljade medel 2014 för några områden visas nedan. (Notera att beslut och utbetalning kan ske olika år.)

Beviljade
EU-medel 2014
102 MKR

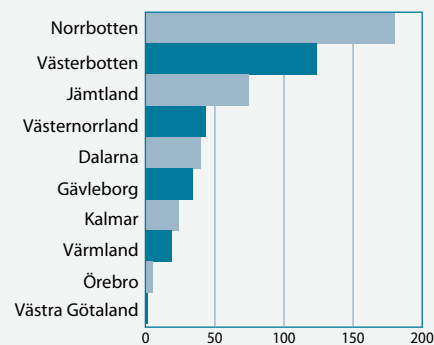

Utöver medel redovisade i ovanstående tabell har en miljon euro beviljats till interregprogrammet ÖKS (Öresund-Kattegatt-Skagerrak) under 2014. Dessa medel fördelas inte i tabellen dels på grund av valutan dels på grund av att det även berör utländska regioner.

Beviljade
Projektmedel 2014
238 MKR

Beviljade Regionala
företagsstöd 2014
543 MKR

Vår organisation

Antalet anställda
i Tillväxtverket

386

Ny:
**vision
verksamhetsidé
långsiktig strategi
organisation**

Medarbetare

Tillväxtverkets viktigaste resurs är medarbetarna. Antalet anställda var i slutet av året 386. Fördelningen var 62 procent kvinnor och 38 procent män. (Av cheferna var 56 procent kvinnor.)

Medelåldern är 45 år. Myndigheten genomförde hösten 2014 en medarbetarundersökning. 86 procent av medarbetarna svarade på enkäten. Den övergripande nöjdheten med Tillväxtverket som arbetsplats sammanfattas i ett index som heter MMI. I denna mätning låg MMI på 60, vilket är marginellt lägre än för två år sedan.

Ny inriktning

År 2014 fortsatte det interna genomgripande förändringsarbete som inleddes 2013, med syftet att tydliggöra strategi och prioriteringar och forma en organisation som stödjer den nya verksamhetsidén – att stärka företagens konkurrenskraft.

Ny organisation och ledning

Tillväxtverket finns på nio orter i landet och leds av generaldirektör Gunilla Nordlöf. Generaldirektören ingår i styrelsen och ansvarar för den löpande verksamheten i enlighet med styrelsens direktiv.

Sedan 1 juni 2014 har Tillväxtverket en organisation med fem avdelningar samt GD-stab och internrevisor. Förutom avdelningarna Kommunikation och Förvaltning har myndigheten tre avdelningar:

Företag: Har fokus på insatser som riktar sig direkt till företag. Information, kunskap och finansiering till företag som vill utveckla sin verksamhet.

Regioner: Har fokus på företaget i sin regionala miljö. Här ligger ansvaret för strategiskt regionarbete och arbetet med ett resultatorienterat genomförande av EUs struktur- och investeringsfonder i projekt för regional tillväxt och sysselsättning. Myndigheten är förvaltande myndighet för de regionala strukturfondsprogrammen och det gränsregionala programmet Öresund-Kattehatt-Skagerrak.

Näringsliv: Har fokus på de långsiktiga förutsättningarna för näringslivets utveckling. Arbetar för att identifiera och undanröja hinder för företagande samt stimulera entreprenörskap och attraktiva miljöer för företagande.

Under året utsågs chefer till de nya avdelningarna. Samtliga avdelningschefer medverkar i myndighetens ledningsgrupp.

Internt förändringsarbete

Hösten 2013

Arbetet med ny inriktning inleddes.
Workshops med alla medarbetare.

Mars

Huvudlinjerna i Tillväxtverkets nya organisation presenteras. Ny verksamhetsidé och målbild.

April – Maj

Interna arbetsgrupper lämnar förslag kring planering och uppföljning, arbetsfördelning, kompetensförsörjning med mera.

Tillväxtverket finns på nio orter. Huvudkontoret ligger i Stockholm.

Så styrs vi

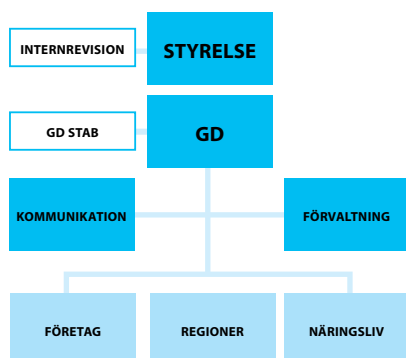
Tillväxtverket är en myndighet under Näringsdepartementet och styrs av regeringens instruktion. I instruktionen anges myndighetens uppgifter, utifrån vilka Tillväxtverket agerar och utformar sin verksamhet.

I årliga regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut får Tillväxtverket uppdrag av regeringen. Dessa är vanligtvis specifika och tidsbegränsade.

Tillväxtverket styrs också av förordningar och föreskrifter, som förordningen om intern styrning och kontroll, förordningen om miljöledning i statliga myndigheter samt föreskriften om statliga myndigheters informationssäkerhet.

Tillväxtverket leds av en styrelse som ansvarar för verksamheten inför Regeringen.

Organisationsplan

Uppföljning och utvärdering

Innan en ny större verksamhet startar beskriver myndigheten vilka effekter som arbetet ska bidra till på kort och lång sikt. Mål för verksamheten formuleras och det tydliggörs vilka uppgifter som ska samlas in för att möjliggöra en uppföljning och utvärdering.

Vi följer upp de direkta resultaten hos de som har deltagit, till exempel genom att i enkäter fråga hur de värdesätter sitt deltagande. När ett program är slut utvärderas det vanligen av en extern oberoende aktör. Vilka typer av resultat som Tillväxtverket kan visa för en specifik verksamhet beror på hur lång tid som har gått sedan den startade och vad det är för karaktär på verksamheten. Resultaten av det långsiktiga arbetet för att påverka strukturer i samhället och regionala miljöer av stor vikt för företag och företagande är generellt mer svår fångade än i de fall insatserna vänder sig direkt till företag.

I genomförandet av de regionala strukturfonderna (EU-medel) dras lärdomar löpande med hjälp av uppföljning och utvärdering.

1 juni

Ny organisation klar.
Rekryteringar av chefer inleds.

20 oktober

Ny verksamhetsstrategi och fleråriga prioriteringar färdiga.

1 november

Ny vision presenteras.

Ledningsgrupp

Mattias Åsander
Född 1971
*Avdelningschef
Förvaltning*
Tidigare kommun-
chef, förvaltnings-
chef och kommun-
jurist i Heby
kommun. Jur.kand.
och magisterexa-
men i samhälls-
vetenskap, Uppsala
universitet.

Karin Hallerby
Född 1949
*T.f. avdelningschef
Företag*
Tidigare chef Interna-
tionella avdelningen
på Tillväxtverket,
avdelningschef på
Nutek, länsarbets-
direktör Söderman-
lands län, kommun-
direktör i Örebro
kommun, Fil.kand.
Uppsala universitet.
MBA, Warwick Univer-
sity, Storbritannien.

Susanne Eklöf
Född 1958
Kommunikationschef
Tidigare kommuni-
kationschef Ambea,
STIM, informations-
chef Mälardalens
högskola.
Executive MBA Stock-
holms universitet.
(från 1 september)

Gunilla Nordlöf
Född 1961
Generaldirektör
Tidigare finansråd
och avdelningschef
på Finansdeparte-
mentet, näringsråd
på Näringsdeparte-
mentet och avdel-
ningschef på
Riksgälden.
Civilekonom,
Stockholms
universitet.

Lars Wikström
Född 1973
*Avdelningschef
Regioner*
Tidigare enhetschef
på Nutek och
Tillväxtverket.
Pol. kand,
Mittuniversitetet.
(från 1 juni)

Anna Bünger
Född 1974
*Avdelningschef
Näringsliv*
Tidigare enhetschef
på Nuteks
utvecklingsavdel-
ning och Utveck-
lingschef på Tillväxt-
verket. Civilekonom
och magisterexa-
men, Stockholms
universitet.

1 januari – 31 maj

Patrik Sällström
Född 1970
Chef Europaprogrammen
Tidigare enhetschef Tillväxtverket,
planeringsdirektör länsstyrelsen
i Västerbottens län. Civilekonom
Handelshögskolan i Umeå.

Lena Rooth
Född 1950
Chef Företagsinsatser
Tidigare Senior Advisor Public
Affairs och chef Finansiering
och upphandling Exportrådet,
direktör SEB och chef inom Eko-
nomi och Finans ABB, Västerås.
Civilekonom, Handelshögskolan
i Stockholm.

Anneli Sjögren
Född 1955
*Chef Entreprenörskap och
Företagsutveckling*
Tidigare avdelningschef på
Nutek, teknisk direktör FMV,
managementkonsult och linje-
chef Ericsson. Civilingenjör,
Kungliga Tekniska högskolan,
Stockholm och MBA, Handels-
högskolan i Stockholm.

1 januari – 30 augusti

Cecilia Werner Kastensson
Född 1955
Kommunikationschef
Tidigare kommunikationsdirek-
tör på Nutek, informationschef
SABO, seniorkonsult Askus och
journalist. MA, University of
Michigan USA.

Aslög Odmark
Född 1960
Planeringschef
Tidigare kansliråd vid
Näringsdepartementet, och
EU-samordnare vid länsstyrel-
sen i Östergötland. Civilingen-
jör, Kungliga Tekniska hög-
skolan, Stockholm.

Styrelse

Kristina Alsér, ordförande
Född 1956
Ledamot sedan 2014 (juli)
Landshövding i Kronobergs län
Ledamot i Entreprenörinvest AB,
Familjen Kamprads Stiftelse,
Vinnova och SVID samt
Ordförande i Kulturkvarteret
Astrid Lindgrens Näs

Håkan Ylinenpää
Född 1952
Ledamot sedan 2014 (juli)
*Professor entreprenörskap
& innovation,*
Luleå tekniska universitet
Ledamot i FrontPoint AB

Jan Berg
Född 1953
Ledamot sedan 2014 (juli)
*Civilingenjör med egen
verksamhet.*
Ledamot i Specialfastigheter AB
och Agenta Investment
Management AB.

Bertil Törsäter
Född 1949
Ledamot sedan 2014 (juli)
Ordförande i Almi Invest Väst AB,
Ledamot i Almi Företagspartner
Väst AB, Svenska Ostindiska
Companiet AB och SOIC Ship
Management AB

Anders Källström
Född 1959
Ledamot sedan 2012 (maj)
Vd, LRF. Styrelseordförande i
LRF Konsult AB, LRF Media AB,
LRF Försäkring AB, Bygruppen AB
och Ekonord Invest AB.
Ledamot i Hästnäringens
Nationella Stiftelse, Svenska
Viltmatakademin och
Svenska ICC.

Kerstin Paulsson
Född 1963
Ledamot sedan 2009
Vd Netsoft Lund AB.
Ledamot i Elanders AB
och Försvarets Materielverk
till och med 30 juni 2014.

Gunilla Nordlöf
Född 1961
Ledamot sedan juni 2013
Generaldirektör Tillväxtverket.
Ledamot i Post- och telestyrelsen
och e-delegationen.

1 januari – 30 juni

Chris Heister,
ordförande
Född: 1950
Styrelseordförande
sedan 2009
Landshövding i
Stockholms län.
Ledamot i
Riksbanksfullmäktige.
Ordförande Swecare AB.

Bicky Chakraborty
Född 1943
Ledamot sedan 2009
Vd, Elite Hotels of Sweden
AB. Ledamot i Stockholms
Stadsmission.

Johan Wiklund
Född 1962
Ledamot sedan 2010
Professor i Entreprenörskap
,Handelshögskolan i
Stockholm och Whitman
School of Management,
Syracuse University i USA.

Eva-Carin Tengberg
Född 1948
Ledamot sedan 2009
Ledamot i Chalmers
Innovation, Chalmers
Innovation Seed Fund
och Södra Skogsägarna .

Alf Vigren
Född 1948
Ledamot sedan 2009
Vd i Sveriges Hantverksråd.

1 januari – 30 oktober

Aslög Odmark
Planeringschef,
Styrelsens sekreterare

1 november –

Jenny Forkman
Chefsjurist,
Styrelsens sekreterare

Innehåll | Resultatredovisning

Läsanvisning för resultatredovisningen	29
Redovisning per program/insats	30
Företagens utveckling	
Affärsutvecklingscheckar för utveckling av varor och tjänster samt internationalisering	30
Kompetensutveckling för tillväxt i små företag	31
Enterprise Europe Network	31
Leverantörsprogrammet för fordonsindustrin	32
Regionalt investeringsstöd och sysselsättningsbidrag	32
Transportbidrag	34
Kapitalförsörjning	34
Ungas innovationskraft	35
Främja kvinnors företagande inklusive Golden Rules of Leadership	35
Företagare med utländsk bakgrund	38
Entreprenörskap i högre utbildning	39
Kulturella och kreativa näringar	40
Besöksnäringens programmet	41
Internationalisering inom miljöteknikområdet	42
EU miljöteknik	42
Miljödriven tillväxt	43
Swedish Cleantech – internetbaserad information om miljöteknik	44
DemoMiljö	44
Entreprenörskap i vård och omsorgsutbildningar	45
Idéburna företag i vård och omsorg	46
Samhällsentreprenörskap och sociala innovationer	46
Kooperativ utveckling	47
Handbok för kommuner som står inför stora gruvetableringar	48

Företagens förutsättningar

Myndighetssamarbetet Starta och driva företag	49
Verksam.se och kontaktpunkten	49
Starta företag-dagar och webbseminarier	51
Startlinjen	52
Förenkling för företag	52

Företagen i regionen

Regionala kompetensplattformarna	55
Kommersiell och offentlig service	55
Lokala servicelösningar	58
Stärkt utveckling av lokal service – Pilotkommuner för serviceutveckling	59
Tillväxtskapande samhällsplanering	59
Regionalt innovationsarbete och kluster	60
Attraktionskraft Sverige	61
Uppföljning av regionalt tillväxtarbete	61
Jämställd regional tillväxt	62
Resurscentra för kvinnor	63
EUs strategi för Östersjöregionen	63
Uppdrag att förbereda svenskt deltagande i EUs program för transnationellt samarbete 2014–2020	64
EUs strukturfonder 2007–2013 – Förvaltande myndighet	64
Resultat av de åtta regionala strukturfondsprogrammen	64
Öresund-Kattegatt-Skagerrak	68
First Level Control (FLC)	69
Attesterande myndighet	69
EUs strukturfonder 2014–2020	69

Åtterrporteringskrav	72
-----------------------------------	----

Kompetensförsörjning	94
-----------------------------------	----

Hållbarhetsredovisning	96
-------------------------------------	----

Läsanvisning för resultatredovisningen

PROGRAM = definierad och planerad verksamhet som löper över en tidsbegränsad period

PRESTATION = ett avslutat program eller en betydande verksamhet av mer löpande karaktär, vilken kan betraktas som årligen avslutad.

Tillväxtverkets resultatredovisning utgår från myndighetens övergripande mål: Företagens utveckling, Företagens förutsättningar och Företagen i regionen.

Inledningsvis redovisas genomförda program och insatser. Ett program är en definierad och planerad verksamhet som löper över en tidsbegränsad period. Myndigheten ska särskilt redovisa prestationer kopplade till verksamheten.¹

Tillväxtverket har valt att definiera en prestation som ett avslutat program eller en betydande verksamhet av mer löpande karaktär, vilken kan betraktas som årligen avslutad. Tillväxtverket ser programmet som avslutat när den sista rapporteringen har lämnats till regeringen.²

Under 2014 genomfördes 15 prestationer, varav fyra gäller avslutade program. Då endast ett fåtal program avslutas under ett verksamhetsår lämnas i resultatredovisningen även information om aktiviteter som genomförs inom pågående program. Prestationerna har markerats med en särskild symbol. Prestationerna är av olika karaktär och är därmed inte jämförbara med varandra.

Läsanvisning för tabeller och texter

För redovisad verksamhet som pågått de tre senaste åren lämnas information om verksamhetskostnader³ och transfereringar. I de fall en prestation avser ett avslutat program redovisas också totala verksamhetskostnader och transfereringar för hela programperioden. I enstaka fall, där kostnader uppstått efter programmets avslut, är även dessa redovisade.

Beviljade respektive utbetalda medel behöver under ett år inte uppgå till samma belopp, eftersom beslut och utbetalning kan ske olika år.

Efter avsnittet om program och insatser redovisas svar på återrapporteringskrav i Tillväxtverkets regleringsbrev 2014. Därefter följer ett avsnitt om kompetensförsörjning och hållbarhetsredovisning.

¹ Myndighetens resultatredovisning ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. En prestation är, enligt Ekonomistyrningsverkets definition, produkter och tjänster som är klara och har lämnat myndigheten.

² Vanligtvis är tidpunkten densamma för slutrapportering av verksamhet och ekonomi. I vissa uppdrag önskar dock regeringen få rapporteringen i två separata delar och vid olika tidpunkter.

³ På verksamhetskostnaderna görs ett påslag för generella OH-kostnader utifrån antalet arbetade timmar per program.

Redovisning per program/insats

Företagens utveckling

PRESTATION

Affärsutvecklingscheckar för utveckling av varor och tjänster samt internationalisering

Företag som bedöms ha potential att växa har under 2014 kunnat få finansiering av Tillväxtverket med upp till 50 procent av externa kostnader genom så kallade checkar. Syftet är att stimulera företagen att använda extern kompetens i sin utveckling av vara, tjänst eller förberedelse för internationalisering. Maximalt stöd är 500 000 kr för utveckling av vara eller tjänst och 250 000 kr för internationalisering. För företagen innebär detta att utvecklingsprocessen för varor och tjänster samt internationalisering och möjligheten att nå nya marknader påskyndas vilket leder till stärkt konkurrenskraft.

Under 2014 beviljades cirka 80 miljoner kronor varav 60 procent var avsedda för utveckling av varor och tjänster och 40 procent för företags internationalisering.

Tillväxtverket arbetar med 17 så kallade partnerskap som består av regionala aktörer som Almi Företagspartner, regionförbund med flera, vilka har god kännedom om den regionala marknaden. Partnerskapen vägleder företag i ansökningsprocessen och bedömer deras förutsättningar att lyckas med produktutveckling, samt lämnar rekommendationer om beslut till Tillväxtverket.

Resultaten från de företag som fick stöd från delprogram Internationalisering 2013 visar att 82 procent av företagen som har fått stöd har en färdig internationaliseringsstrategi vid projektavslut. Av de företag som tidigare inte var internationaliserade svarar 42 procent att de är etablerade på internationell marknad vid projekts slut.

Av de företag som har fått stöd från delprogram Varor och tjänster uppger 42 procent att de har marknadsintroducerat sina varor och tjänster snabbar med hjälp av stödet. 54 procent av företagen uppger att stödet har lett till en högre kvalitet på sina varor och tjänster genom att ta in extern kompetens i utvecklingen.

Tillväxtverket har som ambition att nå fler företag som leds av kvinnor. Tillväxtverket gjorde direktutskick med information om affärsutvecklingscheckar till företag med en kvinna som verkställande direktör. 20 procent av budgeten reserverades för företag som leds av en kvinna. Resultatet för 2014 beräknas vara klart i mars 2015.

Här finns mer att läsa: *Utvärdering av Affärsutvecklingscheckar – för utveckling av varor och tjänster samt internationalisering, dnr 2.4.1-2013-2475*

Affärsutvecklingscheckar för utveckling av varor och tjänster samt internationalisering			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	2 666	3 490	816
transfereringar	88 384	74 448	76 072
Ärendebeslut, antal			
bifall	361	449	305
avslag	148	117	49
totalt	509	566	354

Kompetensutveckling för tillväxt i små företag

Tillväxtverket vill stärka svenska företags internationella konkurrenskraft och utveckla verksamheten hos företagsfrämjande aktörer genom att initiera och driva insatser för att testa och stötta nyskapande arbetssätt, metoder och processmodeller för affärsutveckling.

Insatserna drivs och förmedlas via både privata och offentliga företagsfrämjande aktörer. Målet är att nå företag med tillväxtpotential och erbjuda dem riktade kompetensutvecklingsinsatser. Under 2014 hade programmet tre huvudspår: strategiskt styrelsearbete, internationaliseringskompetens och *Produktionslyftet*.

En pilotsatsning med åtta projekt för att stärka strategiskt styrelsearbete avslutades under året. Utvärderingen lyfter fram hur en styrelse kan bidra till utveckling och konkurrenskraft och visar att programmet och projekten fyllde ett marknadskompletterande behov. Ny extern styrelsekompetens kan vara ett stöd för företagets strategiska utveckling i viktiga tillväxtskeden, exempelvis vid en internationaliseringssatsning. 80 procent av företagen anser att satsningen stärkt styrelsens och företagsledningens arbete. Utifrån erfarenheterna och slutsatserna av satsningen initierades en fortsatt insats.

För att öka företagets kunskap och kompetens inför internationalisering fortsatte de tio projekt som fokuserar på skeden där mindre företag behöver utveckla och anpassa sina strategier inför en ny eller förändrad satsning på internationella marknader. Det har även genomförts erfarenhetsträffar.

Produktionslyftet drivs sedan 2007 för att stärka medelstora företags produktionskompetens. Tillväxtverket finansierar initiativet tillsammans med huvudfinansiären Vinnova. Produktionslyftet är i en utvecklingsfas med fokus på att utöka insatsen, att förnya den regionala modellen för genomförande och på att bredda målgruppen. Den årliga Produktionslyftsdagen för partner och intressenter genomfördes under hösten.

Här finns mer att läsa: *Utvärdering av utvecklingsinsatsen för Strategiskt styrelsearbete, dnr 2.4.1-2014-909* | *Utvärdering av pilotinsatsen Knowledge Transfer Partnerships, KTP, dnr 2.4.1-2014-910* | *Ex ante utvärdering och analys av Produktionslyftet, dnr 2.4.1-2014-3786* | *Effektutvärdering och relaterade målgruppsanalyser – Internationaliseringscheckar, dnr 2.4.1-2014-2663*.

Kompetensutveckling för tillväxt i små företag			
Löptid	2013-2015		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	3 908	5 524	3 833
transfereringar	8 490	7 293	3 225
Ärendebeslut, antal			
bifall	9	14	40
avslag	22	22	23
totalt	31	36	63

Enterprise Europe Network

Tillväxtverket är koordinatör och medfinansiär för den svenska delen av det europeiska nätverket Enterprise Europe Network. Nätverket arbetar med information och rådgivning om EU-regler, EU-finansiering och förmedling av internationella affärskontakter och partners för innovationssamarbeten till små och medelstora företag. Nätverket finns i 54 länder och är representerat på 22 platser över hela Sverige.

Tillväxtverket är nationell koordinatör och ansvarar för administration och rapportering till EU-kommissionen. Myndigheten arrangerar mötesplatser och utbildningar för de svenska kontoren samt utbyter erfarenheter med koordinatörer och kontor i andra länder.

Inom Enterprise Europe Network erbjuds företagen sedan hösten 2014 innovationscoaching från EUs ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020.

En arbetsgrupp bildades för att stärka samarbetet mellan Enterprise Europe Networks och Östersjöstrategins verksamheter. Enterprise Europe Network kan användas för att implementera strategin inom främst områdena små och medelstora företag samt innovation.

Tillväxtverket arrangerade ett utbildningsseminarium för att öka kunskapen om kvinnors företagande. Utbildningen riktade sig till det europeiska nätverket Enterprise Europe Network. 27 personer deltog från 12 länder.

I samverkan med bland annat Business Sweden, Vinnova, Kommerskollegium, Patent- och registreringsverket, Almi och Universitets- och högskolerådet informerar Tillväxtverket om internationalisering. Inom ramen för myndighetssamarbetet Starta och driva företag anordnades ett nationellt event på mässan Eget Företag om arbetet med European SME Week 2014.

Under året gavs tre broschyrer ut för att marknadsföra Enterprise Europe Network och skickades till cirka 3 000 personer inom offentliga Sverige.

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för EU:s konkurrenskraftsprogram Cosme i Sverige. I april lanserade Tillväxtverket Cosme i Sverige vid ett seminarium där 52 deltagare från näringslivsorganisationer deltog.

Nätverket Enterprise Europe Network nådde 2014 ut till drygt 2 350 företag, cirka 230 svenska företagsprofiler marknadsfördes och cirka 60 avtal tecknades mellan företag. Ungefär 3 800 företag deltog dessutom i lokala eller regionala event.

Här finns mer att läsa:

[www.enterprise-europe.se](http://portal.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/). <http://portal.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/>

Enterprise Europe Network (EEN)			
Löptid	2008-2014		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	3 714	3 691	3 970
transfereringar	14 881	18 493	21 099
Ärendebeslut, antal			
bifall	1	16	5
avslag	0	1	0
totalt	1	17	5

Leverantörsprogrammet för fordonsindustrin

Syftet med programmet är att stärka de svenska fordonsunderleverantörernas konkurrenskraft genom att stödja och medfinansiera riktade insatser, främst inom områdena internationalisering, produktutveckling och strategiskt utvecklingsstöd (process- och produktivitetsutveckling). Uppdraget är en förlängning av det tidigare genomförda leverantörsprogrammet som startade 2006 med en första förlängning 2010 och en andra förlängning 2013. Programmet avslutas senast 30 november 2015.

Under 2014 beviljades 23 projekt stöd, framförallt inom internationalisering och produktutveckling.

Leverantörsprogrammet genomförs i nära samverkan med branschföreningen Fordonskomponentgruppen (FKG). Det gäller inte minst deras projekt Go Global, som syftar till att samla ett större antal små och medelstora underleverantörer. Dessa besökte gemensamt internationella marknader med syfte att skapa relationer och affärer med utländska aktörer. Under 2014 genomfördes resor till bland annat Brasilien, Kina och Ryssland. En positiv bieffekt med resorna var att bolagen sinsemellan lärt känna varandra. De samarbeten som uppstod har ökat den internationella konkurrenskraften och underlättat försäljning och etablering på utländska marknader, enligt FKG.

Leverantörsprogrammet har fått goda vitsord av såväl berörda företag som branschen i stort: ”Med små, men effektivt använda medel har programmet fyllt en viktig funktion som ett konkret stöd för i första hand små och medelstora företag att öka sin kompetens och sina produkters konkurrenskraft samt varit ett stöd i att nå ut på nya exportmarknader.”

Leverantörsprogrammet för fordonsindustrin			
Löptid	2013-2015		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	
verksamhetskostnader	1 077	468	
transfereringar	6 821	517	
Ärendebeslut, antal			
bifall	23	9	
avslag	2	0	
totalt	25	9	

PRESTATION

Regionalt investeringsstöd och sysselsättningsbidrag

Syftet med regionalt investeringsstöd och sysselsättningsbidrag är att främja en hållbar tillväxt i de företag som får stöd och därmed en hållbar regional utveckling. Finansieringen beviljas av Tillväxtverket samt av vissa länsstyrelser och regionförbund. Sysselsättningsbidraget beviljas enbart av Tillväxtverket

och Västra Götalandsregionen. Stöden lämnas till företag i geografiskt avgränsade stödområden. Tillväxtverket har ett systemansvar för de båda stödformerna och koordinerar därmed informationsutbyte, riktlinjer och handläggarträffar med de berörda länen.

Tillväxtverket beviljade 173 miljoner kronor i regionalt investeringsstöd 2014. Finansieringen medverkade till totala investeringar på drygt 2,36 miljarder kronor.

Vid halvårsskiftet införde regeringen ändringar i de förordningar som reglerar de selektiva regionalpolitiska företagsstöden. Dessa är i korthet:

- Förändringar i stödområdet.
- Sysselsättningsbidraget togs bort.
- Möjligheten att bevilja stöd till lönekostnader infördes i det regionala investeringsstödet.
- Regionerna gavs möjlighet att bevilja regionalt investeringsstöd även i stödområde B.
- Regionalt bidrag för företagsutveckling (FUB) blev möjligt att bevilja i hela landet, det vill säga även i tätorter.

En av förändringarna i stödområdet innebar att tre län hamnade helt utanför. I framförallt två län uppmärksammades detta innan bland företagen och ett antal ansökningar lämnades in före ändringen genomfördes. Efterfrågan på medlen blev därför på årsbasis relativt god trots att den allmänna konjunkturutvecklingen med relativt låg investeringsvolym var fortsatt svag. Enligt uppdrag i regleringsbrevet medverkade Tillväxtverket när de nya stödordningarna för regionala företagsstöd förbereddes. Arbetet skedde i nära dialog med Regeringskansliet och bestod bland annat i att anordna och medverka vid möten och seminarier om utformningen av de reviderade nationella bestämmelserna. Tillväxtverket samlade in och förmedlade synpunkter från ansvariga aktörer på regional nivå och bidrog med erfarenheter utifrån myndighetens egen tillämpning av stödärenden. Tillväxtverket bistod också i arbetet med att se över ändrade EU-rättsliga förutsättningar till följd av kommissionens översyn av berörda regelverk för statsstöd.

Regionala investeringsstödens betydelse för tillväxt

Regionalt investeringsstöd och sysselsättningsbidrag åren 2010–2014, antal beviljade nya ärenden och belopp i miljoner kronor

	2014	2013	2012	2011	2010
Regionalt investeringsstöd					
Antal	30	19	23	30	31
Belopp, mkr	172,6	109,4	161	260	166
Sysselsättningsbidrag					
Antal	0	0	4	3	2
Belopp, mkr	0	0	23,9	10,8	2,6

Regionalt investeringsstöd och sysselsättningsbidrag			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift Regeringsbeslut om särskilt uppdrag Uppdrag i regleringsbrevet		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	5 567	4 761	5 061
transfereringar	139 577	149 925	130 411
Ärendebeslut, antal			
bifall	30	19	27
avslag	5	15	8
totalt	35	34	35

En undersökning som Tillväxtverket årligen genomför i samarbete med SCB visar att de företag som år 2009 beviljades regionalt investeringsstöd har haft en bättre utveckling än de båda använda jämförelsegrupperna. Det gäller samtliga studerade nyckeltal, omsättning, vinst och förädlingsvärdesförändring, mellan åren 2009–2012.

Här finns mer att läsa:

Uppföljning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet, budgetåret 2013, Rapport 0172

PRESTATION

Transportbidrag

Transportbidraget är ett regionalpolitiskt bidrag till tillverkande företag i de fyra nordligaste länen och ska kompensera för kostnadsnackdelar samt stimulera till en ökad förädlingsgrad.⁴

Under 2014 betalades 369 miljoner kronor ut i transportbidrag till tillverkande företag i de fyra nordligaste länen. Totalt togs 1 119 beslut.

En stor andel av transportbidraget fördelades till branschen trävarutillverkning. I denna ingår bland annat trävaruindustri, tillverkning av monteringsfärdiga trähus och tillverkning av olika snickerier. Transportbidraget bidrog till att täcka upp för cirka 27 procent av företagens totalt godkända fraktkostnader. Förordning SFS 2000:281 har förlängts eftersom den nya förordningen för perioden 2014–2020 har försenats. Arbete med att ta fram den nya förordningen och nya föreskrifter pågår.

Tillväxtverket genomför årligen en nöjdhetsindexmätning (NKI) bland de sökande företagen. I den framgår att företagen i stort sett är nöjda eller mycket nöjda med den kontakt de haft med Tillväxtverket. Det framgår också att 45 procent av de sökande företagen instämmer, helt eller till stor del, i att de ser transportbidraget som en stimulans till vidareförädling. Det är ett av de grundläggande syftena med transportbidraget.

Företagsbesök ingår som en löpande del i verksamheten. Under året besöktes cirka 30 företag. Här ingår även företag inom kemibranschen som var särskilt i fokus.

Här finns mer att läsa:

Uppföljning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet, budgetåret 2013. Rapport 0172

Transportbidrag			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift och uppdrag i regleringsbrevet		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	5 399	4 914	4 902
transfereringar	368 857	359 741	390 800
Ärendebeslut, antal			
bifall	1 095	1 138	1 177
avslag	24	20	27
totalt	1 119	1 158	1 204

Kapitalförsörjning

Tillväxtverkets arbete med kapitalförsörjning koncentreras på finansiering i tidiga skeden.

Med målet att alla företagare som har affärsidéer med stor potential ska få finansiering arbetar Tillväxtverket med att identifiera brister och utvecklingsområden i kapitalförsörjningssystemet.

Tillväxtverket driver en pilotverksamhet för att stötta nyskapande modeller och metoder för offentliga och privata organisationer som arbetar direkt mot företag i tidiga utvecklingsskeden. Bland annat erbjuds utbildningsinsatser riktade till potentiella privata investerare, så kallade affärsänglar. Resultaten från pilotverksamheten pekar på att det finns ett stort behov av att utveckla affärsänglars kunskap, strategier och nätverk för att bättre lyckas med flertalet investeringar.

Fem projekt beviljades medel för rådgivning till företag med ”finansiella problem”. Syftet är att erbjuda företag som är på väg in i en svår finansiell situation vägar ut ur denna.

Tillväxtverket vidareutvecklade satsningen på finansieringsinstrument som inletts i tidigare strukturfondsperioder. Det innebär i programperioden 2014–2020 en fortsatt satsning på regionala riskkapitalprojekt. En satsning görs också på en så kallad fond-i-fond⁵ samt en grön fond som ska bidra till minskning av koldioxidutsläpp. Under året arbetade Tillväxtverket med planering av satsningarna. Läs mer om hur myndigheten arbetade med finansieringsinstrument under åiterrapporteringskrav RB 1.1.1.12 på sidan 86.

Kapitalförsörjning			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	1 340	1 631	799
transfereringar	4 095	2 061	2 154
Ärendebeslut, antal			
bifall	8	9	2
avslag	1	2	0
totalt	9	11	2

⁴ Transportbidraget är ett av två generella regionala företagsstöd som finns i Sverige. Det andra stödet är regionalt nedsatta socialavgifter. Med generellt menas att det är ett stöd där det sökande företaget är berättigat till stöd om det uppfyller ett antal fastställda kriterier. När det gäller transportbidrag regleras detta i förordning SFS 2000:281 och föreskrifter TVFS 2009:2.

⁵ En fond äger aktier i enskilda bolag och en fond-i-fond äger andelar i andra fonder.

Ungas innovationskraft

Tillväxtverket och Vinnova⁶ har sedan 2010 i uppdrag att genomföra ett program för att främja unga⁷ innovatörer. År 2013 och 2014 har fokus varit på utveckling och kommersialisering av ungas idéer. Tillväxtverkets insatser ska bidra dels till att utveckla ungas idéer, dels till strukturpåverkan genom att synliggöra unga kvinnors och mäns behov vid idéutveckling samt ta fram fakta och statistik om ungas företagande.

Tillväxtverket lägger stor vikt vid att involvera unga företagare. Fokusgrupper och djupintervjuer genomfördes med totalt 94 unga företagare för att identifiera deras behov i olika faser av företagandet. I fundera-fasen är det viktigt med coachning. För att kunna driva och utveckla sitt företagande efterfrågar unga bland annat mentorer som själva är företagare som kan ge konkreta tips. Förenklade förutsättningar för anställning, förenklad administration, mer stöd under drivfasen, plattformar för nätverk och enkel direkt information är annat som unga företagare efterfrågar.

Sex pilotprojekt genomfördes, med stöd från Tillväxtverket, för att testa om befintliga offentliga miljöer kan utvecklas till mötesplatser för unga som vill utveckla sina idéer till företag. Ett erfarenhetsseminarium genomfördes under hösten för att sprida kunskap. För att lyckas med mötesplatserna måste man involvera unga i hela processen och utgå från ungas behov. För att nå ut till målgruppen behöver kommunikationen anpassas och nischas till olika målgrupper av unga. Det offentliga måste även våga prova nya arbetssätt och metoder.

En studie för att ta reda på hur innovationssystemets aktörer möter unga visar att medvetandet om unga som målgrupp har ökat sedan 2012, men att få aktörer har förändrat sin kommunikation, sina processer eller utbud för att bättre nå ut och möta ungas behov.

Tillväxtverket tog fram statistik om unga företagare: Ungas företagare har högre tillväxtvilja både vad gäller omsättning och antal anställda än äldre företagare. 60 procent av de unga företagarna har utvecklat nya varor eller tjänster under de tre senaste åren och de omsatte totalt 27,5 miljarder kronor.

Här finns mer att läsa:

Innovationssystemets stödaktörer möter målgruppen unga 18–30 år. Ny uppföljande studie 2014. Info 0573 | Fokusgrupper och djupintervjuer med unga företagare. December 2014. Info 0574

Ungas innovationskraft			
Löptid	2013-2014		
Ursprung	Uppdrag i regleringsbrevet		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	
verksamhetskostnader	3 791	1 858	
transfereringar	7 957	6 251	
Ärendebeslut, antal			
bifall	0	7	
avslag	0	1	
totalt	0	8	

Främja kvinnors företagande inklusive Golden Rules of Leadership

Fler företag som leds och utvecklas av kvinnor ökar mångfalden i näringslivet, vilket är positivt för en hållbar tillväxt. Alla som vill ska kunna starta och utveckla företag på lika villkor, oavsett kön, ålder, bakgrund och bransch. Det förutsätter bland annat en öppenhet för nya affärsmodeller och branscher hos de myndigheter och organisationer som erbjuder till exempel finansiering till företag. Programmet Främja kvinnors företagande syftade till att bidra till konkurrenskraft, förnyelse och tillväxt i svenskt näringsliv genom att fler företag leds och utvecklas av kvinnor, ökad kunskap hos företagsfrämjande aktörer samt till att ta fram en strategi för hur kvinnor och män kan ta del av företagsfrämjande på lika villkor.

⁶ Vinnovas insatser avser utveckling av ungas idéer och förberedelse för kommersialisering. Insatserna redovisas i Vinnovas årsredovisning.

⁷ Med unga avses personer i åldrarna 18–30 år.

Programmet erbjöd affärsutveckling till företag och gav förutsättningar för studenter vid universitet och högskolor att utveckla sitt entreprenörskap. Andra insatser gjorde kvinnors företagande och dess betydelse för näringsliv mer synligt, till exempel genom spridning av fakta och kunskap samt arbete med förebilder och attityder, exempelvis via 800 ambassadörer för kvinnors företagande. Programmet avslutades i december 2014. *Den nationella strategin för företagsfrämjande på likvärdiga villkor* presenteras våren 2015.

Mellan 2006–2012 ökade antalet företag som drivs av kvinnor med 34 procent och andelen företag som leds av kvinnor uppgår till 29 procent. Under 2014 lades stor vikt på att arbeta fram en nationell strategi för företagsfrämjande på likvärdiga villkor. Samråd med olika aktörer, kompetenssatsningen *Ta tåten!* och sju pilotprojekt som har jämställdhetsintegrerat delar av sin företagsfrämjande verksamhet, gav kunskap om vad som krävs för att det i framtiden ska bli ett företagsfrämjande system för alla. Under hösten skickades förslag till strategi ut för synpunkter till omkring 70 externa aktörer. Därutöver prioriterades resultatkommunikation under året. Till exempel togs 27 filmer fram som dels visar på den nytta som programmet har bidragit till, dels lyfter fram ambassadörernas berättelser om företagande och rollen som ambassadör.

Tillväxtverket fördelade 90 miljoner kronor via regionerna under 2013–2014 för affärs- och innovationsutveckling i kvinnors företag. Under 2011–2014 finansierades totalt 461 projekt, i vilka drygt 10 000 kvinnor deltog. 70 procent av deltagarna driver redan företag. Uppföljningar visar att 86 procent av de som idag driver företag instämmer i att de fått verktyg/färdigheter för att utveckla företaget vidare, varav 21 procent instämmer till viss del. Målet var 70 procent. Uppföljningen visar att 416 företag har startats, 797 personer har nyanställts samt att 785 företag anger en ökad lönsamhet. 423 företagare verksamma i de gröna näringarna deltog i riktade affärsutvecklingsinsatser beslutade av Tillväxtverket. 87 procent anger att de har utvecklat sina affärsnätverk, varav 18 procent instämmer till viss del. 93 procent anger att de fått verktyg till att utveckla företaget, varav 18 procent instämmer till viss del. Målet för båda var 70 procent.

Sedan 2011 har 16 projekt vid 14 lärosäten finansierats för att stärka entreprenörskap vid universitet och högskolor. Projekten har utvecklat metoder riktade till studenter och lärare för att integrera entreprenörskap i fler utbildningar. Ett exempel är Linnéuniversitetet, som har nått nära 1 780 studenterande och 220 lärare med sina insatser, och utvecklat utbildningsmaterialet vid universitetet ur ett genusperspektiv.

Under 2014 fortsatte Tillväxtverket med uppdraget att öka mångfalden i näringslivet genom att sprida Golden Rules of Leadership. Syftet var att fler kvinnor på sikt ska ta ledande positioner i näringsliv och samhälle. Tillväxtverket anordnade 15 mötesplatser under året och deltog därutöver i 15 nationella och internationella seminarier, med nära 3 400 deltagare. Ledarskapsprogrammet Women Up Sweden genomfördes med 36 deltagare. Åtta projekt finansierades för att genomföra aktiviteter för att sprida Golden Rules of Leadership. Under hösten deltog Tillväxtverket i International Council on Women's Business Leadership (ICWBL), initierat av Hillary R. Clinton. Tillväxtverket förmedlade resultat och lärdomar från arbetet med Golden Rules of Leadership vid ett möte i Washington DC i oktober.

800 företagare gör en stor samhällsinsats som ambassadörer för kvinnors företagande. De synliggör kvinnors företagande genom att dela med sig av sina erfarenheter. Varje ambassadör förväntas genomföra fyra ambassadörsuppdrag per år. Det kan bland annat handla om besök i skolor.

»Inspirerar fler att tänka entreprenörskap«

Som författare sticker Kristina Ohlsson ut i Tillväxtverkets ambassadörsnätverk. Det är inte många som tänker på att företagare, konstnärer och andra som är verksamma i de kreativa näringarna är entreprenörer och företagare. Inte heller Kristina Ohlsson själv trodde från början att hennes passion för att skriva berättelser och böcker kunde vara ett yrkesval. Istället utbildade hon sig till statsvetare och landade efter bland annat jobb på Utrikesdepartementet och Förvarshögskolan på en tjänst som säkerhetspolitisk analytiker på Rikspolisstyrelsen. Men lusten att skriva släppte inte och när Piratförlaget 2009 ville ge ut hennes första kriminalroman *Askungar förändrades läget*.

Det faktum att författare sällan betraktas som företagare, varken av sig själva eller av andra, är en av drivkrafterna till att hon ville vara en del av Tillväxtverkets ambassadörsprojekt.

– Jag ville sätta ljuset på att vi författare gör en produkt. Vi har samma behov av att utveckla och förädla den som andra företagare, säger Kristina Ohlsson. I snitt skulle jag säga att jag skriver 60 procent och att resten av tiden handlar om att hålla kontakt med min redovisningskonsult och pressen, sitta i möten med förlagets medarbetare och hålla föredrag.

Under perioden 2008–2014 har cirka 2 000 företagare varit ambassadörer för kvinnors företagande inom Tillväxtverkets program *Främja kvinnors företagande*. Ambassadörernas uppdrag har varit att dela med sig av sina erfarenheter och väcka intresset för entreprenörskap och företagande, främst hos unga. De har på 11 000 uppdrag träffat 170 000 personer.

– Jag tycker att ambassadörsrollen stärker mig som företagare framförallt genom att jag i nätverket träffar andra som ser mig som företagare. Mitt bidrag är att visa att det finns olika typer av företagande. Det finns så mycket inom den kulturella sektorn som kan utvecklas affärsmässigt. Jag vill gärna inspirera andra att tänka utanför boxen om vad företagande är, säger Kristina Ohlsson.

Läs mer om programmet och nätverket på sidan 35.

Främja kvinnors företagande			
Löptid	2011-2014		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	22 961	18 261	15 079
transfereringar	56 674	53 561	50 865
Ärendebeslut, antal			
bifall	2	21	0
avslag	1	5	1
totalt	3	26	1

Golden Rules of Leadership			
Löptid	2013-2014		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	
verksamhetskostnader	3 339	715	
transfereringar	2 509	0	
Ärendebeslut, antal			
bifall	8	0	
avslag	45	0	
totalt	53	0	

Under året har omkring 1 600 ambassadörsuppdrag registrerats på webbplatsen ambassadorer.se. Ambassadörerna har uppskattningsvis träffat drygt 19 500 personer under 2014 för att berätta om sitt företagande. Fyra av ambassadörerna deltog i Women Up Sweden, utsedda bland 110 intresseanmälningar från ambassadörerna. Tre workshops i ”storytelling” har resulterat i 19 filmer med ambassadörer som berättar sin historia. Ambassadörer har även lyfts fram i Entreprenörspodden. Sammantaget bedömer Tillväxtverket att ambassadörerna har bidragit till att bredda synen på företagare och företagande.

16 pilotprojekt har finansierats för att utveckla olika koncept och metoder. Ett exempel är Svenska Uppfinnarföreningen, som har utvecklat konceptet MentorRing vidare samt drygt 50 kvinnor som har utvecklat sina idéer via en MentorRing. Tillväxtverket finansierade även utmärkelsen Årets Uppfinnar-kvinna 2014. Till vinnare utsågs Marit Sundin, AddMovement.

Här finns mer att läsa: *Främja kvinnors företagande – Delrapport för år 2013*, dnr 0.1.2-2011-1068 | *Women's and men's enterprise in Sweden – The situation and Conditions of Enterprises 2012*. Info 0575 | *Så här gör du! Guide för att jämställdhetsintegrera regionala projektmedel*. Info 0550 rev A | *Slutrapport, Ta tåten*, dnr 3.1.3-2014-302 | *Slutrapport, Utvärdering av sju pilotprojekt – lärdomar om jämställdhetsintegrering av företagsfrämjande*, dnr 3.1.2-2015-75 | Statistik SCB (RAMS), se www.tillvaxtverket.se/kvinnorsforetagande under Fakta och kunskap | *Filmerna*, se www.tillvaxtverket.se/kvinnorsforetagande eller via Tillväxtverkets kanal på You Tube | *Tempo nr 2, 2014 – temanummer om kvinnors företagande*, www.tillvaxtverket.se/tempo | www.tillvaxtverket.se/kvinnorsforetagande | www.ambassadorer.se | www.regionutmaningen.se | www.goldenrules.se | <http://entreprenorspodden.se/>

Företagare med utländsk bakgrund

Tillväxtverkets aktiviteter för företagare med utländsk bakgrund är inriktade på att bidra till strukturpåverkan där behoven och potentialen hos målgruppen synliggörs och bättre tas tillvara. Arbetet tar sin utgångspunkt i kända utmaningar; upplevda svårigheter till finansiering, svag kontakt med de etablerade stödsystemen, en heterogen målgrupp med varierande behov och svårigheter att nå målgruppen. Tillväxtverkets insatser är främst kunskapsutvecklande och kunskapspridande aktiviteter för företagsfrämjande aktörer. Aktiviteterna avser att ge en förståelse om målgruppens förutsättningar och verklighet samt ett kunnande för att i större utsträckning anpassa verksamheter till målgruppen.

- Myndigheten finansierade under året tre studier och ett statistikprojekt för att stärka kunskapen om målgruppen.
- En rapport togs fram som belyser de utmaningar målgruppen har för finansiering. Den utgjorde underlag för planering av verksamhet på finansierings- och kapitalförsörjningsområdet samt i kontakter med affärs- och medlemsbanker samt företagsrådgivare.
- Ett seminarium med tema integration genomfördes för regionala projektledare.
- För att öka kunskapen om målgruppen, och i hur de kan nås, deltog myndigheten i ett erfarenhetsutbyte för regionalt partnerskapsansvariga kopplat till affärsutvecklingscheckar.

Företagare med utländsk bakgrund			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	3 582	2 862	2 654
transfereringar	802	4 456	1 557
Ärendebeslut, antal			
bifall	2	4	4
avslag	0	0	0
totalt	2	4	4

- Tillsammans med Almi och Insamlingsstiftelsen IFS Rådgivningscentrum anordnade Tillväxtverket konferensen *Nybyggare behövs* för företagsfrämjande aktörer. En enkätundersökning visar att 91 procent av deltagarna anser att deras kompetens om målgruppen har ökat (målet var minst 80 procent). Förutsättningen för att företagsfrämjande aktörer med ökad kunskap anpassar sina verksamheter till målgruppen stärks av aktivitetens resultat.
- Tillväxtverkets förde löpande dialog med Insamlingsstiftelsen IFS för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Det har resulterat i projektet *Tillväxtprogram för företagare med utländsk bakgrund*.

Här finns mer att läsa: www.tillvaxtverket.se/foretagare_utlandsk_bakgrund | *Tillgång till kapital – En studie om samhälls-/sociala företag och företagare med utländsk bakgrund, Rapport 0165* | *Mainstreaming av integration i tillväxtpolitiken. Varför och hur – en introduktion, Rapport 0167 Rev A.*

Entreprenörskap i högre utbildning

Tillväxtverket har i uppdrag att främja och samordna entreprenörskap i högre utbildning. Insatserna syftar till att långsiktigt integrera entreprenörskap i utbildningen och att stärka relationen och kunskapsutbytet mellan lärosäten och näringsliv. Insatserna syftar också till att stärka den regionala utvecklingen. En utmaning är att få fler att se företagande som ett alternativ till anställning och ett sätt att förverkliga sina idéer.

Tillväxtverket gav de lärosäten som varit en del av *Programmet för entreprenörskap i vård- och omsorgsutbildningar* ett breddat uppdrag förlängt med ett år. Syftet är att sprida erfarenheterna vidare och implementera de identifierade och testade metoderna på andra delar av lärosätet.

Utifrån erfarenheter från programmet genomförde Tillväxtverket också en utlysning under hösten för utvecklingsprojekt för entreprenöriell kultur vid lärosäten. Av 21 intresseanmälningar valdes sex lärosäten ut till att göra en förstudie med förslag på tvåårigt utvecklingsprojekt med avsedd start januari 2015.

Utifrån uppdraget att samordna entreprenörskap i högre utbildning samlade myndigheten nyheter, kunskap och erfarenheter på tillvaxtverket.se/ehu. Tillväxtverket samverkar kontinuerligt med andra organisationer såsom Skolverket och Vinnova kring bland annat entreprenöriell kultur vid lärosäten.

Under 2014 arbetade Tillväxtverket med att främja entreprenörskap i högre utbildning också genom att bland annat ge verksamhetsstöd till näringslivsfrämjande organisationer som Drivhuset och Venture Cup (se redovisning på sidan 77 respektive 78). Myndigheten gav också stöd till studentprojekt såsom ett nätverk för kvinnliga studenter vid KTH. Tillväxtverket arrangerade tillsammans med Entreprenörskapsforum tävlingen Årets studentföretagare.

Myndigheten genomförde även insatser för att främja entreprenörskap på högskolor och universitet inom ramen för regeringsuppdragen *Främja kvinnors företagande* och *Programmet för entreprenörskap i vård- och omsorgsutbildningar* (se redovisning på sidan 35 respektive 45). Insatser redovisas även under åiterrapporteringskrav RB 1.1.1.8 på sidan 85.

Här finns mer att läsa: www.tillvaxtverket.se/ehu

Entreprenörskap i högre utbildning			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	967	460	832
transfereringar	1 315	1 621	2 616

Kulturella och kreativa näringar

Tillväxtverket arbetar för att förbättra förutsättningarna för kulturbaserade företag. Insatserna inom programmet Kulturella och kreativa näringar är bland annat inriktade på att öka kunskapen hos strateger, rådgivare och långivare om kulturföretagares drivkrafter samt om immateriella rättigheters betydelse för affärsutvecklingen. Tillväxtverket bidrar också till att utveckla strukturer för Sveriges internationella konkurrensposition inom området. (Företag i kreativa näringar är mer orienterade mot internationella marknader än genomsnittet.) Kulturdriven tillväxt främjar även skapandet av attraktiva regionala miljöer.

Under 2014 utvecklade myndigheten kunskap och stärkte nätverk för näringarna. Dialogmöten hölls med ett tjugotal nationella branschorganisationer och sex myndigheter där hinder och möjligheter för utveckling identifierades och det offentliga roll i sammanhanget belystes. En nationell konferens om regionala strategier för näringarnas utveckling arrangerades tillsammans med Region Skåne.

En större internationell konferens om hur kultur och kreativa företag bidrar till hållbar stadsutveckling anordnades i Umeå. Konferensen var ett samarbete mellan elva offentliga organisationer och Tillväxtverket som huvudarrangör. 180 personer deltog. Konferensen var också en del i myndighetens regeringsuppdrag att medverka till *Umeå Europas kulturhuvudstad 2014*. Den riktade sig särskilt till samhälls- och stadsplanerare, varför Tillväxtverket dokumenterade och spred innehållet genom ett specialnummer av tidskriften *PLAN*.

Tillväxtverket tog fram egna publikationer som spreds till utvecklingsansvariga, affärsrådgivare, inkubatorer med flera. Exempel är en statistiksammanställning för svenska modebranschen, en exempelskrift med råd till affärsutvecklare samt översättning av en EU-rapport om export av kulturella och kreativa näringar. EU-rapportens slutsatser fördjupades sedan ur svenskt perspektiv på ett seminarium som arrangerades av Tillväxtverket, Kulturrådet och Svenska Institutet. Myndigheterna dokumenterade det i publikationen ”Så här kan vi stärka kulturdriven export. Tjugo branschorganisationer, tre departement och nio myndigheter ger sin syn på internationalisering av kulturella och kreativa näringar” (Info 0556).

Tillväxtverket beviljade medfinansiering till ett flertal utvecklingsprojekt. Bland annat utbildades lokala och regionala tjänstemän om kulturella och kreativa näringar vid Lunds universitet, en nyskapande mötesplats för företag inrättades i Luleå, ett projekt undersökte hur naturvetenskaplig forskning på mikronivå om material kan tillämpas inom design och arkitektur och olika nationella branschorganisationer bedriver tillsammans förstudier som syftar till gemensam kunskaps- och företagsutveckling.

Tillväxtverket deltog i Nordiska Ministerrådets samarbetsprojekt KreaNord och förberedelser gjordes inför Nordiska Ministerrådets nya projekt inom området 2015–17.

Läs om tillväxt i branschen under åiterrapporteringskrav RB 1.1.1.9 på sidan 86.

Här finns mer att läsa: www.tillvaxtverket.se/kkn | <http://www.skane.com/sv/kulturella-och-kreativa-naringar-i-sverige-fran-politisk-vision-till-sektor-i-medvind> | *Modebranschen i Sverige – statistik och analys, Rapport 0163* | *Affärsutveckling för kreatörer eller kreativa affärsutvecklare? En exempelskrift för dig som arbetar för att stärka företagandet inom kulturella och kreativa näringar, Info 0560* | *Rapport om god praxis för strategier för kulturella och kreativa näringars export- och internationaliseringsstöd. http://ec.europa.eu/culture/news/2014/20140409-creative-sectors_en.htm* | *Så här kan vi stärka kulturdriven export. Tjugo branschorganisationer, tre departement och nio myndigheter ger sin syn på internationalisering av kulturella och kreativa näringar, Info 0556* | *Tidskriften PLAN nr 5, 2014, specialnummer.*

Kulturella och kreativa näringar			
Löptid	2013-2015		
Ursprung	Uppgift och prioritering i regleringsbrevet		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	
verksamhetskostnader	4 032	1 611	
transfereringar	1 096	2 273	
Ärendebeslut, antal			
bifall	15	17	
avslag	0	0	
totalt	15	17	

Besöksnäringens programmet

Tillväxtverket är sektorsmyndighet för turism och besöksnäringens frågor i Sverige och ansvarar för statistik och analys om turism. Tillväxtverket arbetar för att stärka och utveckla svensk besöksnäring genom kunskapsbildning, strategiskt samarbete samt kvalitets- och hållbarhetsinsatser. Målet är bland annat att skapa fler och växande turistföretag, ökad internationell konkurrenskraft, regional utveckling och samordnad och effektiv resursanvändning.

Myndigheten har ett särskilt ansvar för den officiella inkvarteringsstatistiken och rapporterar data om inkvartering, ekonomi och sysselsättnings-effekter till internationella organ. Tillväxtverket genomför undersökningar om svenskt och utländskt resande i Sverige och tar fram ett årligt bokslut för den svenska turismen med effekter på ekonomi, sysselsättning och export. Resultaten används bland annat av lokala och regionala turism- och destinationsorganisationer samt nationella branschorganisationer.

Tillväxtverket har i uppdrag att genomföra insatser för att stärka och utveckla hållbara turistdestinationer samt stärka kvalitet och konkurrenskraft i små och medelstora turist- och upplevelseföretag. Fem destinationer ingår i satsningen: Bohuslän, Kiruna, Stockholms skärgård, Vimmerby och Åre. Arbetet sker i samarbete med VisitSweden och följs och utvärderas av Tillväxtanalys. De fem destinationerna har sedan hösten 2012 genomfört insatser för att förlänga säsonger, utveckla värdskap, förbättra sin organisatoriska struktur och engagera företag i kvalitets- och hållbarhetsutveckling. Syftet är att skapa fler erbjudanden som attraherar internationella besökare till längre vistelser, starkare upplevelser, ökad konsumtion och fortsatt tillväxt. Detta samtidigt som miljömässiga och sociala behov blir tillgodosedda.

Bland hittillsvarande resultat märks bland annat att elva kommuner i Bohuslän har slutit ett avtal om långtgående samarbete samt att det bildats en samarbetsorganisation för Stockholms skärgård. Centrum för kommunstrategiska studier (CKS) vid Linköpings universitet har under året på Tillväxtverkets uppdrag studerat destinationerna för att extrahera kunskap om metoder och verktyg. Tillväxtverket kommunicerade resultat i nyhetsbrev, på TUR-mässan samt vid Tillväxtverkets konferens *Destinationsutveckling i fokus!* där närmare 350 personer deltog på plats och fler än 850 personer följde webbsändningarna. Tillväxtverket bedömer att insatserna dels leder till starkare destinationer med nya produkter, dels till värdefull kunskap om generellt tillämpbara metoder, förutsättningar, hinder och möjligheter avseende destinationsutveckling.

Tillväxtverket samordnar 15 myndigheter och statliga bolag inom turism. Arbetet sker, enligt regeringens uppdrag, i samarbete med Visit Sweden. Syftet är att effektivisera insatser för turism, och därigenom underlätta för företag som är verksamma inom näringen. Tillväxtverket samverkar med olika branschorganisationer, i år exempelvis med Svensk Turism AB kring en inventering och uppföljning av näringens nationella strategi för svensk besöksnäring, Strategi2020. Under 2014 inrättades en referensgrupp för turismstatistik med kvalificerade nyckelpersoner från myndigheter, organisationer och forskning. Årets möten har använts till att förankra gruppens roll, och så långt möjligt etablera en gemensam syn på utvecklingsbehovet för turismstatistiken. I samarbete med Turismforskningsinstitutet ETOUR vid Mittuniversitetet och Tillväxtanalys genomfördes en statistik- och analyskonferens i november. Konferensen samlade aktörer inom turismstatistik – producenter, beställare, forskare och användare – i syfte att identifiera gemensamma utgångspunkter och utmaningar samt att bidra till en större gemensam kunskapsbas. Tillväxtverket

Besöksnäringens programmet			
Löptid	2010-2014		
Ursprung	Uppgift och regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	20 140	18 449	20 869
transfereringar	36 609	27 567	26 475
Ärendebeslut, antal			
bifall	52	5	6
avslag	0	0	0
totalt	52	5	6

är huvudman för Stiftelsen för kunskapsfrämjande inom turism och sköter dess kanslifunktion.

Här finns mer att läsa: www.tillvaxtverket.se/turism, se *Läs tidigare nyhetsbrev | Fakta om svensk turism 2013, Info 0557 | IBIS 2013 – Resultat från den nationella gränsundersökningen IBIS 2013, inkommande besökare i Sverige, Rapport 0168 | Hållbar destinationsutveckling, Ett utvecklingsprojekt 2012–2015, Kom 0618*

Internationalisering inom miljöteknikområdet

Tillväxtverket hade i uppdrag att genomföra särskilda insatser för affärsutveckling med inriktning på internationalisering inom miljöteknikområdet. Satsningen var riktad på insatser inför att företag tar steget ut på en internationell marknad. Uppdraget utgjorde en del i regeringens strategi för utveckling och export av miljöteknik 2011–2014 och slutredovisas 2015.

Myndigheten fokuserade arbetet på miljöteknikföretag med en etablerad hemmamarknad, en omsättning på cirka 8 miljoner kronor, och med vilja och resurser att gå ut på en internationell marknad.

Tillväxtverket fattade beslut om 750 000 kronor till tre projekt under 2014. Privat medfinansiering under samma period uppgick till drygt 1.8 miljoner kronor.

Tillväxtverket genomförde fyra erfarenhetsutbyten med 73 företag i Stockholm, Malmö och Göteborg i syfte att underlätta och förbättra deras projekts genomförande⁸. Myndigheten besökte sex länder: Indien, Indonesien, Kina, Sydafrika, USA och Vietnam, för att följa upp projekt samt att upprätta och underhålla nätverk för att stödja företagen på respektive marknad.

Tillväxtverket gjorde enskilda projektbesök hos totalt 13 företag och nätverk. Syftet var att följa upp hur det går i projekten i praktiken och summera lärdomar inför 2015 års slutredovisning.

Här finns mer att läsa: *Strategi för utveckling och export av miljöteknik 2011–2014, Regeringskansliet, 2011-09-01 | Miljöteknikstrategin i några europeiska länder, Tillväxtanalys april 2013*

Internationalisering inom miljöteknikområdet			
Löptid	2011-2014		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilda uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	444	640	172
transfereringar	6 283	7 748	2 231
Ärendebeslut, antal			
bifall	3	21	20
avslag	2	3	3
totalt	5	24	23

EU miljöteknik

Tillväxtverket genomförde 2011–2014 en särskild satsning för att öka det svenska deltagandet i EU-program med inriktning på miljöteknik. Satsningen var i huvudsak riktad mot svenska små och medelstora företag. Den ingick i regeringens handlingsplan utifrån strategin för utveckling och export av miljöteknik.

Tillväxtverket finansierade fyra separata partnerskap vars verksamhetsområden täckte hela Sverige. Totalt var 15 organisationer involverade och gav information om de aktuella programmen riktade direkt till små och medelstora företag. Enskild coaching och hjälp att hitta partners var andra exempel på aktiviteter.

Totalt under programtiden genomförde de fyra partnerskapen:

- 69 frukostmöten och andra kortare informationsmöten med 950 deltagande miljöteknikföretag.
- 45 utbildningsseminarier med 713 deltagande miljöteknikföretag.
- 267 matchningar av företagsidéer med relevanta utlysningar.
- 310 företagsbesök.
- 298 djupare individuella rådgivningar.

⁸ För mer info, läs under rubriken "Miljödriven tillväxt" där samma aktivitet beskrivs.

EU Miljöteknik			
Löptid	2011-2014		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	827	991	604
transfereringar	2 036	1 883	453
Ärendebeslut, antal			
bifall	0	1	9
avslag	0	5	6
totalt	0	6	15

Aktiviteterna ledde till 62 nya projektansökningar inom EU:s program Horizon 2020, LIFE+ samt Eurostars med 96 deltagande svenska företag. Merparten skedde 2014.

EU miljöteknik utvärderades för att förbättra kunskapen om hur stöd till svenska företag bäst ska utformas för att öka deras deltagande i EU-program. Resultaten tyder på att det breda informationsarbetet bygger upp kännedomen om programmen hos företagen, men att fokus bör läggas på uppsökande arbete och personlig rådgivning för att fler företag ska ta steget att faktiskt ansöka. Utvärderingen indikerar att de svenska företagen föredrar att söka medel ur nationella program, då ansökningsprocessen knuten till dessa är enklare. Resultaten kommunicerades till partnerskapen.

Miljödriven tillväxt

Förändringar i klimatet, miljöproblem och andra miljöfrågor innebär stora utmaningar, men också möjligheter för miljödriven affärsutveckling och kommersialisering av miljöprodukter och tjänster. Programmet Miljödriven tillväxt syftade till att stärka svenska små och medelstora företags konkurrenskraft på nationella och internationella marknader där det finns efterfrågan på varor och tjänster som bidrar till minskad miljöbelastning. Programmet riktade sig till enskilda företag och företagsdrivna nätverk som erbjuder miljöanpassade varor och tjänster.

Ett flertal av de beviljade projekten kommer att fortsätta sin verksamhet under 2015, men inga nya ansökningsomgångar kommer att erbjudas inom programmet.

Under 2014 fattade Tillväxtverket beslut om totalt 17,1 miljoner kronor fördelade på 17 projekt. Stödet gick till både enskilda företag och företagsnätverk och ska användas till insatser för affärsutveckling och internationalisering. Det slutgiltiga målet är en ökad försäljning av miljöanpassade varor och tjänster.

Tillväxtverket genomförde fyra erfarenhetsutbyten med 73 företag/projektägare i Stockholm, Malmö och Göteborg. Dessa möten riktades till projektägare som beviljats utvecklingsmedel under 2013/2014. De handlade bland annat om att ge företagen möjlighet att lära av varandra och att ge projektägarna möjligheten att träffa representanter från olika myndigheter med finansieringsmöjligheter inom miljöteknikområdet inklusive Tillväxtverket.

Tillväxtverket gjorde enskilda projektbesök hos totalt 43 företag och nätverk. Syftet var att följa upp hur det gick i projekten i praktiken och dra lärdomar inför 2015 års program.

Här finns mer att läsa: *Miljöteknikstrategier i några europeiska länder, Tillväxtanalys, Dnr 2013/115* | *The Global Cleantech Innovation index 2014 – Nurturing tomorrow's transformative entrepreneurs, WWF och Cleantech Group, 2014* | *Sweden in the Global Cleantech Innovation Index, WWF och Cleantech Group, 2014*

Miljödriven tillväxt			
Löptid	2012-2014		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	5 717	5 471	5 169
transfereringar	15 239	17 025	16 015
Ärendebeslut, antal			
bifall	17	57	47
avslag	73	58	39
totalt	90	115	86

Swedish Cleantech – internetbaserad information om miljöteknik

Tillväxtverket har haft i uppdrag av regeringen att utveckla, tillgängliggöra och förvalta internetbaserad, användarvänlig information kring olika offentliga aktörers insatser inom miljöteknikområdet. Syftet var att genom ökad tillgänglighet till relevant information bidra till utveckling, kommersialisering och export av svensk miljöteknik. Satsningen genomfördes som en del av regeringens miljöteknikstrategi 2011–2014. I Tillväxtverkets uppgifter ingår också att förvalta den databas med miljöteknikföretag som byggts upp av Swentec, Sveriges miljöteknikråd.

Under våren 2014 nylanserades swedishcleantech.se som en samarbetsportal för svensk miljöteknik med ny design, delvis nytt innehåll och ett kvalitetssäkrat företagsregister på en ny webbplatsform. På webbplatsen finns en rådgivnings- och finansieringsguide som underlättar för miljöteknikföretag att hitta aktörer inom finansiering och rådgivning. Sedan lanseringen i april och fram till årsskiftet har swedishcleantech.se haft omkring 14 700 unika besökare, varav cirka en tredjedel var internationella.

Bakom Swedish Cleantech står en rad samarbetsparter som förser webbplatsen med aktuell information.⁹ Utöver dessa organisationer samarbetar Swedish Cleantech med ett tjugotal bransch- och intresseorganisationer.

Aktiviteter gjordes också för att sprida information om Swedish Cleantech till miljöteknikföretag samt köpare av, och investerare i, miljöteknik.

Swedish Cleantech – internetbaserad information om miljöteknik			
Löptid	2012- 2014		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	4 028	2 383	371
transfereringar	0	0	0

PRESTATION

DemoMiljö

Syftet med programmet DemoMiljö var att sprida ny innovativ miljöteknik till Sidas sju samarbetsländer för att stimulera och stärka framväxten av affärs-mässiga relationer mellan svenska aktörer och aktörer i samarbetsländerna samt att bidra till fattigdomsbekämpningen i dessa länder. Programmet, som avslutades vid halvårsskiftet, utvecklades av Tillväxtverket i samarbete med Sida.

Programmet ökade företagens möjligheter att nå ut med miljöteknikprodukter och tjänster till nya marknader. Samtidigt stimulerades företagens innovationskraft då produkterna behövde anpassas utifrån unika problem på respektive marknad. Företagens produkter bidrar också till att förbättra levnadsvillkoren för fattiga människor i Sidas sju samarbetsländer: Botswana, Namibia, Sydafrika, Indien, Indonesien, Kina och Vietnam.

Totalt under programperioden 2012–2014 utbetalades nästan 18 miljoner kronor i projektmedel, motsvarandes 69 procent av beviljade medel. Totalt har Tillväxtverket finansierat sex demonstrationsprojekt och 53 planeringsbidrag. Under 2014 betalades cirka 6,5 miljoner kronor ut i projektmedel.

Slutrapporterna från projekten visar att 83 procent av demonstrationsprojekten, respektive 53 procent av planeringsbidragen, medförde att ny miljöteknik prövades i samarbetsländerna. 78 procent av projekten har inneburit att självbärande relationer främjades mellan svenska aktörer och aktörer i samarbetsländerna. Deltagande företag anser att programmet har varit viktigt för att kunna bygga affärsrelationer på nya marknader. Samtidigt bidrog programmet

⁹ Förutom Tillväxtverket står följande organisationer bakom swedishcleantech.se: Vinnova, Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Business Sweden, Almi, Swedfund, Svensk Exportkredit, Exportkreditnämnden, Nordiska Miljöfinansieringsbolaget (NEFCO), Sida, Regeringskansliets internationella miljötekniksamarbete och de regionala miljöteknikaktörerna som ingår i Föreningen svensk miljöteknik (ASSET).

till att ny miljöteknik introducerades i samarbetsländerna. Ett exempel är mätutrustning för elöverföring, som genom programmet köptes in av det statliga elbolaget i Botswana. Tillväxtverket anser att resultat- och måluppfyllelsen i programmet är god.

DemoMiljö				
Löptid	2012-2014			
Ursprung	Uppgift (finansiering från Sida)			
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012	2012-2014
verksamhetskostnader	1 183	3 113	2 221	6 517
transfereringar	6 558	9 666	1 661	17 885
Ärendebeslut, antal				
bifall	0	26	39	65
avslag	0	15	17	32
totalt	0	41	56	97

Här finns mer att läsa: Slutrapport DemoMiljö – ett program för selektiva samarbetsländer 2012–2013, dnr 3.1.1-2013-0434 | Tillväxtverket Management Letter Slutrapport DemoMiljö 2012-02-15–2014-04-30, dnr 3.1.7-2014-2635

PRESTATION

Entreprenörskap i vård- och omsorgsutbildningar

År 2010 fick Tillväxtverket och Skolverket i uppdrag av regeringen att genomföra informations- och kunskapshöjande insatser som främjar entreprenörskap inom vård- och omsorgsutbildningar i gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen och högskolan. Satsningen syftade till att inspirera och ge studenter och lärare ökad insikt om den förnyelse av vård- och omsorgsbranschen som pågår.

Under 2011 utvidgades regeringsuppdraget med pilotinsatser med syfte att långsiktigt integrera entreprenörskap i högre utbildning.¹⁰ Regeringen finansierade pilotinsatserna med fem miljoner kronor. Tillväxtverket sköt till drygt en miljon kronor ytterligare. Projekt med motsvarande inriktning drevs också inom programmet Främja kvinnors företagande. Totalt har drygt 10 miljoner kronor beviljats till fem projekt.

Projekten/lärosätena valdes ut utifrån sina olika styrkor där de bidrog till varandras utveckling. De arbetade främst med målgruppen lärare och ledning men även studenter. Samtliga lärosäten har uppnått uppsatta aktivitetsmål. Exempel på aktiviteter som genomfördes är workshops med lärare/ledning på vård- och omsorgsfakulteter. Entreprenöriell pedagogik blev här ett verktyg för hur man praktiskt förändrar en utbildning. Samtliga lärosäten lyfter fram betydelsen av den interna förankringen som en förutsättning för att skapa långsiktighet i frågorna. Även insatser direkt till studenter genomfördes, till exempel en kurs i social innovation och entreprenörskap.

Merparten av piloterprojekten gick vidare i en av Tillväxtverket erbjuden förlängning för att implementera metoder på andra delar av lärosätet (se vidare under Entreprenörskap i högre utbildning).

Här finns mer att läsa: Slutrapport: Uppdrag att genomföra satsningar på entreprenörskap i vård- och omsorgsutbildningar, dnr 0.1.2-2010-2680 | Slutrapport: Uppdrag att genomföra satsningar på entreprenörskap i vård- och omsorgsutbildningar – förlängning, dnr 0.1.2-2011-5445

Entreprenörskap i vård- och omsorgsutbildningar				
Löptid	2011-2014*			
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag			
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012	2011-2014
verksamhetskostnader	688	571	135	1 815
transfereringar	2 389	2 170	1 238	5 798
Ärendebeslut, antal				
bifall	0	0	1	4
avslag	0	0	0	0
totalt	0	0	1	4

* Två av projekten redovisas i ekonomitabell under programmet Främja kvinnors företagande

¹⁰ Dessa pilotinsatser, som redovisas här, slutrapporterades 2014 medan det ursprungliga uppdraget avseende inspirationsinsatser slutrapporterades under 2013.

Idéburna företag i vård och omsorg

Tillväxtverket fortsatte satsningen att bidra till en mångfald av utförare av vård- och omsorgstjänster genom att fler bärkraftiga idéburna företag blir verksamma i sektorn. Satsningen riktar sig till både potentiellt nya och redan etablerade idéburna företag. Insatserna ska ge relevant information om förutsättningarna att verka som leverantör inom ett valfritt system samt ge stöd som behövs för att bedriva en affärsmässig verksamhet i ett längre perspektiv.

Tillväxtverket fattade beslut om att förlänga de sex projekt som finansierades 2013, vilka därmed kunde fördjupa och bredda sina affärsrådgivnings- och utbildningsinsatser. Ett projekt var en intern utvecklingsinsats för en redan etablerad idéburen aktör inom vård och omsorg. Övriga fem projekt syftade till att informera och utbilda personer och organisationer om vad det innebär att starta och driva ett idéburet företag med fokus på vård och omsorg.

Till exempel riktades insatser till styrelser och anställda i kyrkliga organisationer över hela landet. Länsstyrelsen i Stockholm genomförde insatser för att ge kvinnojourer och kommuner i länet kunskap om de nya riktlinjer som utfärdats av Socialstyrelsen och som innebär att verksamheten kommer att upphandlas i framtiden.

Totalt har de sex projekten nått ut till mer än 1 300 personer genom sina insatser inom utbildning, rådgivning och liknande.

Här finns mer att läsa: *Uppdrag att främja tillväxt och nyföretagande av idéburet företagande inom vård och social omsorg, dnr 3.1.7-2014-159* | *Delrapport avseende uppdrag att främja tillväxt och nyföretagande av idéburet företagande inom vård och social omsorg, dnr 3.1.7-2014-159* | *Slutrapport avseende uppdrag att främja tillväxt och nyföretagande av idéburet företagande inom vård och social omsorg, 3.1.7-2014-159*

Idéburna företag i vård och omsorg			
Löptid	2013-2015		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	
verksamhetskostnader	18	402	
transfereringar	4 054	1 300	
Ärendebeslut, antal			
bifall	6	6	
avslag	0	4	
totalt	6	10	

Samhälls-entreprenörskap och sociala innovationer

Programmet syftar till att det ska bli enklare att nyttja entreprenörskap för att lösa lokala, regionala och nationella samhällsutmaningar samt att det skapas fler hållbara företag inom området samhälls-entreprenörskap och sociala innovationer.

Under 2014 finansierade Tillväxtverket 38 projekt. En tredjedel av projekten syftade till att utveckla stödstrukturer så som finansieringsmodeller, inkubatorsverksamhet och rådgivning ofta kopplat till befintliga innovations- och rådgivningsmiljöer. Resterande projekt har haft fokus på att utveckla och fördjupa befintliga affärs- och verksamhetsidéer eller att starta nya företag där målet är att möta samhällsutmaningar. För många är målet att utveckla metoder och verksamheter för ökat arbetskraftsdeltagande, delaktighet och egen försörjning i grupper med stora svårigheter på arbetsmarknaden. Ungefär hälften av projekten har helt eller delvis varit inriktade på att stötta, starta eller utveckla arbetsintegrerande sociala företag¹¹. Ett projekt har mätt samhällsnytta och affärsnytta inom området second hand, ett växande affärsområde för organisationer och sociala företag. Projektägare är såväl stora organisationer som Svenska Kyrkan, Lunds Universitet som ideella föreningar samt mindre privata och sociala företag. Geografiskt har projekten haft en spridning från Umeå till Lund med verksamhet i såväl storstad, mindre städer och glesbygd.

Webbplatsen sofisam.se har under året fått ny form och nytt innehåll. Se sidan 22.

¹¹ Arbetsintegrerande sociala företag driver näringsverksamhet med ändamål att skapa arbete för personer som har svårt att få och/eller behålla ett arbete. Delaktighet och återinvestering av överskott är viktiga grundförutsättningar. Definition: <http://sofisam.se/33/vad-ar-sociala-foretag/definition.html>

I samarbete med Handelshögskolan i Stockholm och SCB har Tillväxtverket genomfört ett arbete med att ta fram en metod för att kontinuerligt kunna ta fram statistik på området.

Kapitalförsörjning är ett (ofta lyft) hinder för utveckling av sociala företag. Ett samarbete har därför påbörjats internt. Läs mer under Företagare med utländsk bakgrund.

Tillväxtverket har under 2014 samverkat nationellt, inom Norden och inom EU. Samverkan har skett i Samverkansgruppen för arbetsintegrerande sociala företag, Referensgruppen för samhällsentreprenörskap samt Temagruppern Entreprenörskap och Företagande. Under 2014 har Tillväxtverket representerat Sverige i en arbetsgrupp initierad av Nordiska ministerrådet med uppdrag att kartlägga insatser för att utveckla socialt entreprenörskap. En slutrapport lämnades i november. Tillväxtverket har också tillsammans med Svenska ESF-rådet representerat Sverige i Social Entrepreneurship Network.

Erfarenheterna från programmet och de olika nätverken är att det finns en samsyn kring vilka områden som kräver fortsatt utveckling. Det är till exempel: ökad tillämpning av sociala hänsyn i offentlig upphandling, tillgång till kapital, bättre statistik, tillgång till kompetensutveckling och stödstrukturer.

Tillväxtverket har tagit fram och spridit information och kunskap om samhällsentreprenörskap och socialt företagande bland annat genom filmer och publikationer, 1 643 tryckta och distribuerade och 1 279 nedladdade.

Här finns mer att läsa: www.sofisam.se | *Förutsättningar för tillgång till kapital, Rapport 0165* | *Ledarskap i arbetsintegrerande sociala företag, Info 0569* | *Samhälleliga mål med offentlig upphandling som medel, Info 0292 Rev A* | *Länk till fyra filmer om socialt företagande: <http://tillvaxtverket.se/samhallsentreprenorship/filmer>*

Samhällsentreprenörskap och sociala innovationer			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	2 741	2 687	1 398
transfereringar	7 551	8 600	4 643
Ärendebeslut, antal			
bifall	16	26	19
avslag	50	0	145
totalt	66	26	164

Dessutom sex projekt med medel från Främja kvinnors företagande (ej i den ekonomiska sammanställningen ovan)

PRESTATION

Kooperativ utveckling

I enlighet med ”Förordning 2001:1194 om statsbidrag till kooperativ utveckling m.m.” ger Tillväxtverket verksamhetsbidrag till Coompanion för rådgivning, utbildning och information för start och utveckling av kooperativt företagande samt lokalt- och regionalt utvecklingsarbete. Syftet med verksamhetsbidraget är dels att bidra till en mångfald av företagare och konkurrenskraftiga företag, dels att bidra till lokal och regional attraktivitet genom att utveckla nya lokala och regionala lösningar samt att bibehålla service.

Verksamhetsbidraget uppgick till 34 miljoner kronor, vilket fördelades till de 25 regionala kooperativa utvecklingscentrumen, Coompanion. Detta motsvarade knappt en tredjedel av Coompanions totala finansiering. 3,5 miljoner kronor avsattes för metod- och organisationsutveckling av Coompanions verksamhet samt kunskapsspridning. Tillväxtverket genomförde egna aktiviteter som information och utveckling av statistik.

36 302 personer fick 2014 information och utbildning om kooperativt företagande. 5 556 personer fick rådgivning för start och utveckling av kooperativa företag. Dessa insatser resulterade i att 439 kooperativa företag startade under året med 11 813 entreprenörer som ägare. Av dessa var 41 arbetsintegrerande sociala företag. Detta är något högre än målet. Coompanion ledde 124 utvecklingsprocesser för att utveckla olika verksamheter i samverkan lokalt, samt var drivande i 34 regionala plattformar för social ekonomi. Enligt Bolagsverket ökade antalet ekonomiska föreningar med 1 026 stycken.

Jämfört med tidigare år startades ungefär samma antal företag genom programmetns insatser, men antalet entreprenörer som är medlemmar/delägare i företagen ökade med 2 090 personer. Det förklaras av att arbetsintegrerande sociala företag och ekonomiska föreningar för bredband i glesbygd, vilka utgjorde en relativt stor andel av de nya företagen, har många fler medlemmar än andra kooperativa företag.

En effekt av programmet är att kooperativa företag har startats av ett stort antal människor. Bland dessa är en stor andel kvinnor och personer som stod långt från arbetsmarknaden. Det bidrog till att öka mångfalden av företag och företagare och skapade arbetstillfällen. Det är en samhällsvinst att de arbetsintegrerande sociala företagen skapar arbete och sysselsättning till människor som har haft stora svårigheter att få ett arbete. Arbetet med lokala utvecklingsprocesser resulterade i service och aktiviteter i glesbygd och utsatta stadsdelar som har effekter för områdenas utveckling och attraktionskraft. Informationsarbetet och det lokala/regionala mobiliseringsarbetet bidrar till att skapa bättre förutsättningar att driva hållbara kooperativa företag.

Här finns mer att läsa:

Att välja association för att driva företag tillsammans, Info 0562

Kooperativ utveckling			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Regleringsbrevet och förordningen (2001:1194) om statsbidrag till kooperativ utveckling m.m.		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	1 078	1 099	1 338
transfereringar*	36 760	31 193	33 571
Ärendebeslut, antal			
bifall	3	5	3
-avslag	0	0	0
totalt	3	5	3

* Beloppen varierar över åren på grund av att Tillväxtverket ibland gör en förskottsutbetalning

Handbok för kommuner som står inför stora gruvetableringar

Tillväxtverket har ett regeringsuppdrag att ta fram en handbok för kommuner som står inför stora gruvetableringar eller expansion av befintliga gruv- och täktverksamheter. Handboken ska belysa vilka åtgärder som kan behöva vidtas av kommuner för att få en effektiv och ändamålsenlig beslutprocess. Syftet är att bidra till förbättrat informationsutbyte, möjliggöra proaktivt planeringsarbete och minska potentiella konfliktsituationer. Den ska även fungera som ett stöd för dialog och samverkan med exploatören. Handboken, och hur den har använts, ska redovisas för näringsdepartementet 31 mars 2016.

I uppdraget är Sametinget och Naturvårdsverket särskilt utpekade myndigheter för samråd. Tillväxtverket genomförde under året fem samrådsmöten, ett idéseminarium med andra utpekade samrådsparter samt 30 telefoninterjuver med kommuner, andra myndigheter och organisationer som kan ses företräda olika intressen kopplat till gruv- och täktverksamheter. Tillväxtverket hade även ett möte med branschföreträdare för gruv- och täktnäringen.

Resultatet från dessa interjuver och samråd gav Tillväxtverket kunskap och konkreta förslag och bidrog därigenom till struktur och innehåll i vad som ska ingå i handboken för att ge ett bra stöd. Tillväxtverket hade under slutet av 2014 dialog med ansvariga aktörer för andra åtgärder inom mineralstrategin.

Här finns mer att läsa:

Sveriges mineralstrategi - För ett hållbart nyttjande av Sveriges mineraltillgångar som skapar tillväxt i hela landet. Regeringskansliet N2013.02

Handbok för kommuner som står inför stora gruvetableringar			
Löptid	2013-2016		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014		
verksamhetskostnader	674		
transfereringar	0		

Företagens förutsättningar

Myndighetssamarbetet Starta och driva företag

I myndighetssamarbetet Starta och driva företag ingår Tillväxtverket, Skatteverket, Bolagsverket, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Patent- och registreringsverket och Tullverket. Syftet är att förenkla och effektivisera start och drift av företag genom att ge samordnad information och vägledning i olika kanaler. De främsta produkterna inom samarbetet är företagarsajten verksamt.se, webbseminarier Starta företag-dagar, samt broschyren Starta företag.

PRESTATION

Verksamt.se och kontaktpunkten

Verksamt.se drivs av Tillväxtverket tillsammans med Bolagsverket och Skatteverket i syfte att göra det enklare att starta och driva företag. Sajten ska möta företagares behov av samlad information och myndighetsservice på webben. Digitaliseringens möjligheter att förenkla för företagen ska tas till vara och utvecklingen ska ligga i linje med den digitala agendan.

Under 2014 vidareutvecklades tjänsteutbudet för de som driver och utvecklar företag. Bland annat med information om budget och bokföring där information, guider och filmer tillgängliggjordes på verksamt.se. Arbetet med att utveckla funktionalitet för förenklat uppgiftslämnande påbörjades under hösten. Behovsanalyser inom internationalisering samt förenkling för arbetsgivare att anställa och hantera anställda genomfördes. Resultatet kommer att ligga till grund för nya leveranser och samarbeten under 2015. Vägledning till den rådgivning och finansiering som finns regionalt utökades med ytterligare en regionsida (Blekinge), samtidigt som förslag på ytterligare funktionalitet för regionsidorna togs fram i syfte att förbättra matchningen mellan företag och rådgivare.

Målet för verksamt.se är att 75 procent av besökarna ska tycka att verksamt.se är användbar efter deras behov. Verksamt.se ska även nå regeringens mål att antal besökare på verksamt.se år 2020 ska ha ökat jämfört med år 2012 samt att merparten av företagen som använt verksamt.se ska tycka att webbplatsen gör det enklare att starta och driva företag.

Utvärderingar från 2014 visar att 78 procent av männen och 76 procent av kvinnorna som deltog i utvärderingen tycker att verksamt.se gör det enklare att starta och driva företag. Av de som tillhörde målgrupperna som ska starta företag var motsvarande siffra 83 procent. 80 procent av de som ska starta tycker även att webbplatsen innehåller det som de behöver för att det ska vara enkelt att starta och driva företag och att sköta sina myndighetskontakter. Av de som tillhörde målgruppen som driver företag var motsvarande siffra 71 procent, vilket är en ökning jämfört med 2013 då resultatet var 67 procent. 40 procent av de som driver företag tycker att verksamt.se gör det enklare att utveckla företaget så att det kan bli mer lönsamt och växa. Det är också en ökning jämfört med 2013 då motsvarande siffra var 35 procent. Det är sannolikt en indikation på att det vidareutvecklade tjänsteutbudet för de som driver och vill utveckla företag har ökat nyttan för de målgrupperna. Med utgångspunkt i utvärderingar som genomfördes 2013 genomfördes även flera generella förbättringar av sajten, bland annat en bättre sökfunktion.

»Jag hade behövt verksamt.se när jag startade«

Cissi Centerwall, företagare och ambassadör för kvinnors företagande, driver sedan snart åtta år företaget "Cissi och Selma". Hon startade när hon var föräldraledig och öppnade klädbutik. Idag har hon eget klädmärke som säljs runt om i landet och en webbshop som komplement till butiken. Konceptet är färgglatt, klänningar och retro.

– Jag hade inte koll på verksamt.se när jag startade företaget, men hade verkligen behövt det. Då hade jag ingen aning om var jag skulle hitta information om att driva företag. Jag bara kastade mig ut och körde på egen hand. Verksamt.se hade varit en bra hjälp att hitta rätt.

Cissi minns inte hur hon kom i kontakt med verksamt.se, men hon har då och då varit inne på informationstjänsten och kollat. Bland annat när hon anställde personal, och som nu när hon funderar på att expandera och behöver hjälp med finansiering.

– Alla som startar företag tror jag behöver någon form av hjälp på traven med information från myndigheter. Då är verksamt.se bra som samlar den informationen, så man slipper leta på olika sidor. Alla som är i uppstartstagen, eller driver företag och stöter på frågor borde gå in på verksamt.se och kolla. Eller gå på en starta företag-dag.

Den totala förenklingseffekten får antas öka i takt med användningen av verksamt.se. Antalet användare uppgick till 1 742 186 st vilket är en ökning med 13 procent jämfört med 2013. På verksamt.se finns också e-tjänster för att göra en affärsplan samt registrera eller göra ändring i företag. 21 212 nya affärsplaner skapades under 2014 och det genomfördes sammanlagt 200 740 elektroniska ansökningar och registreringar hos Skatteverket och Bolagsverket.

Verksamt.se är den svenska elektroniska kontaktpunkten enligt EUs tjänstedirektiv, vilken Tillväxtverket har i uppdrag att utveckla. Kontaktpunkten ska förenkla för tjänsteföretag från EU/EES att etablera verksamhet och sälja sina tjänster i Sverige. Tjänstedirektivet ställer krav på elektronisk säker kommunikation mellan företagare och myndigheter. Tillväxtverket deltog därför under året i vidareutvecklingen av Mina meddelanden. Under 2014 har Tillväxtverket även deltagit i EU-projektet eSENS för att ta fram lösningar som gör det möjligt att med utländska e-legitimationer logga in i svenska e-tjänster för att göra ansökningar och registreringar hos myndigheter och kommuner. Ett pilotarbete har etablerats tillsammans med främst Norge och Danmark där de föreslagna lösningarna testas för att fungera i enlighet med specifikationerna för det nya system för svensk e-legitimation som är under införande. Arbetet genomförs i nära samverkan med främst Bolagsverket, Skatteverket, e-legitimationsnämnden och e-Govlab på Stockholms universitet.

Verksamt.se, kontaktpunkten och myndighetssamarbetet Starta och driva företag är en gemensam insats mellan Skatteverket, Bolagsverket och Tillväxtverket. Tillväxtverkets kostnad är 1/3 av den totala kostnaden.

Verksamt.se och kontaktpunkten			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Verksamt.se: uppgift och beslut om särskilt uppdrag Kontaktpunkten: beslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr ¹	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	28 014	31 963	28 876
transfereringar	175	380	0
Ärendebeslut, antal			
bifall	0	1	0
avslag	0	0	0
totalt	0	1	0

* Verksamt .se, kontaktpunkten och myndighetssamarbetet Starta och driva företag är en gemensam insats för Skatteverket, Bolagsverket och Tillväxtverket. Tillväxtverkets kostnad är 1/3 av den totala kostnaden.

Starta företag-dagar och webbseminarier

Under Starta företag-dagar får blivande företagare information under en hel-dag från sju myndigheter i syfte att förenkla företagsstarten och att skapa en positiv relation till myndigheterna. Under 2014 arrangerade Tillväxtverket tillsammans med samarbetspartners, 30 sådana dagar med god spridning över hela Sverige. Under dagarna medverkade även företagare som berättar som sitt företagande samt lokala offentligt finansierade rådgivningsaktörer som informerar om sina erbjudanden.

Under 2014 deltog sammanlagt 4 185 personer på Starta företag-dagar varav 57 procent var kvinnor. 23 procent var mellan 18–30 år. 25 procent hade utländsk bakgrund. Av årets deltagare var det 98 procent (48 procent helt, 50 procent delvis), som efter dagen visste hur de skulle gå vidare med sin företagsstart.

95 procent (61 procent helt, 34 procent delvis) blev inspirerade att gå vidare. 99 procent vet efter dagen hur myndigheterna kan hjälpa till vid en företagsstart (73 procent helt, 26 procent delvis). 71 procent tror att de kommer att bli företagare inom ett år. I syfte att kunna nå ut till fler, framför allt på fler orter än i storstäderna, har Starta företag-dagen under 2014 kompletterats med webbseminarier. Under året har 1 934 personer deltagit på webinarier om att starta eget som sänts via verksamt.se. Det var 91 procent som tyckte att seminarierna var bra eller mycket bra.

Myndighetssamarbetet tillhandahåller även broschyren Starta företag på svenska, engelska och lättläst svenska. Den delades under året ut i 157 395 exemplar och laddades ned 89 382 gånger. Ljudfilen har spelats upp 11 673 gånger. 95 procent (44 procent helt, 51 procent delvis) tyckte att den var ett stöd i processen att starta företag.

Starta företag-dagar och webbseminarier			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	7 248	4 919	5 462
transfereringar	0	0	0

Tillväxtverket deltog 2014 på flera mässor och seminarier om att starta företag, bland annat på mässorna Eget företag och Bazaren. Sammanlagt har 4 489 personer fått information om att starta eget företag via evenemangen.

Startlinjen

Telefontjänsten Startlinjen syftar till att förenkla företagsstarten genom att ge samlad information till personer som är på väg att starta eller just har startat företag. Startlinjen svarar även på frågor om innehållet på verksamt.se. Tillväxtverket besvarade under 2014 frågor via 2067 telefonsamtal och 876 e-postfrågor.

Under 2014 genomfördes en undersökning gentemot ett urval av de som använt tjänsten. 88 procent ansåg att kontakten med Startlinjen har förenklats inhämtningen av den information som behövs för att starta företag. Det ligger nära målet som är 90 procent. 77 procent ansåg att kontakten med startlinjen gjorde att de sparade tid i arbetet med att starta företag och 75 procent har fått vägledning till andra aktörer som kan hjälpa dem vidare med att starta företag. Det innebär att målen för detta på 75 procent har nåtts.

Startlinjen			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	1 040	770	1 040
transfereringar	0	0	0

PRESTATION

Förenkling för företag

Det ska vara enkelt att starta, driva och utveckla företag. Enklare regler ger minskade kostnader och skapar utrymme för företagen att driva sin verksamhet. Enklare regler ger fler affärsmöjligheter för företagen och leder till ett bättre företagsklimat och stärkt konkurrenskraft för Sverige. Tillväxtverket genomför insatser för att förenkla för företag.

Bättre konsekvensutredningar

Tillväxtverket har i uppgift att arbeta med metodutveckling, rådgivning och utbildning till myndigheter i samband med konsekvensutredningar vid regelgivning. Under 2014 ökade Tillväxtverket antalet grundläggande utbildningar och intensifierade arbetet med att ge stöd till regelgivare genom en ny påbyggnadsutbildning rörande beräkningar samt en ny utbildning kring föreskriftsarbete kopplat till EU-bestämmelser. Tillsammans med Regelrådet genomförde Tillväxtverket vid sex tillfällen riktade utbildningar till centrala myndigheter. Tillsammans med Regelrådet och Ekonomistyrningsverket genomförde Tillväxtverket även två utbildningar för Regeringskansliet. Överlag fokuserade Tillväxtverket på att samverka mer med andra stödjande aktörer kring konsekvensutredningar. På så sätt har Tillväxtverket fått in olika perspektiv och kunde erbjuda ett samlat stöd. Utvärderingar från utbildningstillfällena visar att deltagarna var mycket nöjda med utbildningarna.

Företagens kostnader till följd av regler

Tillväxtverket har i uppgift att arbeta för att företagens kostnader till följd av regler ska minska.

Tillväxtverket tog 2014 fram ett nytt verktyg för beräkning av kostnader för företag i samband med nya eller ändrade regler. Genom webbverktyget Regelräknaren erbjuder Tillväxtverket ett beräkningsverktyg och ett lärande forum som bidrar till fler transparenta, tydliga och jämförbara beräkningar av regelkostnader för företag i konsekvensutredningar.

Tillväxtverket har ett regeringsuppdrag att från och med 2014 följa utvecklingen av företagens administrativa kostnader. Detta görs genom en metod att följa beräkningar som myndigheter, departement och kommittéer upprättar i konsekvensutredningar.

Förenkling på kommunal nivå

Tillväxtverket fortsatte under 2014 uppdraget att genomföra insatser för att förenkla företagets myndighetskontakter på kommunal nivå. Tillväxtverkets roll är att driva på och utveckla förenklingsarbetet samt erbjuda kommunerna olika stöd och verktyg. Den dialog som förts inom ramen för uppdragets insatser var betydelsefull och är ett viktigt resultat.

Tillväxtverket fortsatte att driva förenklingsforum där fokus är nationella regler som kommuner tillämpar gentemot företag. Tillsammans med Livsmedelsverket tittade Tillväxtverket på vilka möjligheter och begränsningar som finns för kommuner att ge råd i samband med tillsyn, och hur man kan tillgodose företagets önskemål om mer rådgivning. Tillväxtverket tog också fram en inspirationsskrift kring hur kommuner kan arbeta med bemötande av företag. Tillväxtverket fortsatte att erbjuda utbildningen Förenkla helt enkelt tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting. 103 kommuner och en länsstyrelse genomförde, eller påbörjade, utbildningen under perioden 2010–2014.

Inom ramen för Tillväxtverkets uppdrag ingår att samverka med länsstyrelsen i Kronobergs län i deras uppdrag att förenkla för företag på länsnivå. Det skedde exempelvis genom en gemensam referensgrupp och gemensamma pilotprojekt samt att länsstyrelsen i Kronobergs län deltog i Förenklingsforum.

Förenklingsjakten

Under 2014 avslutade Tillväxtverket regeringsuppdraget att undersöka vad företagare inom fyra branscher upplever som bördor till följd av tillämpningen av lagar, förordningar och föreskrifter. Projektet Förenklingsjakten syftade till att bidra till ökad förståelse för företagets vardag och skapa bättre förutsättningar för departement, myndigheter och kommuner att arbeta med att förenkla för företag.

Inom ramen för projektet genomförde Tillväxtverket 43 djupintervjuer i 16 kommuner med företag inom branscherna hotell- och restaurang, handel, tillverkningsindustri och transport. Möten i kommunerna gav Tillväxtverket möjlighet att sprida resultat, lyfta förenklingsarbetet samt att föra dialog kring vikten av att förenkla på kommunal nivå. Återkoppling skedde också till berörda myndigheter och departement.

De berättelser och behov som företagarna delade med sig av, samt Tillväxtverkets analys och kommunikation av dessa, var viktiga resultat av Förenklingsjakten, men också de möten och den dialog som uppstod. Dessutom är de slutsatser och lärdomar som Tillväxtverket drog genom Förenklingsjakten ett inspel för myndighetens framtida insatser.

Nätverk för förenkling

2013 startade Tillväxtverket ett nätverk för centrala myndigheter som arbetar med att förenkla för företag. Under året som gått arrangerade Tillväxtverket fyra träffar i syfte att bland annat skapa engagemang kring förenklingsarbetet, ge myndigheterna ökad kunskap om företagets förutsättningar, presentera vilket stöd Tillväxtverket erbjuder samt att ge myndigheterna möjlighet att komma med inspel.

På initiativ av Tillväxtverkets generaldirektör startade myndigheten ett GD-nätverk för att förenkla för företag. Nätverket består av generaldirektörer från 14 centrala myndigheter. Syftet med nätverket är att Tillväxtverket vill stärka förenklingsarbetet på centrala myndigheter.

Tillväxtverket deltog även i det internationella arbetet med att förenkla för företag och ingick under året i nätverken Standard Cost Model Network, EU-kommissionens högnivågrupp för nationella experter samt EU-nätverket Directors and Experts on Better Regulation. Genom att delta i nätverk på den internationella arenan har Tillväxtverket kunnat dela med sig och tagit del av goda exempel samt knutit kontakter för samverkan.

Följa upp mål för förenklingsarbetet på centrala myndigheter

16 centrala myndigheter har fått i uppdrag att följa upp och arbeta mot regeringens övergripande mål att öka servicen och minska handläggningstiderna samt att öka förståelsen för företagens villkor. Tillväxtverket har även ett samordnande ansvar. Under året presenterade Tillväxtverket en delrapport som gav en bild av förenklingsarbetet på myndigheterna.

Regelrådet flyttar in 2015

Regeringen beslutade 2014 att permanenta Regelrådets verksamhet och inordna det som ett särskilt beslutsorgan vid Tillväxtverket från 2015. Tillväxtverket förberedde organisationsförändringen i dialog med näringsdepartementet, Regelrådets ordförande och ESV.

Här finns mer att läsa: enklareregler.se | Uppdrag att genomföra insatser för att förenkla för företagen på kommunal nivå – Delrapport 2014, N2010/8069/ENT, N2011/4050/ENT, dnr 0.1.2-2011-2501 | En bra och effektiv kontakt för företagen – Inspiration och stöd för dig som arbetar med att ge kompetensstöd till kommuner, Info 0548 | Rådgivning inom livsmedelskontrollen – Myndigheter, Info 0546 | Rådgivning inom livsmedelskontrollen – Företagare, Info 0539 | Inte bara vara trevlig – En inspirationskräft om hur kommuner kan arbeta med bemötande av företag, Info 0549 | Röster från hotell- och restaurangbranschen, Info 0522 | Röster från tillverkningsindustrin, Info 0543 | Röster från handelsbranschen, Info 0554 | Röster från transportbranschen, Info 0555

Förenkling för företag			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift, uppdrag i regleringsbrevet och beslut om särskilda uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	15 765	15 918	12 909
transfereringar	0	0	0

Företagen i regionen

Regionala kompetensplattformarna

Syftet med uppdraget är att förstärka och vidareutveckla de regionala kompetensplattformarna för att på så sätt bidra till att öka kompetensförsörjningen till näringsliv och offentlig sektor i hela landet på kort och lång sikt. Genom ansökningsförfarande fördelar Tillväxtverket projektmedel till regionalt utvecklingsansvariga aktörer för att förstärka de regionala kompetensplattformarna som verktyg att möta de regionala utmaningarna inom kompetensförsörjningsområdet. År 2014 beviljade Tillväxtverket projektmedel till ytterligare sex län/regioner som fått regeringens uppdrag att etablera regionala kompetensplattformar. Under uppdragstiden har 18 län/regioner hittills beviljats medel.

Kompetensförsörjning är ett komplext område med många aktörer som verkar på olika arenor utifrån olika sakfrågor, olika nivåer och med olika målsättningar. Näringslivet behöver rätt kompetens, på rätt plats och i rätt tid för att vara konkurrenskraftigt. Att möta framtidens kompetensförsörjningsbehov kräver därför samverkan och samordning mellan ett flertal aktörer på olika nivåer och områden. En viktig del i Tillväxtverkets arbete är att bidra till samverkan och dialog mellan berörda myndigheterna inom kompetensförsörjningsområdet samt de regionala kompetensplattformarna. Myndigheten arrangerade, tillsammans med Näringsdepartementet, Reglab och Sveriges Kommuner och Landsting, kompetensförsörjningsdagar för myndigheter och regionala tillväxtaktörer. Syftet var att skapa ett gemensamt lärande för att förbättra den regionala kompetensförsörjningen samt att öka lärandet om olika roller och vilka samverkansmöjligheter som utvecklats.

I syfte att bidra till ökat lärande och inspiration tog Tillväxtverket fram kunskapsunderlag inom området, exempelvis kunskap om hur Indien, Sydkorea och USA arbetar för att koppla ihop arbetsgivare och utbildning. Ett annat kunskapsunderlag var en kartläggning av regionala insatser inom kompetensförsörjningsarbetet. Ett tredje underlag syftade till att synliggöra län och regioners hinder och möjligheter att verka inom valideringsområdet.

Här finns mer att läsa: På Tillväxtverkets webbplats finns en kort beskrivning av samtliga projekt som beviljats medel inom programmet | Hur länder arbetar med att koppla ihop arbetsgivare och utbildning. Tillväxtanalys rapportnr Svar direkt 2014:10 | Kartläggning av projekt och processer i det regionala kompetensförsörjningsarbetet samt systembild över kompetensförsörjningsområdet, dnr 2.4.1-2014-1664 | Län och regioners hinder och möjligheter att verka inom valideringsområdet, dnr 2.4.1-2014-2713

Regionala kompetensplattformar			
Löptid	2013-2016		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	
verksamhetskostnader	3 085	2 407	
transfereringar	5 132	0	
Ärendebeslut, antal			
bifall	6	12	
avslag	1	0	
totalt	7	12	

PRESTATION

Kommersiell och offentlig service

God tillgång till kommersiell och offentlig service är en förutsättning för tillväxt och välfärd i hela landet. Företag behöver en viss servicenivå för att kunna verka i gles- och landsbygder och är beroende av att kunna rekrytera personal till sin verksamhet. Befolkningens intresse av att bosätta sig i gles- och landsbygder hämmas om det inte finns tillgång till kommersiell eller offentlig service. Ett tydligt exempel är besöksnäringen som växer, inte minst i gles- och landsbygder, där är en bibehållen och utvecklad service en förutsättning för expansion och utveckling. Sambandet kan uttryckas som att utan service inga företag och utan företag ingen service.

Tillväxtverkets uppdrag är att främja tillgänglighet till kommersiell och offentlig service för företag och medborgare i serviceglea områden. Tillväxtverket arbetar främst via länsstyrelser samt regionala organisationer med

ansvar för regionalt tillväxtarbete, men även via nationella organisationer och kommersiella aktörer inom serviceområdet.

Tillväxtverkets arbete inom uppdraget består av följande delar:

- Råd och stöd till ansvariga regionala aktörer i enlighet med förordningen om stöd till kommersiell service. Årlig ekonomisk uppföljning av stöd samt fördelning av utökade medel till länen för stöd till kommersiell service.
- Regionala serviceprogram (RSP) där Tillväxtverket ansvarar för riktlinjer, metodstöd och uppföljning samt regionalt kunskaps- och erfarenhetsutbyte.
- Nationell och regional samordning genom mötesplatser för länens servicehandläggare samt Centralt samordningsforum.
- Bistå och utbyta erfarenheter med Post- och telestyrelsen kring grundläggande betaltjänster.
- Program för lokala servicelösningar.
- Program för stärkt utveckling av lokal service.

Tillväxtverket hade i uppdrag att 2011-2014 fördela 20 miljoner kronor per år till regionala aktörer för insatser inom kommersiell service – utöver de pengar som länen/regionerna själva prioriterar inom ramen för sitt ordinarie anslag. Behovet av stöd framöver bedöms olika i olika län.

I slutrapport för de regionala serviceprogrammen 2009–2013 framgår att programmen var uppskattade som ramverk för arbetet med servicefrågorna på länsnivå. De regionala serviceprogrammen fungerade som stöd i genomförandet av enskilda insatser och bidrog till helhetsperspektivet på länets arbete med servicefrågorna. Programmen blev strategiskt viktiga dokument gentemot beslutsfattare och i kommunikation med samverkande parter. En sammanställning av länens framtagna regionala serviceprogram för 2014–2018 visar att länen tillskriver tillgången till service en ökad betydelse för attraktivitet och tillväxt. Kommunernas viktiga roll uppmärksammades i programmen och dess deltagande och engagemang kommer att uppmuntras bland annat genom deltagande i partnerskap för programmen.

Tillväxtverket arbetar aktivt för att öka de regionala initiativen genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Under 2014 genomfördes bland annat två konferenser för regionala kontaktpersoner i servicefrågor. På nationell nivå genomfördes en konferens med Centralt samordningsforum där bolag, organisationer och myndigheter, som är viktiga för serviceutvecklingen, diskuterade serviceutvecklingen i Sverige.

Myndigheten bistod Post- och telestyrelsen i löpande dialoger, inom ramen för Tillväxtverkets genomförda uppföljningar av de regionala serviceprogrammen samt genom deltagande på en betaltjänstkonferens.

Tillväxtverket bistod, i nära samverkan med Tillväxtanalys, utredningen om *Stöd till kommersiell service i särskilt utsatta glesbygdsområden (N 2014:01)* med kunskap och statistik. Tillväxtverket kommer att vara stödmyndighet för det kommande Landsbygdsprogrammet för 2014–2020 avseende insatser för lokal serviceutveckling. Tillväxtverket hade dialog med Regeringskansliet och Jordbruksverket samt länen om de framtida insatserna i landsbygdsprogrammet för åtgärder inom det så kallade *Lanthandelslyftet*.

Här finns mer att läsa: *Utökade insatser inom området kommersiell service i gles- och landsbygger – Delredovisning april 2014, dnr 0.1.2-2011-280 | Slutrapport Regionala serviceprogram 2009-2013, Rapport 0164 | Sammanställning regionala serviceprogram 2014-2018, dnr 4.2.7-2014-1944 | Uppföljning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet, budgetåret 2013, Rapport 0172*

Kommersiell och offentlig service – fördelning av extra medel*			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift och regeringsbeslut om särskilda uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	0	0	0
transfereringar	19 813	18 505	19 666

* Dessa medel är ej till för Tillväxtverkets insatser inom kommersiell och offentlig service utan fördelas varje år till ansvariga regionala aktörer för beslut om stöd till kommersiell service.

»Ökad attraktionskraft i serviceglest område«

Politisk vilja, bred förankring och stort engagemang. I Örnsköldsviks kommun är landsbygdsutveckling numera en prioriterad tillväxtfråga. En viktig första framgång är kommunens tio Servicepunkter.

Flärke lanthandel, fem mil norr om Örnsköldsvik, fungerar som ombud för apotek, systembolag och post. Som Servicepunkt har butikens erbjudanden utökats med it-uppkoppling, fri surf, turistinformation och fikahörna. Med den nya bensinmacken utanför dörren gör butiken skäl för namnet "bygdens nav", det är kunderna överens om.

En väl utbyggd kommersiell och offentlig service betyder oerhört mycket för hela kommunens attraktivitet, näringsliv och turism, säger Lena Lindström, Örnsköldsviks kommuns näringslivs- och landsbygdsutvecklare.

Kommunen driver sedan 2011 projektet Bygd och stad i balans med målet att utveckla servicen på landsbygden. En del utgörs av de nio Servicepunkterna. Med hjälp av Tillväxtverkets program för att stimulera Lokala servicelösningar har den lokala servicen i Örnsköldsvik fått en långsiktighet.

I Örnsköldsviks kommun bor en tredjedel på landsbygden. Trenden har länge varit att landsbygden tappar invånare och service medan staden växer.

Bland det viktigaste nu är att sprida känslan att det är möjligt att vända en negativ trend och stödja det som landsbygden kan erbjuda, säger Lena Lindström.

Läs om fler projekt för lokalt anpassade servicelösningar från Boden i norr till Kalmar i söder i skriften Engagemang och vilja, Info 0540.

PRESTATION

Lokala servicelösningar

Tillväxtverket hade under 2010–2014 ett särskilt uppdrag att stimulera framtagandet av lokala lösningar samt initiativ inom kommersiell och offentlig service. Syftet med uppdraget var att stimulera framtagandet av lokalt anpassade servicelösningar som tar hänsyn till varierande förutsättningar och behov, samt att finna generella metoder som kan fungera i olika delar av landet. Programmet omfattade 17 miljoner kronor och 45 projekt som fördelades på tre fokusområden:

1. *Samordning av kommersiell och offentlig service.* Nya eller vidareutvecklade lösningar för samordnad service. Till exempel utveckling av servicepunkter där en butik eller drivmedelsstation eller annan serviceaktör används som utgångspunkt för utökad service. Ett annat område har varit kommuner i serviceglesa områden som har arbetat med kommunal serviceplanering.
2. *Företagens behov av service:* Lösningar på identifierade behov hos företag i serviceglesa områden. Viktiga områden har varit kontanthantering, distributionslösningar, offentlig upphandling och drivmedel.
3. *Serviceglesa områden:* Anpassade lösningar för områden med mycket gles befolkning och dålig infrastruktur, men där företagande exempelvis inom turism har stor betydelse för utvecklingen. Huvudfokus har varit fjäll och skärgård men serviceglesa inlandskommuner med långa avstånd har också varit aktuella.

Under 2014 sammanställdes resultat och lärdomar från genomförda insatser och spreds till nationella och regionala organisationer. Lokala intresseföreningar och kommuner var särskilt viktiga målgrupper. En skriftlig slutrapport och en populärrapport producerades inför en avslutande nationell lärkonferens med 80 deltagare. Sammanfattningsvis visade aktiviteterna på följande resultat:

- 33 procent av projekten genererade exempel på ökad samordning mellan kommersiell och offentlig service.
- 71 procent av projekten bidrog till generaliserbar kunskap och överförbara metoder för serviceglesa områden.
- 40 procent av projekten tog fram lokalt anpassade lösningar för serviceglesa områden.
- I 89 procent av projekten var kommuner delaktiga.
- 93 procent av projektledarna ansåg att de har fått ny kunskap om lösningar och processen dit, och 83 procent ansåg att de fått stärkta nätverk.

Lokala servicelösningar				
Löptid	2010-2013			
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag			
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012	2010-2014
verksamhetskostnader	892	2 371	4 795	16 842
transfereringar	130	6 704	4 043	14 256
Ärendebeslut, antal				
bifall	0	0	13	45
avslag	0	0	1	2
totalt	0	0	14	47

Här finns mer att läsa: *Lokala servicelösningar – Uppföljning av uppdrag att stimulera framtagande av lokala servicelösningar och initiativ på serviceområdet, Rapport 0166 | Engagemang och vilja, Lokala servicelösningar-ökad attraktionskraft i serviceglesa områden Info 0540*

Tillväxtverkets uppdrag och insatser har starkt bidragit till att servicefrågorna lyfts upp på agendan som en betydande faktor för tillväxt och utveckling. Betydelsen av detta blir än viktigare då resurserna och förutsättningarna för en väl fungerande service ser mycket olika ut i olika delar av landet. Tillväxtverket konstaterar utifrån programmets resultat vikten av ett aktivt deltagande från kommunerna och betonar kommunernas centrala betydelse för servicefrågorna. Många kommuner står inför stora utmaningar och därmed ökar också behovet av nya, innovativa och flexibla lösningar inom serviceområdet.

Stärkt utveckling av lokal service – Pilotkommuner för serviceutveckling

Tillväxtverket har i uppdrag att rikta utvecklingsinsatser till kommuner med serviceglesa områden i gles- och landsbygder. Servicefrågorna ska ses i sin helhet och kopplas ihop med andra insatser för näringslivsutveckling och attraktiva livsmiljöer.

Tillväxtverket utsåg 2012 femton pilotkommuner som ska identifiera lösningar och ta fram förslag på överenskommelser och avtal mellan kommunen och olika servicepartners. I programmet ingår även fem ambassadörskommuner, vars roll är att stödja pilotkommunerna. De utvalda pilotkommunerna är: Kalmar, Sorsele, Arjeplog, Norsjö/Malå/Skellefteå (tre kommuner i samverkan), Lindesberg, Munkedal, Härjedalen, Ludvika, Torsby, Sunne, Ydre, Eda och Uppvidinge. Ambassadörskommuner är Linköping, Kristianstad, Borgholm, Örnsköldsvik och Boden. Dessa kommuner ska arbeta operativt och systematiskt med respektive kommuns serviceutveckling samt verka för att frågorna blir en del i kommunernas ordinarie verksamhet och budgetprocesser. Kommunerna ingår även i ett nätverk för lärande och spridning av resultat, metoder och modeller.

Under 2014 genomförde Tillväxtverket fyra kommunbesök som ett led i uppföljning av pågående processer samt arrangerade två processledarträffar för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Tanken med träffarna är att skapa en mötesplats för spridning av goda modeller och arbetssätt, i syfte att utveckla service på landsbygden. Tillväxtverket initierade, tillsammans med *Hela Sverige ska Leva*, ett samarbete mellan aktörer i Centralt samordningsforum och kommuner i programmet, där Samhall eventuellt kan få en central roll i syfte att öka och samordna servicen på landsbygden. Näringsdepartementet beviljade programmet förlängning med slutredovisning den 28 februari 2016.

Här finns mer att läsa:

Delrapport till Kammarkollegiet och Näringsdepartementet, dnr 2500-2012-938

Stärkt utveckling av lokal service			
Löptid	2012-2014		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	1 360	1 464	189
transfereringar	4 939	3 637	0
Ärendebeslut, antal			
bifall	0	0	13
avslag	0	0	19
totalt	0	0	32

Tillväxtskapande samhällsplanering

Tillväxtskapande samhällsplanering syftar till stärkt regional och lokal attraktivitet genom ökad samverkan och samspel mellan olika planeringsnivåer och sektorer i samhället. Tillväxtverkets arbete är inriktat på att främja ett ökat samspel mellan fysisk samhällsplanering och arbetet för näringslivsutveckling. Det ska även bidra till att offentliga aktörer på olika nivåer, och inom olika sektorer, agerar samlat för att ta tillvara potentialen vid stora investeringar inom näringslivet. Verksamhetens verktyg är kunskap, arenor och finansiering av utvecklingsprojekt.

Under 2014 beviljade Tillväxtverket ytterligare medel till totalt tio nya projekt (drygt 8 miljoner kronor). Totalt arbetar nu 21 lokala/regionala projekt runt om i landet för stärkt samspel och ökad samhandling för att främja näringslivsutveckling och tillväxt. Aktiviteter för att samla och sprida kunskaper, lärdomar och erfarenheter från projekten gjordes under året i form av nyhetsbrev, medverkan vid konferenser och erfarenhetsträffar.

Under året fortsatte arbetet med att ta fram ny kunskap inom området. Två kunskapsunderlag/rapporter och en populärversion togs fram för att utveckla och kunna sprida kunskap till lokala och regionala aktörer.

En viktig del i arbetet med att öka kunskapen om hur kommuner och regioner kan öka samspelet mellan fysisk samhällsplanering och näringslivsutveck-

Tillväxtskapande samhällsplanering			
Löptid	2013-2015		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag och uppdrag i regeringens mineralstrategi		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	
verksamhetskostnader	2 935	1 970	
transfereringar	4 167	1 694	
Ärendebeslut, antal			
bifall	10	11	
avslag	1	3	
totalt	11	14	

ling sker genom att skapa mötesplatser för aktörer inom området. Tillväxtverket arrangerade tillsammans med Boverket totalt fyra erfarenhetsträffar under 2014 för aktörer som beviljats projekt. I samarbete med Reglab medverkade programmet i planering och genomförande av en seminarieserie om regional fysisk planering. Målgruppen var samhällsplanerare och näringslivsutvecklare på framförallt regional nivå. Tillsammans med Tillväxtanalys och Boverket genomfördes ett seminarium med internationell utblick under året. (38 personer deltog.) En regional mötesplats utifrån regionernas behov genomfördes, totalt planeras sex under programperioden. Dessa genomförs tillsammans med Boverket och den regionalt utvecklingsansvariga aktören. Syftet är att öka kunskapen om hur samspelet mellan kommunernas översiktsplanering och det regionala tillväxtarbetet kan stärkas.

Här finns mer att läsa: www.tillvaxtverket.se/samhallsplanering

Regionalt innovationsarbete och kluster

Syftet med programmet Regionalt innovationsarbete och kluster är att öka innovationsförmågan i svenskt näringsliv genom att stärka det strategiska ledarskapet på regional nivå samt utveckla mogna klusterinitiativ. Programmet är ett av myndighetens verktyg för att bidra till den nationella innovationsstrategin.

För att stärka det strategiska ledarskapet beviljades medel till totalt 15 regionala projekt inom programmet (nio projekt 2014). Projekten, med regionalt tillväxtansvariga som projektägare, fokuserar bland annat på att utarbeta nya arbetsmodeller för innovationsarbete, till exempel genom framtagandet av regionala innovationsstrategier och strategier för smart specialisering. Projekten möjliggör också insatser för ett förstärkt regionalt ledarskap och modeller för flernivåsamverkan. Därutöver finansierades fem klusterprojekt inom ramen för hållbara klusterinitiativ. Under 2014 tog Tillväxtverket kontakt med samtliga regioner i syfte att lyssna av och om möjligt förstärka stödet till det regionala innovationsarbetet. Uppföljningsmöten skedde under 2014 med samtliga projektägare i programmet, i enlighet med programmets planering och utfallsmål.

Ett resultat under programtiden 2012–2014 är att samtliga regioner som ingått i programmet idag har utarbetade regionala innovationsstrategier, handlingsplaner eller liknande, där kluster och innovativa miljöer lyfts fram som verktyg och aktörer för innovation och konkurrenskraft.

Tillväxtverket arbetar med erfarenhetsutbyte mellan regioner. Under 2014 har programmet genomfört tre ERFA-träffar som inspiration till ökad samverkan och gemensamt lärande. Syftet var att möta aktuella behov och utmaningar samt att skapa nytta i det regionala innovationsarbetet.

Kunskap inhämtades under året kring klusterutveckling och finansieringsmöjligheter för kluster i nya programperioden för strukturfonderna. Målet var att framtida utlysningar ska utgå från relevanta urvalskriterier i ett sammanhang där finansiering till kluster och klustersamverkan kan ske inom en rad program och hos en rad aktörer. I syfte att ytterligare förstärka regionala processer för smart specialisering och öka samsyn, förstärkte Tillväxtverket 2014 Reglabs läroprojekt Smartare Regioner. Detta skedde bland annat med projektstöd för twinning (en metod att byta erfarenheter och lära av varandra, som tidigare använts mellan EU-länder, men inte på regional nivå). 14 regioner har deltagit i läroprojektet och twinning under året, av dessa ha sju regioner beviljats projektmedel för twinning.

Tillväxtverket medverkade i nätverksaktiviteter i syfte att utbyta erfarenheter kring klusterutveckling och regionalt innovationsarbete. Samverkan med Vinnova och Innovasjon Norge har fortgått och inom ramen för Interreg IVc-projektet ClusteriX har två studieresor och en slutkonferens genomförts.

Den nya programperioden 2014–2020 har ett stort fokus på innovationsfrågor. Den kunskap och kompetens som byggts upp inom ramen för programmet *Regionalt innovationsarbete och kluster* om det pågående regionala innovationsarbetet och smart specialisering har använts i planeringsprocessen bland annat inom det nationella regionalafondsprogrammet.

Programmet Regionalt innovationsarbete och kluster avslutades vid årsskiftet 2014, och en utvärdering av programmet är planerad att genomföras under första halvåret 2015. Verktyget Strategiskt dialog, som utarbetades inom programmet, implementeras i det löpande arbetet.

Här finns mer att läsa: www.tillvaxtverket.se/rik

Regionalt innovationsarbete och kluster			
Löptid	2012-2015		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	3 231	4 148	3 827
transfereringar	11 144	10 234	3 872
Ärendebeslut, antal			
bifall	15	15	5
avslag	0	15	16
totalt	15	30	21

Attraktionskraft Sverige

Under våren 2014 avslutades regeringens arena för dialog och samverkan, *Attraktionskraft Sverige*. Tillväxtverket medverkade i genomförandet som fokuserade på fem områden: kommersiell service; kultur, fritid och det civila samhället; digital kapacitet och tillgänglighet; kulturella och kreativa näringar; destinationer och upplevelser samt boendemiljöer.

I februari lämnade Tillväxtverket en delrapport till regeringskansliet. Tillväxtverket bidrog till skriften *Attraktionskraft – För tillväxt och utveckling* som med ett antal exempel beskriver hur man lokalt och regionalt kan arbeta med attraktionskraft. En utveckling av *Attraktionskraft Sverige* är det regeringsuppdrag som Tillväxtverket fick. Detta nya regeringsuppdrag, *Stärkt lokal attraktionskraft*, ska pågå mellan 2015–2019 och syftar till att stödja och vidareutveckla det arbete som kommuner och andra aktörer bedriver för ökad attraktionskraft. Tillväxtverket ska fördela 15 miljoner kronor till ett antal pilotkommuner.

Här finns mer att läsa: *Attraktionskraft – För tillväxt och utveckling*, artikelnummer: N2014.05 Regeringskansliet, Näringsdepartementet

Attraktionskraft Sverige			
Löptid	2012-2014		
Ursprung	Uppdrag i regleringsbrevet		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	
verksamhetskostnader	558	145	
transfereringar	0	0	

Uppföljning av regionalt tillväxtarbete

Tillväxtverket följer löpande upp det regionala tillväxtarbetet. Inriktningen regleras via myndighetens regleringsbrev och särskilda uppdrag. Resultaten används som kunskapsunderlag för såväl regionala som nationella aktörer.

De löpande uppdragen i regleringsbrevet handlar dels om ekonomisk uppföljning av anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder, regionala och centrala projektmedel, dels om en kvalitativ uppföljning av verksamhetens innehåll. Den ekonomiska uppföljningen av verksamheten 2013 genomförd 2014 visar att mest medel fortsatt läggs på prioriteringen innovation och förnyelse.

Den kvalitativa uppföljningen av verksamheten baseras på de regionalt utvecklings-ansvariga aktörernas rapportering. I Tillväxtverkets rapport beskrivs generella mönster och trender inom regional tillväxt, bland annat kopplat till de nationella prioriteringarna. Rapporten visar att regionalt utvecklingsansvariga aktörer är tydliga samordnare i arbetet för regional tillväxt, att det har skett en harmonisering i tid gällande de regionala utvecklingsstrategierna och strukturfondsprogrammen samt att den strategiska planeringen har stärkts, men att det också finns risk för fragmentisering av arbetet.

Uppföljning av regionalt tillväxtarbete			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Uppgift och uppdrag i regleringsbrevet		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	1 026	899	3 411
transfereringar	0	0	0

I november 2013 fick Tillväxtverket ett särskilt uppdrag att sammanställa och översiktligt redovisa nationella myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet med utgångspunkt i respektive myndighets interna strategi för regional tillväxt. Uppdraget utmynnade i ett antal förslag på hur strategin kan stärkas som verktyg för samverkan mellan nationell och regional nivå.

Här finns mer att läsa: *Trender och mönster i det regionala tillväxtarbetet 2013, Rapport 0174* | *Sammanställning och uppföljning av myndigheters interna strategier för regionalt tillväxtarbete, Rapport 0173*

Jämställd regional tillväxt

Tillväxtverket har, som en del i regeringens nationella handlingsplan för en jämställd regional tillväxt 2012–2014, regeringens uppdrag att stödja det regionala arbetet. Den nationella handlingsplanen har fokus på att ta fram och genomföra regionala handlingsplaner, förbättra statistik, fördelning av företagsstöd och jämställdhet i regionala program för kommersiell service. Den nationella handlingsplanen innebär också att jämställdhet särskilt ska uppmärksammas i alla projekt i nya strukturfondsprogrammen.

Tillväxtverket erbjöd under året kompetensutveckling och stöd i arbetet med att genomföra regionala handlingsplaner. Dessa utgår från regionala nulägesanalyser och innehåller aktiviteter som svarar mot utvecklingsbehoven för jämställd regional tillväxt i respektive region.

Tillväxtverket möjliggjorde kunskapsutveckling och bidrog till erfarenhetsutbyte och samverkan mellan tillväxtaktörerna för jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet. Under året har Tillväxtverket samlat in och medverkat till spridning av lärande exempel på metoder, verktyg och arbetsätt anpassade för jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet. Arbetet har skett i nära samarbete med regionalt tillväxtansvariga regioner och länsstyrelser samt andra aktörer inom jämställdhet och tillväxt. Lärande exempel spreds på Tillväxtverkets temadag på Nordiskt Forum i Malmö, på portalen Jamstall.nu samt på nationella workshoppar för kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte kring arbetet med handlingsplanerna.

Erfarenhetsutbyte med andra regioner kring genomförandet av handlingsplanerna för jämställd regional tillväxt har genomförts vid fyra regionala träffar i Östersund, Falun, Västerås och Växjö. Metoden för träffarna kallas kollegial granskning eller ”peer review”, och fokuserade på implementering av handlingsplanerna i det ordinarie regionala tillväxtarbetet. Uppdragets följeforskning har under året lämnat en delrapport.

Här finns mer att läsa: www.tillvaxtverket.se/jamstalldtillvaxt | www.jamstall.nu/ | *Delredovisning 16 mars 2014 - Regeringsuppdraget om stöd i arbetet för jämställd regional tillväxt 2012-2014, dnr 3.4.1-2012-4922* | *Jämställdhetsintegrering av det regionala tillväxtarbetet Delrapport 2 från följeforskningen, dnr 3.4.1-2012-4922* | *Tillväxtverkets exempelsamling 20 lärande exempel – Metoder, verktyg och arbetsätt för jämställd regional tillväxt, Info 572*

Jämställd regional tillväxt			
Löptid	Löpande		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag och uppdrag i regleringsbrevet		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	3 296	2 756	650
transfereringar	0	0	0

Resurscentra för kvinnor

Resurscentra för kvinnor syftar till att synliggöra kvinnors villkor och öka inflytandet i det regionala tillväxtarbetet. Tillväxtverket fördelade under 2013 cirka 103 miljoner kronor i verksamhetsbidrag till resurscentra för kvinnor. Under 2014 besökte myndigheten de resurscentra som beviljats verksamhetsbidrag. Myndigheten skapade också arenor för att främja dialog, erfarenhetsutbyte och kunskapsförmedling i syfte att förstärka och vidareutveckla resurscentraarbetet.

Resurscentras verksamheter följs kontinuerligt upp av externa uppföljare. I uppföljningen av Resurscentras verksamheter framkommer att ökat inflytande handlar om att bedriva påverkansarbete genom att samverka och samarbeta med olika kommunala, regionala och/eller nationella aktörer.

Här finns mer att läsa:

På Tillväxtverkets webbplats kan du läsa mer om resurscentra för kvinnor samt ta del den löpande uppföljning som genomförs.

Resurscentra för kvinnor			
Löptid	2013-2015		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	
verksamhetskostnader	4 246	550	
transfereringar	39 165	31 385	
Ärendebeslut, antal			
bifall	0	37	
avslag	0	10	
totalt	0	47	

PRESTATION

EUs strategi för Östersjöregionen

EUs strategi för Östersjöregionen antogs av Europeiska Rådet 2009 under det svenska ordförandeskapet. Strategin har tre mål: rädda havsmiljön, koppla samman regionen och öka välbefindandet. Under dessa mål finns 17 prioriterade områden och fem horisontella mål.

Regeringen har gett 36 nationella myndigheter i uppdrag att bidra till strategins genomförande, däribland Tillväxtverket. Myndigheten har Regeringens uppdrag att koordinera och rapportera om det svenska genomförandet, och genom kunskapsuppbyggnad och kunskapspridning bidra till goda förutsättningar för genomförandet. Koordineringsarbetet sker i nära samarbete med Statsrådsberedningen och Näringsdepartementet.

Inom ramen för uppdraget att samordna det svenska arbetet genomfördes under 2014 nätverksträffar för att stärka arbetet och skapa förutsättningar för nätverkande och erfarenhetsutbyte mellan de svenska aktörerna på nationell, regional och lokal nivå. Fokus var kopplingar mellan miljömålen och välbefindandemålet, flernivåstyrning, kommunikation av strategin i sociala medier och finansiering av insatser inom ramen för nya EU-program i den kommande programperioden. Nätverket omnämns i många myndigheters rapportering som en viktig plattform i arbetet med strategin, till exempel för tvärsektorieellt samarbete och för en dialog mellan olika nivåer. Deltagandet i nätverksmöten var stabilt med ett 60-tal personer i genomsnitt.

Tillväxtverket lämnade under våren en rapport till Regeringskansliet om arbetet 2013 utifrån sammanlagt 61 rapporter från nationella myndigheter, länsstyrelser och regionalt tillväxtansvariga.

För att underlätta för kommuner och regioner att arbeta med Östersjöstrategin tog Tillväxtverket fram publikationen *Östersjöstrategin för nybörjare*. Materialet har också använts i utbildning av Tillväxtverkets egen personal.

Tillväxtverket fortsatte att utveckla en modell för att underlätta integreringen av Östersjöstrategin i strukturfondsprojekt.

EUs strategi för Östersjöregionen			
Löptid	Regeringsuppdrag till 2015		
Ursprung	Uppdrag i regleringsbrevet och regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	2 049	2 587	4 158
transfereringar	25	414	1 943

PRESTATION

Uppdrag att förbereda svenskt deltagande i EUs program för transnationellt samarbete 2014–2020

Tillväxtverket fick 2012 i uppdrag av regeringen att arbeta med förberedelserna för de tre transnationella EU-program som Sverige deltar i nästa programperiod; Baltic Sea Region Programme (hela Sverige deltar), North Sea Region Programme (delar av Sverige deltar) och Northern Periphery Programme (delar av Sverige deltar).

Tillväxtverket gavs i uppdrag att samla in synpunkter på innehåll och prioriteringar, förankra programframtagandet och säkerställa erfarenhetsutbyte mellan program och aktörer. I början av 2014 hade valen av insatsområden fastställts i alla program. För att förankra programmets inriktning och överföra erfarenheter och erbjuda möjlighet till samverkansprojekt arrangerade Tillväxtverket en konferens om programmen i mars 2014. Konferensen lockade 170 deltagare från nationell, regional och lokal nivå. 22 nationella myndigheter deltog vilket ger goda förutsättningar för flernivåsamverkan i transnationellt samarbete i nästa programperiod. Uppdraget slutrapporterades till regeringen 31 mars 2014.

Transnationella program 2014–2020			
Löptid	2013–2014		
Ursprung	Regeringsbeslut om särskilt uppdrag		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2013–2014
verksamhetskostnader	277	148	425
transfereringar	0	49	49

PRESTATION

EUs strukturfonder 2007–2013 – Förvaltande myndighet

Tillväxtverket var under programperioden 2007–2013 förvaltande och attesterande myndighet för åtta regionala strukturfondsprogram. Projekt delfinansierades i hela landet med det målet att stärka entreprenörskap och innovationer samt göra regionerna mer attraktiva. Myndigheten var även förvaltande och attesterande myndighet för det gränsregionala samarbetsprogrammet Öresund-Kattegatt-Skagerrak, ÖKS. Programmet som är ett samarbete mellan Sverige, Danmark och Norge hade som mål att bidra till ett attraktivt och konkurrenskraftigt område som kännetecknas av kunskapsbaserat samarbete med en hållbar utveckling. (Mer om ÖKS på sidan 68.)

Det övergripande målet för programmen var, enligt EG-förordningen 1083/2006, stärkt regional konkurrenskraft och sysselsättning. Alla delfinansierades ur den Europeiska regionala utvecklingsfonden.

År 2014 intensifierade Tillväxtverket det omfattande arbetet med att avsluta och slutredovisa strukturfondsprogram enligt kommissionens riktlinjer och angivna tidsplan. (Mer om förberedelserna för programperioden 2014–2020 på sidan 69.)

Resultat av de åtta regionala strukturfondsprogrammen

Under perioden 2007–2013 fanns det 8,4 miljarder kronor från Europeiska regionala utvecklingsfonden att fördela till regionala satsningar genom de åtta regionala strukturfondsprogrammen. Till det kom nationell offentlig medfinansiering som ska utgöra ett minst lika stort belopp som EU-medlen. Den offentliga medfinansieringen uppgick till cirka 10,5 miljarder kronor. De största medfinansierarna var Almi Företagspartner och Trafikverket samt universitet, länsstyrelser, kommuner och regionförbund. Den privata medfinansieringen uppgick till cirka 2,5 miljarder kronor.

Som förvaltande myndighet har Tillväxtverket i uppgift att göra en prövning om ansökan om stöd uppfyller de formella krav som gäller för respektive program. De projekt som godkänns efter denna prövning lämnas vidare till struk-

A man with glasses and a scarf standing outdoors near a body of water. He is wearing a dark jacket and a red and white plaid scarf. The background shows a stone wall and a bridge over water.

»Samarbete över kommungränserna ger glesbygd ny profil«

Under 2014 startade Tillväxtverket, regionförbunden och länsstyrelserna i Kalmar och Kronobergs län det unika samverkansprojektet Glasrikesmiljonen. För att få fart på tillväxten och skapa mångfald i den industriella strukturen satsar man på sydöstra Småland genom gränsöverskridande samverkan på både regional och kommunal nivå.

Sedan 1700-talet har området, känt som Glasriket, varit känt för sin omfattande och framgångsrika glasindustri med ett hundratal glasbruk. Idag återstår endast produktion vid några få bruk.

Med Glasbruksmiljonen vill samarbetsparterna skapa ett nytt konkurrenskraftigt näringsliv och ökad sysselsättning i de fyra kommunerna Nybro, Lessebo, Uppvidinge och Emmaboda.

– De förutsättningar som tidigare fanns för framgångar genom bruken finns inte längre, säger Håkan Brynielsson, regiondirektör i Kalmar län. Nu är det dags att hantera strukturomvandlingen och profilera regionen genom nytänkande. Genom att "ta bort" läns- och kommungränserna slipper vi de inlåsningseffekter som man kan få om man betraktar varje kommun för sig.

Omkring tolv företag som investerar i området kan genom Tillväxtverket få finansiering på 25 procent av investeringen (maximalt en miljon kronor) för att stimulera den industriella utvecklingen. Verksamheterna ska bidra till hållbar tillväxt, varaktig sysselsättning och vara lönsamma på sikt.

– Glasriket behandlas genom den här satsningen som en helhet. Vi får ett breddat näringsliv och blir inte beroende av glasstillverkningen. Det är väsentligt för att locka hit nya företagare, säger Håkan Brynielsson, som hoppas att samverkansmodellen kan användas i fler regioner.

Tillväxtverket är initiativtagare till Glasrikesmiljonen, ett omställningsstöd till en krisort, och det ingår som en del i Tillväxtverkets glasrikeuppdrag.

turfondspartnerskapet i aktuell region som gör den slutliga prioriteringen av vilka projekt som ska beviljas medel. Tillväxtverket fattar därefter beslut om stöd i enlighet med den slutliga prioriteringen.

Under hela programperioden inkom totalt 2 730 ansökningar varav 1 585 projekt beviljades medel om totalt drygt 8,7 miljarder kronor. Om hänsyn tas till realiserade återföringar på 679 miljoner uppgår nettobesluten till drygt 8,2 miljarder. Programperioden 2007–2013 är inne i sitt slutskede, och av beviljade projekt är 76 procent slutredovisade och avslutade. Nya beslut om stöd var, under 2014, enbart möjligt i den utsträckning återföringar från avslutade projekt återförde medel till programmen. Totalt fattades under 2014 115 nya beslut om stöd på totalt 102 miljoner kr. Dessa var uteslutande förstudier inför större genomförandeprojekt inom programperioden 2014–2020. Utbetalningar till de 374 projekt som fortfarande pågår gjordes med totalt 924 miljoner kronor. Totalt under programperioden har det betalats ut cirka 7,7 miljarder kronor.

Den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013 är en plattform för arbetet med EUs strukturfonder i Sverige. De beviljade medlen fördelade sig på prioriteringarna i strategin enligt följande: entreprenörskap 44 procent, innovativa miljöer 32 procent, ett utvecklat informationssamhälle 6 procent, regionförstoring 17,5 procent samt gränsöverskridande samarbete 0,5 procent.

Nya arbetstillfällen och företag

Som ett resultat av projekten inom de åtta regionala strukturfondsprogrammen skapades det enligt projektägarnas läges- och slutrapporter 49 698 nya arbetstillfällen fördelade på 20 212 kvinnor och 29 486 män. Enligt rapporterna startades 21 297 nya företag, varav 8 327 ägda av kvinnor, 11 345 ägda av män och 1 625 med mixat ägande.

Följeforskning

För att löpande följa och dra lärdomar av arbetet med de regionala strukturfondsprogrammen har Sverige använt så kallad följeforskning, vilket innebär att utvärderare löpande följer arbetet för att möjliggöra ökad kvalitet i projekt och program genom kontinuerligt lärande och återföring av erfarenheter. Det är en metod som EU-kommissionen uppmuntrar (on-going evaluation) och där Sverige har lyfts fram som ett föregångsland.

Under programperioden genomfördes en utvärdering av Tillväxtverket som genomförandeorganisation. Denna utvärdering avslutades 2010. Samtliga åtta regionala strukturfondsprogram, samt vissa större och strategiska projekt utvärderades också, en utvärdering som avslutades 2011. Därutöver har Tillväxtverket gjort synteser av erfarenheter och tagit fram flera tematiska utvärderingsstudier.

Under programperioden togs fem böcker om utvärdering av projekt och program fram i samverkan med Svenska ESF-rådet, Linköpings universitet samt APEL Forskning och Utveckling. Böckerna publicerades på både svenska och engelska. De används bland annat vid universitets- och högskolekurser för så kallad capacity building (kapacitetsuppbyggnad) av utvärderare och andra aktörer i genomförandet av strukturfondsprogrammen. Under 2013 slutfördes en effektutvärdering av de åtta regionala strukturfondsprogrammen 2007–2013. Den övergripande slutsatsen är att projekten inom programmen i jämförelse med tidigare programperiod allt mer har fokuserat på strukturförändring.

Ett antal projekt inom de olika programmen har ålagts följeforskning under hela sitt projektgenomförande. Denna följeforskning fortsatte även under 2014 för de projekt som har haft verksamhet under året.

Resultatspridning

Under 2014 koncentrerades arbetet med att sprida resultat, lärdomar och erfarenheter från programperioden 2007–2013 inför den nya perioden 2014–2020.

I samverkan med Svenska ESF-rådet och Jordbruksverket arrangerade Tillväxtverket olika aktiviteter vid Landsbygdsriksdagen och under Almedalsveckan som syftade till att sprida resultat från programperioden 2007–2013 samt informera om hur de förvaltande myndigheterna avser att samverka under perioden 2014–2020.

Till webbplatsen *EU nära dig* www.eunaradig.se, som EU-kommissionen tagit fram, har Tillväxtverket bidragit med cirka 200 projektexempel från Europeiska regionala utvecklingsfonden. EU nära dig lanserades på det fondgemensamma seminariet i Almedalen.

Syftet med den stora lanseringskonferensen *Startskott EU-fonder 2014–2020*, som hölls i november i Stockholm, var också både att sprida resultat från tidigare programperiod och att markera starten för samverkan mellan EU-fonderna under den nya perioden.

Artiklar om resultat av enskilda projekt har publicerats på resultatdelen av www.tillvaxtverket.se. För att besökare som kommer in via den nya webben www.eu.tillvaxtverket.se ska hitta resultat från den tidigare programperioden finns länkar från den nya webbplatsen till den tidigare.

Handläggningstider

Målet om en maximal handläggningstid på fyra månader från fullständig ansökan till beslut har av olika skäl inte uppnåtts i samtliga enskilda ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden varierar mellan 53 dagar och 343 dagar för de olika programmen. I de allra flesta fall har dock den sökande fått information om eller besked i ärendet tidigare än de har fått ett formellt beslut om stöd. När det gäller ansökan om stöd har 2014 varit ett speciellt år eftersom programmets budget inte medgivit utrymme för särskilt många nya beslut om stöd. Det är endast återflöden från avslutade projekt som möjliggjort nya projektbeslut. Detta har resulterat i att strukturfondspartnerskapen har prioriterat projektansökningar vid sina möten som sedan lagts på väntelista till dess att tillräckligt med medel återförts till programbudgeten. Två program har överskridit handläggningstiden på fyra månader vilket just beror på att projektbeslutet fattats när tillräckligt med medel återfunnit i budget. För de övriga programmen varierar handläggningstiden mellan 53 och 102 dagar, vilket är inom målet på fyra månader.

För merparten av ansökningarna om utbetalning har målet på en månad från komplett ansökan om utbetalning till faktisk utbetalning uppnåtts. Samtliga program klarar utbetalningsmålet på 30 dagar. Den genomsnittliga handläggningstiden varierar mellan programmen, från 3 dagar till 30 dagar. Inom de flesta program finns dock exempel på enskilda projekt där tidsfristen om 30 dagar inte har hållits. Anledningen till dessa avvikelser är bland annat semestertider, sjukfrånvaro och utredningar.

Revision av verksamheten

Revisionsmyndigheten (RM) för strukturfonderna, Ekonomistyrningsverket, genomförde under 2014 två uppföljande systemrevisioner. På projektnivå genomförde RM 31 granskningar fördelade på 29 projekt inom sju av de åtta regionala programmen. Det granskade beloppet uppgår till 44 892 091 kronor. Revisionsmyndighetens årliga kontrollrapport 2014 visar att den projicerade felprocenten i hela populationen avseende projektrevisioner uppgår till 0,49 procent.

Utifrån resultatet av de granskningar som genomförts på projektnivå, bedömer RM att förvaltnings- och kontrollsystemets effektivitet är hög. Den samlade slutsatsen utifrån RMs granskning av förvaltande myndighets arbete med genomförande av de regionala programmen är att förvaltnings- och kontrollsystemet bedöms fungera men vissa förbättringar behövs.

Europeiska revisionsrätten genomförde under hösten en stickprovsrevision av 7 projekt i det regionala programmet Östra Mellansverige. Ingen rapport har inkommit per 2014-12-31.

Riskkapitalsatsning inom strukturfonderna

Under programperioden 2007–2013 har Tillväxtverket via Europeiska regionala utvecklingsfonden beviljat elva projekt för att öka utbudet av regionalt riskkapital.

Projektet har, tillsammans med offentlig medfinansiering och privata investerare, investerat närmare 2,3 miljarder kronor i 243 portföljbolag. Fondprojektet utgör sammantaget den största aktören i Sverige som investerar i tidiga skeden i små och medelstora företag. Genom tillskottet av externt ägarkapital och kompetens kan innovationer utvecklas och kommersialiseras på befintliga och nya marknader.

Följeforskare följer fondprojektet för att dra lärdomar från, och sprida kunskap mellan, projekten. Varje år presenterar de en rapport som beskriver fondprojektets genomförande och dess effekter.

Förvaltande myndighet för de åtta regionala strukturfondsprogrammen			
Löptid	2007–2013*		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	103 287	94 114	97 681
transfereringar	924 450	1 307 411	1 446 420
Ärendebeslut, antal			
bifall	115	47	107
avslag	25	28	32
totalt	140	75	139

* Utbetalningar sker till och med 2015.

Öresund-Kattegatt-Skagerrak

Öresund-Kattegatt-Skagerrak¹² (ÖKS) är ett gränsregionalt samarbetsprogram mellan Sverige, Danmark och Norge, vars syfte är att skapa en attraktiv och konkurrenskraftig gränsregion, som kännetecknas av kunskapsbaserat samarbete och hållbar utveckling. Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för programmet.

År 2014 beviljade ÖKS drygt 1 miljon euro fördelat på 18 projekt. Under hela programperioden har drygt 111 miljoner euro beviljats, fördelat på 208 projekt. Under 2014 betalades nästan 16,5 miljoner euro ut. Totalt har cirka 81,5 miljoner euro betalats ut.

Under 2014 fortsatte arbetet med avsluta programperioden 2007–2013. Närmare 50 projekt avslutades under året.

Tillväxtverket har fått i uppdrag av regeringen att förbereda arbetet för programperioden 2014–2020. I detta arbete har bland annat personalen från Region Hallands Interregkontor i Kungsbacka erbjudits verksamhetsövergång till Tillväxtverket med placering i Göteborg. De två sekretariatskontoren i Göteborg samt Köpenhamn har numera en gemensam sekretariatschef.

Tillväxtverket har även fått i uppdrag att samverka med förvaltande myndigheter för övriga svenska Interregprogram för att effektivisera genomförandet och förenkla för projekt.

En ny programwebb utvecklades för att synliggöra programmets möjligheter och resultat, och för att förenkla för ansökare och projektparter. I november genomförde Tillväxtverket en lanseringskonferens av ÖKS-programmet 2014–2020 där nästan 300 personer deltog.

Förvaltande myndighet gränsregionalt samarbetsprogram Öresund-Kattegatt-Skagerrak (ÖKS)			
Löptid	2007–2013*		
Ursprung	Uppgift		
Utbetalade medel, tkr	2014	2013	2012
verksamhetskostnader	11 346	9 082	9 253
transfereringar	151 120	201 659	191 383
Ärendebeslut, antal			
bifall	18	21	34
avslag	0	2	13
totalt	18	23	47

* Utbetalningar sker till och med 2015.

¹² Programmet heter Öresund-Kattegat-Skagerrak, men Tillväxtverket har valt att i årsredovisningen använda genomgående svensk stavning.

First Level Control (FLC)

Tillväxtverket har i uppdrag att utföra kontroller av projekt i de gränsöverskridande territoriella programmen 2007–2013¹³. Att dessa kontroller utförs av en nationell myndighet säkrar att kontrollerna utförs på ett snabbt, effektivt och rättssäkert sätt vilket är en förutsättning för att svenska parter ska kunna delta i de gränsöverskridande territoriella program som förvaltas utanför Sverige.

Under 2014 utfärdade Tillväxtverket cirka 700 intyg (632 intyg om sammanlagt 28 854 707 euro som stödberättigande kostnader per september 2014) för de svenska parter som deltar i gränsöverskridande projekt. Gruppen av nationella kontrollanter gjorde 18 besök på plats hos projekt över hela Sverige samtidigt som arbetet med programperiod 2014–2020 intensifierades. Arbetet bestod bland annat i att planera och se över samt utveckla rutiner, regler och arbetsmetoder för underlätta svenskt deltagande i gränsöverskridande projekt.

Attesterande myndighet

Attesterande myndighets uppgift är att upprätta attesterade utgiftsdeklarationer, ansöka om utbetalning av strukturfondsmedel samt överlämna dessa till EU-kommissionen. I samband med det ska myndigheten intyga att uppgifterna är korrekta och överensstämmer med gemenskapsregler och nationella regler.

Attesterande myndighet har under 2014 attesterat samtliga åtta regionala program och territoriella programmet Öresund-Kattegatt-Skagerrak. Återfinansieringen från EU till Sverige uppgår för året till 166 275 984 euro varav 17 754 817 euro för Öresund-Kattegatt-Skagerrak.

Attesterade utgifter för de åtta regionala strukturfondsprogrammen och ÖKS

	2014 euro	2013 euro	2012 euro
Skåne-Blekinge	120 412 247	95 722 834	62 501 067
Småland och öarna	169 196 572	118 898 037	80 806 426
Västsvrige	183 128 717	125 444 025	118 251 385
Östra Mellansverige	213 316 513	158 275 928	133 154 570
Stockholm	81 285 904	73 438 875	62 559 748
Norra Mellansverige	416 037 352	368 958 136	302 916 147
Mellersta Norrland	313 576 362	265 654 083	220 297 729
Övre Norrland	454 526 238	383 083 390	310 711 062
Öresund-Kattegatt-Skagerrak	166 834 605	131 324 971	92 044 738
Summa	2 118 314 511	1 720 801 281	1 376 775 589

PRESTATION

EUs strukturfonder 2014–2020

Förberedelser för en ny programperiod

Tillväxtverket har under 2014 arbetat på bred front för att stimulera ett effektivt genomförande av programperioden 2014–2020 – med ambitionen att i förlängningen effektivisera hela det regionala tillväxtarbetet och stärka företagens konkurrenskraft. Myndigheten har som uppdrag att vara förvaltande och attesterande myndighet för ett nationellt regionalfondsprogram, åtta regionala strukturfondsprogram samt det gränsregionala programmet Öresund-Kattegatt-Skagerrak (ÖKS).

¹³ Territoriella program där den förvaltande myndigheten inte är placerad i Sverige: Urbact II, Espon, Interreg IVC, Central Baltic, Baltic Sea Region Program, North Sea program samt South Baltic. Motsvarande kontroller sker även av ÖKS-programmet.

Tillväxtverket har tagit en aktiv roll i de omfattande processer som ägt rum på såväl nationell som regional nivå, till exempel i samband med framtagandet av partnerskapsöverenskommelsen och regionala program. Med utgångspunkt i sitt ansvarsområde och erfarenheterna från föregående programperiod har myndigheten lagt särskilt fokus på frågor kring de nya programmens struktur och uppbyggnad, genomförande samt resultatorientering.

När det gäller det nationella regionalfondsprogrammet har Tillväxtverket haft huvudansvaret för framtagning av förslag till program. Arbetet har genomförts i nära dialog och samverkan med Vinnova, Energimyndigheten och Vetenskapsrådet.

Under 2014 har myndigheten organiserat resurser och struktur för genomförande av befintliga insatser avseende finansieringsinstrument och införandet av nya finansieringsinstrument, där drygt hälften av de nya resurserna kommer fördelas genom det nationella regionalfondsprogrammet. Tillväxtverket har i arbetet fört diskussioner och samverkat med ett antal relevanta organisationer, myndigheter och företag.

Andra viktiga områden under förberedelsearbetet har varit rättsäkerhet och resultatorientering genom förbättrad uppföljning och utvärdering. Samtliga insatser har gjorts gemensamt för de tio programmen så långt det varit möjligt.

Förenklat genomförande

Under 2014 har Tillväxtverket arbetat med att förenkla genomförandet av regionalfondsprojekt i såväl enskilda delar som i genomförandet som helhet. Detta har till exempel skett genom att Tillväxtverket:

- Gjort det enklare att hitta information kring hur man planerar, genomför och avslutar projekt genom att samla den i en elektronisk handbok (eu.tillvaxtverket.se).
- Underlättat ansökningsförfarandet genom den elektroniska ansökningsfunktionen Min ansökan.
- Påbörjat en förenkling av projektadministrationen genom förslag till schabloner för lönebikostnader och indirekta kostnader samt enhetlig timkostnad för privat medfinansiering.
- Skapat bättre förutsättningar för dialog och samverkan mellan stödmottagare och Tillväxtverket, genom utvecklingen av ärendehanteringssystemet NYPS.

Rättsäkert genomförande

Rättsäkerhet är – ofta som en annan sida av effektivitet och förenkling – ett av ledorden i det förberedande arbetet inför programperioden och myndighetens roll som förvaltande myndighet. Detta speglas till exempel genom att Tillväxtverket under 2014 har:

- Skapat förutsättningar för ett effektivt och säkert genomförande av innevarande programperiod genom ett nytt förvaltnings- och kontrollsystem, som bland annat säkerställer transparenta verifieringskedjor och åtskillnad av funktioner inom ramen för förvaltande myndighet. Ekonomistyrningsverket ska fatta beslut om förslaget till system under 2015.
- Drivit bedrägeriförebyggande åtgärder på nationell nivå tillsammans med Svenska ESF-rådet. Arbetet har inom ramen för *Rådet till skydd för EU:s finansiella intressen* bland annat resulterat i en svensk vägledning för bedrägeribekämpning.

- Påbörjat ett arbete med bedrägeribekämpning, som bland annat syftar till att ta fram en antibedrägeripolicy med strategier för att förebygga, upptäcka och rapportera samt undersöka och korrigera oriktigheter och bedrägerier.

Resultatorienterat genomförande

Tillväxtverket har under 2014 arbetat på olika sätt för att utveckla insatserna kring lärandet i vid bemärkelse, där erfarenheterna från föregående programperiod utgör en central utgångspunkt. Detta har till exempel skett genom att Tillväxtverket:

- Förbättrat möjligheterna att mäta programmets genomförande genom att ta fram aktivitetsindikatorer som är valbara för att bäst passa de enskilda programmets insatser.
- Förbättrat möjligheterna att mäta den övergripande utvecklingen i regionerna genom resultatindikatorer för respektive tematiskt mål.
- Skapat bättre förutsättningar för lärande genom ökad systematik i utvärderingsinsatserna, vilket stärker den logiska kedjan från programmets målsättningar, planerade aktiviteter till resultat och effekter. Arbetet bygger på såväl kommissionens krav och förväntningar som den nationella politikens betoning av en resultatriktad och kunskapsbaserad regional tillväxtpolitik.
- Ökat möjligheterna att sprida resultat och erfarenheter från genomförandet av strukturfonderna genom att rigga ett så kallat strategiskt regionarbete. Detta består av en systematiserad dialog mellan de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna och Tillväxtverket – och bygger på analyser av länens utmaningar och möjligheter med målet att effektivisera det regionala tillväxtarbetet inklusive genomförandet av strukturfonderna.

Kommunikation och samordning i genomförandet

Kommunikation och fonsdamverkan är två horisontella processer i arbetet med att stimulera ett effektivt genomförande av innevarande programperiod.

Under 2014 har insatserna inom kommunikationsområdet framförallt fokuserat på att bidra till förenklingsarbetet genom nya webbplatser och till att öka kännedomen om den nya programperioden genom ett antal arenor och konferenser. Arbetet med lanseringskonferenser utgör även exempel på kommunikationsinsatser som genomförts inom ramen för den fonsdamverkan som Tillväxtverket, ESF-rådet och Jordbruksverket har etablerat under 2014.

Genom ökad samordning av fondgemensamma frågor är ambitionen att de enskilda fonderna som helhet ska nå bättre effekt och att det ska bli enklare för dem som ska genomföra projekten. Fokus för arbetet har under 2014 legat på att planera arbetets genomförande som löper under hela programperioden. Fem arbetsgrupper som bemannats med personal från de tre myndigheterna är tillsatta inom fem prioriterade områden.

Arbetet inom de prioriterade områdena är ännu under uppstart men som exempel på resultat av samarbetet kan redan i år nämnas en förstudie kring förutsättningar för ett gemensamt processtöd för horisontella kriterier, olika typer av schablonmodeller för stödmottagare samt ett arbete med gemensam tolkning av kommissionens regelverk.

Uppdraget kring fonsdamordning rapporteras i sin helhet i särskild ordning.

Åtterrappporteringskrav

NUMRERING ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Tillväxtverkets regleringsbrev för 2014

X X XX

Nummer på återrapporteringskrav

Visar från vilket mål alternativt övrigt nytt/ pågående uppdrag t ex:
x = Företagens utveckling

Visar från vilken huvudrubrik tex:
x = Mål och återrapporteringskrav
x = Organisationsstyrning
x = Uppdrag

Läsanvisning

I det här avsnittet återfinns de återrapporteringskrav och uppdrag som myndigheten, enligt regleringsbrevet för 2014, ska redovisa i samband med årsredovisningen. I vissa fall berör återrapporteringskravet enskilda program och i dessa fall har en hänvisning gjorts till ett annat avsnitt i resultatredovisningen. I andra fall finns hela redovisningen direkt under det enskilda återrapporteringskravet.

Varje återrapporteringskrav har en särskild numrering utifrån var det återfinns i Tillväxtverkets regleringsbrev för 2014. Se illustration till vänster.

Företagens utveckling

RB 1.1.1.1

Tillväxtverket ska redovisa hur myndigheten har arbetat för att stärka och utveckla insatser för tillväxt och utveckling i befintliga små och medelstora företag samt redovisa genomförda insatser och de resultat som uppnåtts, om möjligt uppdelat på bransch/marknad.

Genomförda insatser och resultat

Merparten av Tillväxtverkets insatser syftar direkt eller indirekt till tillväxt och utveckling i befintliga små och medelstora företag.

Exempel på generella insatser som är viktiga för både befintliga och nya företag, och för företag i alla delar av näringslivet och alla delar av landet, är arbetet för regelförenkling och samlad information till företagare på sajten verksamt.se.

Myndighetens direkta insatser i företag har primärt fokus på affärsutveckling i företag som vill växa och har potential att göra det. De viktigaste framgångsfaktorerna som Tillväxtverket kan förstärka är förnyelseförmåga och internationalisering, vilket ofta går hand i hand. Förnyelseförmåga kan handla om nya produkter och tjänster, nya marknader och/eller om organisation och ledarskap. I arbetet för internationalisering har Tillväxtverket sitt fokus på förberedelsefasen.

Några exempel på insatser som Tillväxtverket genomförde 2014 för affärsutveckling i befintliga små och medelstora företag är:

- Affärsutvecklingscheckar för kommersialisering av varor och tjänster och internationalisering.
- Kompetensutveckling för tillväxt i små företag.
- Det europeiska nätverket Enterprise Europe Network.
- Ägarkapitalinvesteringar inom regionala strukturfonden.

- Produktionslyftet för kompetensutveckling i svensk tillverkande industri.
- Leverantörsprogrammet för underleverantörer inom fordonsindustrin.
- Ett flertal insatser för förnyelse och internationalisering av företag som arbetar med miljöteknik, bland annat regeringsuppdragen internationalisering av miljöteknikföretag, EU miljöteknik och Swedish Cleantech samt Demo Miljö som syftar till internationell spridning av miljöteknik till Sidas samarbetsländer.
- Främja kvinnors företagande.
- Regionalt investeringsstöd.

Insatsspecifika resultat redovisas i resultatredovisningen per program och insats. Där finns också information om genomförda aktiviteter.

Resultat, i meningen hur mycket medel som har beviljats, går i några av fallen ovan att redovisa per bransch. I vissa fall är det per definition givet, till exempel fordonsindustri och miljödrivna marknader. Ett exempel är affärsutvecklingscheckarna som var en av myndighetens prioriterade insatser 2014.

Beviljade medel per bransch 2014, mkr, Affärsutvecklingscheckar

BRANSCH	BEVILJADE MEDEL (MKR)
Tillverknings- och utvinningsindustri	21,9
Företagstjänster	17,5
Informations- och kommunikationsföretag	17,2
Handel	14,7
Utbildningsväsendet	2,8
Byggindustri	2,4
Personliga och kulturella tjänster m.m.	2,1
Hotell och restauranger	0,7
Enheter för vård och omsorg	0,7

Arbete för att stärka och utveckla insatser

Tillväxtverket samlade inom ett flertal områden in kunskap för att utveckla befintliga och framtida insatser. Några exempel är en advisory board inom ramen för *Främja kvinnors företagande* och uppdraget att ta fram en strategi för lika villkor, fokusgrupper för att fånga upp trender, tendenser och önskemål när det gäller unga entreprenörer och en referensgrupp för rådgivning i arbetet med besöksnäringen. De regionala partnerskapen kring affärsutvecklingscheckarna fick ökad kunskap om målgruppen företagare med utländsk bakgrund.

I arbetet med verksamt.se prioriterade Tillväxtverket ett ökat utbud inom faserna driva och utveckla företag. Behovsanalyser genomfördes inom områdena internationalisering och att anställa/hantera anställda, för att ta fram nytt innehåll på sajten. Utbudet inom området att förenkla för företagen, och att få bättre ordning på sin budget och bokföring utökades.

Enterprise Europe Network fick en utökad roll genom ett avtal med EU-kommissionen som innebär att nätverket kan erbjuda företag innovationshöjande insatser inom ramen för SME instrumentet i Horisont 2020.

Tillväxtverket utvecklade under året en strategi för arbetet för stärkt konkurrenskraft i företag. Med utgångspunkt i den, och ledningens prioriteringar de närmaste åren, startade ett arbete med att utveckla insatser för tillväxt och utveckling i företag.

RB 1.1.1.2

Hur Tillväxtverkets befintliga insatser för små och medelstora företag paketerats för och riktat kommunicerats till tillväxtföretag.

Tillväxtverket har länge drivit insatser som ska bidra till utveckling för företag som vill och kan växa. Företag med potential till hög tillväxt och som växer mer eller snabbare än andra ingår i denna målgrupp och Tillväxtverkets insatser äger relevans även för dem. Myndighetens roll är framförallt att bidra till att företag som har potential att växa också gör det, snarare än att stötta företag som redan har lyckats.

Tillväxtverket genomför en rad insatser med relevans för målgruppen små och medelstora företag med hög tillväxtpotential. Se återrappporteringskrav 1.1.1.1.

Myndighetens insatser kommuniceras via tillvaxtverket.se. På verksamt.se finns en särskild ingång för de som vill utveckla sitt företag. Där finns en vägledning till finansiering och andra insatser som syftar till att stödja tillväxt i företag, produktutveckling och innovation samt internationalisering.

Några exempel på mer specifik paketering och riktad kommunikation under 2014 är:

Affärsutvecklingscheckarna för utveckling av varor och tjänster samt för internationalisering pakteterades tillsammans med annat stöd som vänder sig till företagare via exempelvis Enterprise Europe Network. De möjligheter checkarna erbjuder kommunicerades också via Vinnovas webbplats där den riktar sig direkt till företag. I samband med ansökningsomgångar skickade Tillväxtverket ut pressmeddelanden och twittrade. Partnerskapen var också viktiga kanaler framför allt genom direkta möten med relevanta företag. Direktutskick gjordes också till företag med en kvinna som vd eftersom det var en prioriterad målgrupp. Utskicket gjordes tillsammans med Vinnova, Business Sweden och Enterprise Europe Network.

Tillväxtverkets *regionala investeringsstöd* till företag kommunicerades av Tillväxtverket, med stöd av regionerna som bedriver uppsökande informationsverksamhet riktad mot företagen.

Tillväxtverket paketerade insatser gentemot miljöteknikföretagen via den branschspecifika webbplatsen www.swedishcleantech.se. Webbplatsen innefattar en företagslista där många tillväxtföretag är representerade. Myndigheten nådde ut med information till dessa genom bland annat riktade utskick.

Via www.enterpriseurope.se paketerades insatser för att ge stöd till att öka företagens internationalisering. Webbplatsen kommunicerades aktivt av Tillväxtverket gentemot relevanta målgrupper tillsammans med 15 näringslivsorganisationer, bland annat Almi.

RB 1.1.1.3

Tillväxtverket ska redovisa hur myndigheten har arbetat för att stärka och utveckla insatser för att främja entreprenörers tillväxtvilja samt redovisa genomförda insatser och de resultat som uppnåtts om möjligt uppdelat på bransch/marknad.

Tillväxtverket tolkar ”främja tillväxtvilja” som att det handlar om insatser för att realisera en tillväxtpotential i företag som ännu inte genomgått en period av hög tillväxt.

Det vill säga insatser som syftar till att få fler entreprenörer att vilja växa/expandera sin verksamhet. Viljan är ett avgörande första steg, därefter måste

förutsättningarna som gör det möjligt finnas på plats. Entreprenören måste också våga ta steget.

Små och medelstora företag vill växa

Tillväxtverkets undersökning Företagens villkor och verklighet 2014 visar att 70 procent av företagen vill växa. Ju större företag ju större är tillväxtviljan. Bland företag med 1–9 anställda vill 73 procent växa, bland de med 50–249 anställda är andelen 94 procent. Viljan att växa är högst inom vissa tjänstebanscher som hotell och restaurang, och handel. Företag med tillväxtvilja är i högre grad än andra internationaliserade.

De främsta anledningarna till att inte vilja växa är att företaget inte ser något behov, tycker det är ett för stort ansvar, att det inte skulle vara lönsamt, att krångliga regler hindrar eller att man istället väljer att köpa tjänster. Möjligen handlar det ofta om att just våga ta steget.

Nya försäljningskanaler är viktiga för tillväxten

Av de företag som vill växa, är det främst nya sätt att nå marknaden, det vill säga nya försäljningskanaler, som bedöms som viktiga för att kunna växa, följt av marknadsföringsinsatser och utveckling av nya varor och/eller tjänster.

Det finns hinder att överbrygga

När det gäller tillväxthinder har småföretagen (0–49 anställda) upplevt flera av dessa relativt likartat sedan den första undersökningen av Företagens villkor och verklighet 2008.

44 procent av samtliga företag svarar att de upplever en ökad konkurrens från andra företag i Sverige. Drygt 20 procent upplever att konkurrensen från företag i utlandet har ökat de senaste fem åren.

Andelen småföretag som anser att tillgång till lämplig arbetskraft är ett stort tillväxthinder har minskat från drygt vart fjärde företag 2008 till cirka vart femte företag 2014. Samtidigt är kompetensförsörjning fortfarande ett av de största tillväxthindren. Detsamma gäller lagar och myndighetsregler.

Med några undantag, är det företag med 10–49 anställda som i störst utsträckning anger olika faktorer som ett stort hinder för tillväxt.

Insatser som syftar till att underlätta att ta steget och resultat av dessa

När det handlar specifikt om viljan handlar det ofta om att våga ta steget. Det är något Tillväxtverket kan påverka genom att ge bra information om vad det innebär att anställa och utveckla sitt företag inom viss bransch eller på viss marknad. En av de viktigaste insatserna som myndigheten gör på det området är portalen verksamt.se. Här kan den som vill starta eller utveckla företag hitta information från flera myndigheter och få vägledning. Se vidare avsnittet i resultatredovisningen om verksamt.se.

Det är också tydligt att insatser för att stärka svenska företags internationella konkurrenskraft samt bidra till kunskap och mod att ge sig i kast med globala marknader är av stor vikt. De insatser Tillväxtverket genomförde under 2014 för att förbereda företag för internationalisering beskrivs under återrappporteringskrav 1.1.1.4.

Ett annat viktigt insatsområde för att främja tillväxtviljan är att arbeta med regelverken. Det gör Tillväxtverket på ett flertal sätt. Information om det, och vilka resultaten är, finns under avsnittet regelförenkling i resultatredovisningen.

Ytterligare ett område av vikt för ökad tillväxtvilja är *tillgång till kompetens*. Tillväxtverkets roll är att ha god kunskap om näringslivets behov i olika branscher och delar av landet samt att samordna aktörer med mandat och ansvar inom området. Under året breddade myndigheten sin kunskap kring systemet, vilka aktörer som finns och vilka roller de har. Tillväxtverket bidrog också till utveckling av de regionala kompetensplattformarna.

RB 1.1.1.4

Tillväxtverket ska redovisa vilka insatser myndigheten har genomfört för att stimulera affärsutveckling hos små och medelstora företag genom förberedelser för internationalisering.

Detta återrapporteringskrav är en del av den verksamhet som Tillväxtverket genomför för att stimulera tillväxt och utveckling i befintliga små och medelstora företag (jämför med 1.1.1.1).

Tillväxtverket beslutade om cirka 30 miljoner kronor i affärsutvecklingscheckar för företags förberedelse för internationalisering. Det handlade bl.a. om stöd för att ta fram en internationaliseringsstrategi. Myndigheten genomförde också kompetenshöjande insatser för att öka företags internationaliseringsmognad inför en ny eller förändrad satsning på internationella marknader.

Tillväxtverket genomförde ett flertal aktiviteter med syfte att fler företag samskapat med miljöteknik ska ta steget ut på nya marknader.

Genom att vara koordinator och medfinansierare för den svenska delen av det europeiska nätverket Enterprise Europe Network bidrar Tillväxtverket till information och rådgivning till små och medelstora företag om EU-regler, EU-finansiering och förmedling av internationella affärskontakter och partners för innovationssamarbeten. Ett avtal slöts 2014 med EU-kommissionen som innebär att nätverket kommer att förmedla tjänster kring vad Horisont 2020 kan erbjuda företag för att stärka deras innovationskraft.

I samverkan med bland annat Business Sweden, Vinnova, Kommerskollegium, Patent- och registreringsverket, Almi och Universitets- och högskolerådet informerade Tillväxtverket om internationalisering och arrangerade regionala och lokala events.

RB 1.1.1.5

Tillväxtverket ska redovisa hur medel har lämnats som bidrag till näringslivsfrämjande organisationer har fördelats. Myndigheten ska även i anslutning till årsredovisningen redovisa vilka bedömningsgrunder myndigheten har använt samt en analys av resultatet för insatserna.

Mål och syfte med verksamhetsbidrag

Målet är att genom långsiktig samverkan och dialog med ett urval av organisationer skapa bättre förutsättningar för att nå Tillväxtverkets målbild att *konkurrenskraften i Sveriges näringsliv stärks och regionernas tillväxt ökar*.

Syftet med verksamhetsbidrag till organisationer är att;

1. göra det möjligt för organisationer att arbeta med *entreprenörskap* som verktyg och därmed underlätta arbetet med att förverkliga och sprida nya idéer som svarar mot de utmaningar som samhället står inför,
2. ge organisationer som arbetar med *rådgivning* till hållbara nya och växande företag möjlighet att erbjuda rådgivning,

Fördelning av verksamhetsbidrag
verksamhetsåret 2014

ORGANISATION	VERKSAMHETS- BIDRAG 2014	STYR- DOKUMENT
Drivhuset	5,1	Eget beslut
Venture Cup	3,8	Eget beslut
Esbri	1,5	Eget beslut
IFS	2,5	Eget beslut
Stiftelsen NyföretagarCentrum	2,5	Eget beslut
Coompanion**	34,0	Förordning
Hela Sverige ska Leva	15,0	Regeringsuppdrag t o m 2015
Resurscentra*	39,2	Regeringsuppdrag t o m 2015
Skärgårdarnas Riksförbund	1,7	Regeringsuppdrag t o m 2015
SVID	12,0	Instruktion
SIQ	4,0	Regleringsbrev
Summa	121,3	

* Redovisas under avsnittet om Resurscentra för kvinnor

** Redovisas under avsnittet om Kooperativ utveckling

- ge organisationer som arbetar med att främja *förnyelse och innovationer* möjlighet att ge råd till dem som vill utveckla sin idé till ett företagande som möter framtidens utmaningar,
- ge organisationer som arbetar med hållbar *lokal- och regional utveckling* förutsättningar att bedriva en verksamhet,
- göra det möjligt för organisationer att strukturellt arbeta för *jämställdhet och lika villkor* i det regionala tillväxtarbetet.

Inför 2014 infördes nya rutiner för hantering av verksamhetsbidrag bland annat för att ge Tillväxtverket verktyg att göra bättre uppföljningar med större fokus på resultat- och effektutvärderingar. De nya villkoren för bidrag anger att organisationerna senast den sista juni 2015 ska redovisa resultatet av sin verksamhet samt att uppföljning i form av dialog ska ske fyra gånger per år. Tillväxtverkets rapportering och bedömning 2014 grundar sig därmed på en (ofta flerårig) dialog.

Verksamhetsbidrag har 2014 beviljats till aktörer som kompletterar varandra och som finns verksamma inom entreprenörskap, företagsrådgivning, innovation till lokal och regional utveckling. Såväl olika former för företag som olika målgrupper har beaktats. Organisationerna beaktar de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna och bedöms långsiktigt kunna bidra i arbetet med att skapa en hållbar tillväxt.

Bedömningsgrunder

Förutom i de fall där regeringen fattat beslut (bidrag till Hela Sverige Ska Leva och Skärgårdarnas Riksförbund och Resurscentra) har bedömningsgrunden för urval av aktör utgått från mål och syfte med verksamhetsbidrag. Strävan har varit att urvalet ska ge Tillväxtverket en maximal hävstångseffekt av fördelningen av bidrag samtidigt som hänsyn tagits till Tillväxtverkets ekonomiska förutsättningar.

Tillväxtverket har under 2014 totalt fördelat 55,9 miljoner kronor i verksamhetsstöd från regionala anslaget och 65,4 miljoner näringslivsanslaget.

Drivhuset

Drivhuset verkar för att företagande ska vara ett likvärdigt och attraktivt alternativ till anställning för studenter. Ambitionen är att öka antalet akademiker som utvecklar sitt entreprenörskap och förverkligar sin företagssamhet. Drivhusets närhet till akademien är avgörande för deras verksamhet. Drivhuset arbetar för att skapa positiva attityder till entreprenörskap och företagande. Organisationen ska coacha entreprenörer till framgångsrika, hållbara och livskraftiga företag.

Drivhuset väljer att lyfta fram följande resultat av verksamheten 2014:

- Antal individer aktiva i vägledning hos Drivhuset var 2 495 personer.
- Utgivningen av den egna metodboken – *Loopa affärsutveckling*. 1 000 personer har gått Loopa-utbildning och boken har sålts i 2 000 exemplar.
- Start av Drivhuset i Norge under året. Möjlighet till utbyte över nationsgränser.
- Gensvaret från ett brett partnerskap om Drivhusets möjligheter att stärka som föregångare i att utveckla entreprenöriella drivkrafter och skapa tillväxt och hållbarhet i Sverige.

Drivhuset når procentuellt män, kvinnor och personer med utländsk härkomst i lika stor utsträckning. Många fler söker Drivhusets tjänster än vad organisationen kan tillgodose.

Tillväxtverket gör bedömningen att Drivhuset bidrar till att underlätta arbetet med att uppfylla instruktionens uppgift att främja entreprenörskap vid högskolor och universitet, att främja entreprenörskap och företagande bland unga samt främja ungas innovationskraft.

Venture Cup

Venture Cup är en tävling för de som vill utveckla sin affärsidé till ett framgångsrikt affärs-koncept och starta företag. Verksamheten arbetar för att främja nya företag med tillväxtpotential samt öka kunskapen och intresset för entreprenörskap i Sverige. Tävlingen arrangeras två gånger per år. Förutom tävlingen erbjuder Venture Cup idéutveckling, inspiration och tillgång till ett stort nätverk av experter inom olika branscher.

Venture Cup väljer att särskilt lyfta fram följande resultat av verksamheten 2014:

- 20 090 personer har inspirerats och stimulerats till entreprenörskap.
- 2 004 har deltagit i föreläsningar och workshopar om entreprenöriellt tänkande.
- 1 374 personer har tagit del av verktyg för att gå från idé till företag vilket resulterade i 797 affärsidéer där 32 av dessa utsågs till bästa affärsidéerna i sin tävlingskategori.
- 50 procent av deltagarna är studenter, doktorander, forskare och 92 procent av deltagarna har en högre utbildning än gymnasium.

Efterfrågan av Venture Cups tjänster är större än tillgången. Venture Cup når 36 procent kvinnor och 39 procent av personerna har utländsk bakgrund.

Tillväxtverket gör bedömningen att Venture Cup bidrar till att underlätta arbetet med att uppfylla instruktionens uppgift att främja entreprenörskap vid högskolor och universitet, att främja entreprenörskap och företagande bland unga samt främja ungas innovationskraft.

Institutet för entreprenörskaps- och småföretagsforskning

Institutet för entreprenörskaps- och småföretagsforskning (Esbri) är en plattform för att sprida forskningsbaserad kunskap om entreprenörskap, innovation och småföretagande. Esbri har lyckats utveckla modeller för att sprida forskningsbaserad kunskap så att det tilltalar företagare. Verksamheten är beroende av ekonomiska och politiska intressen. Ambitionen är att öka förståelsen för den betydelse som entreprenörskap, innovation och småföretagande har för en långsiktig och hållbar tillväxt. Organisationens olika kanaler och mötesplatser når och samlar näringsliv, akademi, myndigheter och politik. Verksamheten är nationell där vissa regionala aktiviteter genomförs. Organisationen har tillgång till ett kvalificerade internationellt nätverk.

Esbri lyfter fram följande resultat från verksamheten 2014:

- Estrad – öppna föreläsningar om entreprenörskap, innovation och småföretagande. Nio events med i snitt 142 deltagare genomfördes. En ökning med 25 procent. Majoriteten av deltagarna kommer från privat sektor (entreprenörer, företagare alternativt anställda).

- För 11:e året i rad genomfördes Sweden-U.S. Entrepreneurial Forum tillsammans med Näringsdepartementet. Över 200 personer deltog. I uppföljningsundersökningen angav 90 procent av deltagarna att de fått ny kunskap som de kommer att använda/ha nytta av.
- Nationell värd för Global Entrepreneurship Week, världens största nätverksring för entreprenörskap. 128 partners arrangerade 312 aktiviteter med cirka 23 000 deltagare från 150 länder.

Tillväxtverket gör bedömningen att Esbri utgör en av nyckelaktörerna för att bygga nätverk mellan forskning och praktiker samt sprida kunskap om entreprenörskap och företagande.

Stiftelsen NyföretagarCentrum Sverige

Stiftelsen NyföretagarCentrum Sverige är moderorganisation för en majoritet av landets lokala nyföretagarcentrum. Stiftelsen ansvarar för en sammanhållen verksamhet och support till lokala NyföretagarCentrum. Verksamheten finns etablerad i närmare 200 av landets kommuner och når cirka 85–90 procent av befolkningen. Organisationen arbetar för att främja entreprenörskap och livskraftiga organisationer genom att erbjuda kostnadsfri rådgivning till personer som vill starta eget. NyföretagarCentrum har ett väl utvecklat system för kvalitetsuppföljning och ett system för att diplomera rådgivare. Tillväxtverkets verksamhetsbidrag utgår endast till den centrala organisationens verksamhet.

Stiftelsen NyföretagarCentrum redovisar följande resultat av verksamheten 2014:

- Mässan Eget Företag på Stockholmsmässan där 8 000 personer deltog.
- Webbutvecklingen av ”Affärsplanen”.
- Ett närmare samarbete med Almi, Famna och Vårdförbundet, Youth Business International, (YBI) och JP Morgan och Accenture.

Cirka 15 procent av Sveriges nya företag tillkommer genom NyföretagarCentrums rådgivning. Över 20 000 personer har fått rådgivning och nära 10 000 nya företag har startats under 2014.

NyföretagarCentrum når män och kvinnor i lika stor utsträckning och andelen personer med utländsk härkomst är cirka 20 procent. Andelen unga är cirka 45 procent.

Tillväxtverket gör bedömningen att det koordinerande arbete som Stiftelsen NyföretagarCentrum utför är av stor betydelse för att verksamheten lokalt och regionalt ska fungera effektivt och med god kvalitet.

Stiftelsen för rådgivningscentrum

Verksamheten vid IFS rådgivningscentrum (IFS) syftar till att hjälpa nya svenskar att starta och utveckla företag i Sverige. IFS ger till exempel rådgivning på olika språk och hjälper till att skapa nätverk mellan företag. IFS är en rikstäckande organisation och är en integrerad del i Almi företagspartners AB. Tillväxtverkets bidrag utgår endast till den stiftelsens verksamhet.

Följande resultat av verksamheten har redovisats 2014. Bidraget har använts för att utveckla metoderna för rådgivning, delfinansiera hemsidan och tidningen *Dagens Nybyggare*, studien *Kommun och nybyggbarometern* samt priset *Årets nybyggare* som syftar till att lyfta fram goda exempel bland målgruppen.

Tillväxtverket gör bedömningen att det arbete som Stiftelsen IFS utför är av stor betydelse för att nå målgruppen personer med utländsk härkomst.

Hela Sverige ska leva

Tillväxtverket har regeringens uppdrag¹ att fördela verksamhetsbidrag till riksorganisationen Hela Sverige ska leva om högst 15 miljoner under perioden 2013–2015. Syftet är att stimulera och stödja lokal utveckling i alla delar av Sverige. Särskilt fokus ska läggas på att bidra till att utveckla attraktiva livs- och boendemiljöer, bland annat genom att stödja lokala servicelösningar. Hela Sverige ska leva arbetar för utveckling av hållbara och företagsamma bygder i hela Sverige genom lokal mobilisering, rådgivning och utbildning.

Organisationen har under 2014 valt att lyfta fram följande resultat.

Under signumet *Hållbara Bygder* samlades lokala grupper under rubriken *Alla behövs* för att samtala om jämställdhet, mångfald och miljöfrågor ur den lokal utvecklingens perspektiv.

De viktigaste konkreta aktiviteterna 2014 är:

- Lokal kapitalbildning/mikrofinansiering med nationell mikrofond och snart regionala i alla län, nära kopplat till företagande och entreprenörskap.
- Lokal service med nydanande lösningar i cirka 100 servicepunkter.
- Bredband/lokala fibernät, där stöd ges till de cirka 1 000 fiberföreningar.

Skärgårdarnas Riksförbund

Skärgårdarnas Riksförbund arbetar för utveckling av de svenska skärgårdarna. Arbetet strävar efter att skapa en levande kust och skärgårdsbygd året runt. Organisationen driver gemensamma projekt för skärgårdens utveckling, stimulerar utbyten av erfarenheter mellan alla skärgårdsområden samt deltar i internationellt samarbete med andra ö-områden.

Under 2014 har Skärgårdarnas Riksförbund valt att lyfta fram följande arbete:

- Följt och påverkat utformningen av de fem nya (2014–2020) nationella strukturfondsprogrammen.
- Stöttat utbyggnad av fibernät för bredband på landsbygden genom *byalagsmetoden* som bygger på lokalt ideellt och ekonomiskt engagemang.
- Möjliggjort utbyte av erfarenheter och goda exempel mellan skärgårdsöar.
- Internationellt samarbete med European Small Islands Federation (ESIN), De Danska småöarna och Finlands Öar RF.

Stiftelsen Svensk Industridesign

Stiftelsen Svensk Industridesign (Svid) är en nationell organisation som arbetar för att design ska användas i allt innovations- och förändringsarbete. Med användaren i centrum skapas attraktiva erbjudanden. Det gynnar företag, offentlig verksamhet och samhället. Genom att samla och sprida kunskap och erfarenhet skapar Svid förutsättningar för utveckling, både inom det privata näringslivet och inom offentlig sektor. Design är ett verktyg som ska kunna användas och förstås av många. Svid skapar, leder och utvecklar konkreta satsningar där många aktörer kan se hur, och medverka till, att design gör skillnad. Svid bidrar till att stärka företagets konkurrenskraft och att utveckla den offentliga sektorn genom design.

Svid väljer att lyfta fram följande resultat av verksamheten 2014:

- Svid har under året implementerat en programorganisation som möjliggör en tydlig regional och lokal förankring.

¹ Regeringsbeslut N2012/3027/RT

- Den nya organisationen bidrar till en bättre kunskapsutveckling om hur innovationssystem och nationella stödstrukturer behöver utvecklas för att motsvara behov hos företag och den offentliga sektorn.
- Programområdet Hälsa bidrar till nya möjligheter till utveckling genom designprocessen inom områden som hälsa och välbefinnande.
- Området Destination tar sikte på hur design kan bidra till att utveckla attraktiva regioner, platser och miljöer att leva, bygga, bo, besöka och arbeta i.

Svid har också startat nätverk baserade på förändringsbehoven inom programområdena. I nätverken deltar nationella, regionala och lokala aktörer som arbetar med design som utvecklings- och innovationsprocess.

Tillväxtverket gör bedömningen att kunskap om design – som ett operativt verktyg i förändrings- och innovationsarbete samt som värdeskapare – är viktig för utvecklingen av svenskt näringsliv.

Institutet för kvalitetsutveckling

Institutet för kvalitetsutveckling (SIQ) har cirka 90 medlemmar varav hälften kommer från det privata näringslivet. SIQs uppgift är att stimulera till en positiv kvalitetsutveckling i alla delar av det svenska samhället. SIQs arbete syftar till att stärka Sveriges konkurrenskraft som nation och att den gemensamma välfärden därmed ska höjas. SIQ ska bidra till en fortlöpande förändringsprocess som syftar till att arbete och produktion av varor och tjänster ska tillfredsställa kundens uttalade eller underförstådda önskemål och behov. Verksamhetsbidraget till SIQ har sitt stöd i Tillväxtverkets instruktion.

SIQ väljer att särskilt lyfta fram följande resultat av verksamheten 2014:

- SIQ gav utmärkelsen *Svensk Kvalitet* till MTR Stockholm AB för att de på kort tid nått en väl etablerad förbättringskultur som genomsyrar hela organisationen.

SIQ har under året bedrivit fyra forsknings- och utvecklingsprojekt:

- *Vad skapar ett högt kundnöjdhetsindex* på uppdrag av Svenskt Kvalitets Index.
- *Upphandling och uppföljning av äldreomsorg genom partnerskap* på uppdrag av Svenskt Näringsliv.
- *Upphandling av äldreomsorg i Sollentuna kommun* i samarbete med Sollentuna/Vinnova.
- *Kvalitetsmodell för upphandling och utveckling, tillsammans med Värmlandstrafik AB.*

SIQs roll som industriforskningsinstitut är att skapa en brygga mellan akademi och praktik inom kvalitetsutveckling. För första gången har forskningsprojekt initierats inom ramarna för Swedish Quality Management Academy (SQMA) (tio lärosäten i Sverige som bedriver forskning inom kvalitetsutveckling).

Tillväxtverket gör bedömningen att det finns behov av ett statligt engagemang i SIQ som kompletterande aktör på marknaden.

Coompanion

I enlighet med *Förordning 2001:1194 om statsbidrag till kooperativ utveckling m.m.* ger Tillväxtverket ett verksamhetsbidrag till Coompanion för rådgivning, utbildning och information för start och utveckling av kooperativt företagande samt lokalt- och regionalt utvecklingsarbete.

Coompanion väljer att lyfta fram följande resultat från verksamhetsåret 2014:

- 36 302 personer fick information och utbildning om kooperativt företagande och 5 556 personer fick rådgivning för start och utveckling av kooperativa företag. Dessa insatser resulterade i att 439 kooperativa företag startade under året med 11 813 entreprenörer som ägare. Av dessa var 41 arbetsintegrerande sociala företag.
- Coompanion ledde 124 lokala utvecklingsprocesser samt var drivande i 34 regionala plattformar för social ekonomi.

Tillväxtverket gör bedömningen att Coompanions verksamhet att främja kooperativt företagande och lokalt- och regionalt utvecklingsarbete. Detta bidrar till en mångfald av företagare och konkurrenskraftiga företag samt lokal och regional attraktivitet genom att utveckla nya lösningar och bibehållen service.

RB 1.1.1.6

Tillväxtverket ska redovisa hur Tillväxtverket har tagit hänsyn till villkor och förutsättningar för kvinnor och män, inklusive de som är unga och har utländsk bakgrund samt vilka metoder som använts för att särskilt nå dessa målgrupper med syfte att nå en mer jämställd och jämlik fördelning av insatserna.

För att kvalitetssäkra att Tillväxtverket når en bred grupp av människor och identifiera utvecklingsbehov följer myndigheten upp hur beslutade medel är fördelade avseende kön, ålder och utländsk bakgrund. Tillväxtverket analyserar också omfattningen på olika gruppers deltagande i insatserna. Resultatet för verksamheten som helhet ska ligga i linje med riksgenomsnittet för företagsledares bakgrund.

Exempel på verksövergripande insatser som genomförts är:

- Den 1 juni infördes uppdaterade riktlinjer för myndighetens mångfaldsuppföljning som innebär att kvalitén liksom omfattningen av det statistiska underlaget förbättras.
- Myndigheten deltog under året som en av 18 pilotmyndigheter i satsningen på *Jämställdhetsintegrering i myndigheter*. Tillväxtverket har där det varit relevant valt att arbeta med ett bredare mångfaldsgrepp som utöver kön även omfattar ålder och bakgrund. Arbetet slutrapporteras i mars 2015.
- Chefer och programansvariga genomgick utbildning i att arbeta med mångfaldsuppdelad statistik för att analysera resultat och åtgärder på insatsnivå.

Tillväxtverket har enskilda insatser som ligger i framkant i arbetet med att nå olika målgrupper och erfarenheterna kan nyttjas i andra insatser. Exempelvis har medarbetare som arbetar med programmet Företagare med utländsk bakgrund stöttat kollegor som arbetar med regelförenkling i hur de strategiskt kan använda andra aktörer och deras kontaktnät för att nå fler företagare med utländsk bakgrund. I arbetet med affärsutvecklingscheckar för varor och tjänster har metoder såsom öronmärkning av medel och riktad information använts. Ytterligare programspecifika åtgärder finns i den mångfaldsrapport som publiceras i mars 2015.²

² Dnr 1.3.4-2014-4377

»Investeringar öppnar för export«

Snabb utveckling mot uppsatta mål. Det är resultatet av ett regionalt investeringsstöd på 2,5 miljoner kronor till det småländska företaget PlastoMer, i Sverige marknadsledande i tillverkning av stänkskydd för tunga fordon.

– Nu är vi full gång att matcha oss mot den nordeuropeiska marknaden, säger PlastoMers vd, Cathrine Bäck.

Det regionala investeringsstödet ges till omfattande investeringar i exempelvis byggnader och maskiner. För västerviksföretaget PlastoMers del har pengarna från Tillväxtverket främst lagts på industrirobotar för ultraljudssvetsning. Det tekniska uppsvinget har ökat både kapacitet och flexibilitet när det gäller stänkskyddens storlek och format. En miljövänlig kylanläggning finns nu också på plats, nog så viktig för en tillverkning som formsprutar plast i stark värme och därefter snabbt behöver kyla ned produkten.

Snabbt och flexibelt är nyckelord i sammanhanget.

– Det gäller också handläggningen av vårt ärende, berättar Cathrine Bäck. I samband med den årliga Tillväxtdagen i Västerвик hade vi möjlighet att träffa representanter från Tillväxtverket för att diskutera företagets utvecklingsbehov.

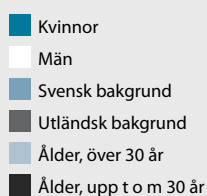
Det blev ett klargörande möte för båda parter. En knapp månad senare var investeringsstödet spikat.

– Stödet öppnar för en breddad marknad. Tack vare det har vi kunnat jobba snabbare än tidigare. Nu ser det ut som att vi har gjort rätt saker och investerat för framtiden, säger Cathrine Bäck.

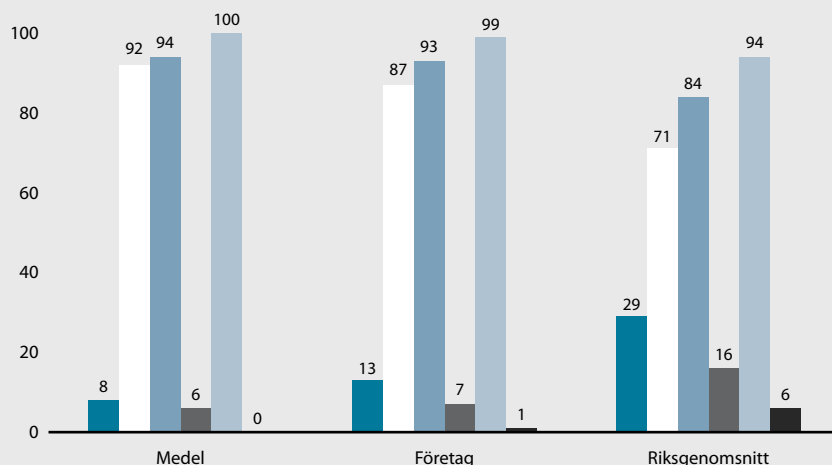
RB 1.1.1.7

Tillväxtverket ska redovisa resultaten av Tillväxtverkets program och verksamheter, om möjligt, uppdelat på kvinnor respektive män. Resultaten ska, när detta är relevant även redovisas uppdelat på unga kvinnor och unga män samt kvinnor och män som har utländsk bakgrund. Myndigheten ska även redovisa egna genomförda initiativ för målgrupperna.

En stor del av Tillväxtverkets verksamhet handlar om påverkan på förutsättningar och villkor (strukturer), ökad kunskap samt attitydförändringar där enkäter är en vanlig metod för uppföljning. För insatser som vänder sig direkt till företag använder Tillväxtverket registerdata för information om företagsledarens kön, ålder och bakgrund. I årsredovisningen presenteras endast statistik utifrån tillgänglig data för insatser som vänder sig direkt till företag, på verksövergripande nivå. För mer djupgående analys av resultat på myndighets- och insatsnivå hänvisas till den rapport kring mångfaldsuppföljningen som publiceras i mars 2015.³

Fördelning av beviljade medel och beviljade företag avseende företagsledares kön, ålder och bakgrund, jämfört med riksgenomsnitt för företagandet i Sverige. Statistiken omfattar endast direkt finansiellt stöd till företag. Insatser som omfattas av uppföljningen samt resultat på insatsnivå framgår i tabell på nästa sida.

Uppföljningen av myndighetens fördelning av finansiella medel riktade direkt till företag visar att en majoritet tillfaller företag som drivs av män, personer med svensk bakgrund och personer över 30 år. Kvinnor, unga och personer med utländsk bakgrund är underrepresenterade, jämfört med hur fördelningen ser ut i riket. Det statistiska underlaget har sedan 2013 rensats från intermediärer/vidareförmedlare och omfattar nu endast direkta stödmottagare. Resultatet för 2014 är därför inte direkt jämförbart med föregående års resultat.

En betydande orsak till utfallet är att uppdrag som Tillväxtverket ansvarar för att genomföra riktas till branscher där företrädesvis män verkar. Detta gäller till exempel transportbidraget och de regionala investeringsstöden. Utformningen av dessa har inneburit att tjänstebaserade branscher, där förhållandevis fler kvinnor, unga och personer med utländsk bakgrund verkar, haft begränsade möjligheter att söka stöd. Ändringar av förordningen om regionalt investeringsstöd under 2014 som innebär att även lönekostnader omfattas, öppnar dock upp för andra mindre kapitalintensiva branscher, än till exempel tillverkning och produktion som hittills varit dominerande bland stödmottagare. Under 2014 avslutades också en del satsningar, som till exempel inom vård och omsorg, näringar där fler kvinnor än män verkar. Sedan tidigare vet vi att kvinnor i större utsträckning nås av de insatser som i lägre utsträckning är

³ Dnr 1.3.4-2014-4377

inriktade mot finansiering och istället har sin tyngdpunkt i kunskapspridning och rådgivning. Många av de insatser som haft fokus på företag som drivs av kvinnor, unga och personer med utländsk bakgrund har också haft en strukturerad påverkande ansats snarare än direkt företagsstöd.

Statistiken för 2014 har breddats och fördjupats jämfört med föregående år i enlighet med de nya riktlinjerna som infördes under året. Bland annat omfattas fler insatser och slutmottagare. Uppföljningen av slutmottagare och intermediärer/vidareförmedlare omfattas av kommande mångfaldsredovisning.

Under 2014 fokuserade Tillväxtverket på att integrera mångfaldsfrågorna i myndighetens arbete, framförallt vad gäller uppföljning men även bedömning av ansökningar och utveckling av nya insatser. Utöver det arbete som pågår med att integrera mångfaldsfrågorna i kärnverksamheten har Tillväxtverket ett antal uppdrag som syftar till att underlätta för olika prioriterade målgrupper att ta del av det företagsfrämjande systemet, till exempel Främja kvinnors företagande, Ungas innovationskraft, Jämställd regional tillväxt, Företagare med utländsk bakgrund och Resurscentra för kvinnor. För mer information om nämnda insatser, se under målområde Företagens utveckling, avsnitten för de enskilda nämnda programmen sidan 28 och framåt.

I tabellen nedan ges en översikt av fördelning på insatsnivå i de fall insatserna vänder sig direkt till företag.

Direkt finansiellt stöd fördelat på operativ företagsledare*

Insats	Kvinnor	Män	Utländsk bakgrund	Svensk bakgrund	Ålder <30	Ålder >30
Tillväxtverket totalt	13	87	7	93	1	99
Transportbidrag	7	93	3	97	1	99
Hållbar destinationsutveckling	30	70	15	85	0	100
Kulturella & kreativa näringar	43	57	-	-	0	100
Samhällsentreprenörskap och sociala innovationer	-	-	-	-	0	100
Regionalt investeringsstöd	0	100	*	*	0	100
Affärsutvecklingscheckar	22	78	11	89	2	98
Leverantörsprogram för fordonsindustrin	-	-	-	-	0	100
Miljödriven export	0	100	-	-	0	100
Miljödriven tillväxt	-	-	0	100	0	100
Riksgenomsnitt Sverige	29	71	16	84	6	94

Andel (procent) operativa företagsledare i företag som mottagit direkt finansiellt stöd från Tillväxtverket 2014.

(-) anger att tillräckligt underlag saknats för att kunna visa information i enlighet med personuppgiftslagen.

*Med operativ företagsledare avses, i enlighet med SCB:s definition, "den person som sköter bolagets löpande förvaltning".

RB 1.1.1.8

Tillväxtverket ska redovisa vilka insatser myndigheten har genomfört för att främja entreprenörskap inom utbildningsområdet.

Fokus i insatserna har legat på strukturerad påverkande insatser för entreprenörskap i högre utbildning samt praktiskt entreprenörskap för studenter. En del har också varit att utveckla den samordnande rollen i frågor som rör främjandet av entreprenörskap i högre utbildning. Det handlar bland annat om att ett urval av lärosäten fått möjlighet att implementera nya metoder internt för att påverka och utveckla det praktiska genomförandet av utbildning i klassrummet. Syftet är att studenterna får tillgång till entreprenöriella verktyg och får träna sig i dessa färdigheter. Studenterna får på detta sätt en närmare kontakt

med omgivande samhälle och utbildningen blir mer användbar efter studierna. En viktig del i den samordnande rollen som Tillväxtverket har för entreprenörskap i högre utbildning är att samordna fysiska samt virtuella mötesplatser för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. På tillvaxtverket.se samlar vi nyheter, kunskap och kontakter för den som arbetar med entreprenörskap i högre utbildning.

En detaljerad redovisning finns under redovisningen av *Entreprenörskap i högre utbildning* sidan 39 samt under återrapporteringskrav 1.1.1.5 sidan 76.

RB 1.1.1.9

Tillväxtverket ska redovisa vilka insatser myndigheten har genomfört inom turism i alla delar av landet samt bedöma resultatet av dessa. Tillväxtverket ska vidare redovisa vad myndigheten har gjort för att i alla delar av landet stärka och utveckla kulturella och kreativa näringar, miljödriven näringslivsutveckling, entreprenörskap inom vård och omsorg samt socialt företagande och samhällsentreprenörskap.

Tillväxtverket ska främja goda förutsättningar för företagande inom såväl befintliga näringar som nya och potentiella tillväxtområden. Tillväxtverket har valt att särskilt stimulera affärsutveckling inom områden där vi ser att potentialen för tillväxt är stor. Besöksnäringen är sysselsättningsintensiv och viktig för regional utveckling och utvecklingspotentialen bedöms fortsatt stor. Tillväxtverket arbetar för att bidra till att uppnå det turistpolitiska målet att Sverige ska ha en hög attraktionskraft som turistland och en långsiktig konkurrenskraftig turistnäring som bidrar till hållbar tillväxt och ökad sysselsättning i hela landet. Det gör vi bland annat genom att stödja utvecklingen av fem destinationer som har potential att utvecklas till internationellt konkurrenskraftiga destinationer. Tillväxtverket leder också ett arbete med 15 myndigheter och statliga bolag för att tillsammans effektivisera insatser som rör turism. En grundförutsättning i arbetet för en växande besöksnäring är att det finns en bra kunskapsbas att utgå ifrån. Tillväxtverket är nationellt ansvarig myndighet för statistik om turism, med särskilt ansvar för inkvarteringsstatistiken.

Kreativa och kulturella näringar är en tillväxtbransch som lyfts fram brett i omvärlden, inte minst på EU-nivå. En undersökning från i år visar att kulturella och kreativa näringar står för 4,2 procent av BNP i EU (2012). Näringsområdet omfattar cirka 7 miljoner jobb, vilket är 2,5 gånger mer än bilindustrin (2012).⁴ Tillväxtverket ska stärka och utveckla bransch- och främjandesystem för kulturella och kreativa näringar, så att företagen i sektorn bidrar till att möta framtida samhällsutmaningar med nya lösningar, innovationer och affärsmöjligheter. I samhället finns ett ökande intresse för att driva företag med samhällreliga och sociala mål. Tillväxtverket arbetar för att det ska bli enklare att lösa samhällsutmaningar med företagandet som verktyg och att det i förlängningen skapas fler hållbara företag. Hälsa, vård och omsorg är marknader som är under omvandling, där de privata inslagen ökar. Tillväxtverket arbetar med flera insatser gentemot olika målgrupper för att stötta en positiv utveckling av branschen och marknaden. Bland annat insatser riktade till vård- och omsorgsutbildningar och insatser med fokus på idéburen vård och omsorg.

För mer information om nämnda insatser, se under målområde *Företagens utveckling*, avsnitten för de enskilda nämnda programmen sidan 30 och framåt.

⁴ Creating Growth. Measuring cultural and creative markets in the EU. December 2014. EY – Ernst & Young Global Limited.

RB 1.1.1.10

Tillväxtverket ska redovisa hur myndigheten har arbetat med rådgivning och information för blivande och etablerade företag. Redovisningen ska ske i anslutning till årsredovisningen och ska omfatta olika metoder och rådgivningsinstrument samt berörda program och insatser.

Åtterrapporeringen återfinns i en separat rapport *Tillväxtverkets rådgivningsinstrument i program och insatser*.⁵

RB 1.1.1.12

Tillväxtverket ska redovisa hur myndigheten har arbetat med att utveckla synergier mellan Horisont 2020, Cosme samt strukturfondsprogrammen inom ramen för EU:s sammanhållningspolitik.

Tillväxtverket har i uppdrag att arbeta med EU-programmen Cosme och Horisont 2020 samt är ansvarig förvaltande myndighet för de regionala strukturfonderna. Tillväxtverkets uppdrag har bland annat varit att föra ut information och kunskaper om hur dessa program kan komplettera varandra. Inom Horisont 2020, Cosme och regionalfonden finns olika finansieringsinstrument. Instrumenten utgörs av både riskkapital (equity) och olika garantiinstrument (debt). Tillväxtverkets insatser inriktas på samverkan med andra aktörer, kunskapsinsamling och informationsspridning. Tillväxtverket är huvudansvarig i Sverige för EUs konkurrenskraftsprogram Cosme och samordnar det svenska nätverket inom Enterprise Europe Network samt är kontaktpunkt i Sverige för Småföretagsakten (Small Business Act).⁶ Tillväxtverket har under året deltagit på tre kommittémöten och inför varje möte haft en löpande dialog med Näringsdepartementet.

Tillväxtverket är expertmyndighet för temat *SME & Access to Risk Finance* inom Horisont 2020. Myndigheten företräder svenska intressen på området, samlar upp och förmedlar synpunkter och önskemål från intressenter/målgrupper till Näringsdepartementet, Vinnova och andra myndigheter med nationellt ansvar för olika ämnesområden. Tillväxtverket har i regionala dialoger exempelvis för Region Västerbotten informerat om förutsättningar för synergier mellan strukturfondsprogram, nationella program och Horisont 2020. Tillväxtverket och Vinnova har en referensgrupp för *SME & Access to Risk Finance*. Gruppen lyfter viktiga frågor på programkommittémöten. Tillväxtverket har informerat om Horisont 2020 och särskilt om SMF-instrumentet bland annat genom Tillväxtverkets webbplats. Tillsammans med Vinnova och SKL genomförde Tillväxtverket under november 2014 ett erfarenhetsutbyte, ett seminarium mellan nationell och regional nivå, med inriktning på synergier mellan Horisont 2020 och de regionala strukturfonderna. I seminariet deltog drygt 60 deltagare från myndigheter och regioner varav flera var uppkopplade via videolänk.

Under 2014 har Tillväxtverket ansvarat för ansökan gällande det svenska konsortiet inom Enterprise Europe Network till Cosme och Horisont 2020. EEN kommer från 2015 att vara finansierat från såväl Cosme som Horisont 2020 och kommer därmed att erbjuda tjänster riktade till små och medelstora företag som är kopplade till såväl affärsutveckling som innovation.

⁵ Dnr 3.1.7- 2015-0295.

⁶ Småföretagsakten (Small Business Act) är en del av Cosme – för detaljerad redovisning läs mer under åtterrapporeringskrav 1.1.1.13.

Tillväxtverket har inom ramen för förberedelser inför den nya programperioden 2014–2020 för de regionala strukturfonderna genomfört dialoger med företrädare för regioner och programkontor där kopplingarna till Cosme och Horisont 2020 har synliggjorts.

I förberedelsen har Tillväxtverket undersökt förutsättningarna för att Europeiska investeringsfonden (EIF) ska kunna ingå avtal med olika finansiella mellanhänder, såsom banker och riskkapitalfonder, som i sin tur lånar ut till eller investerar, i små och medelstora företag. I utvärderingen och analysen av de finansiella instrumenten har Tillväxtverket lagt grunden till att samma modell som under den föregående programperioden ska gå att använda. Det innebär att Tillväxtverket i samverkan med projektägarna upphandlar en konsult som får i uppdrag att genomföra löpande projektutvärdering i samtliga fonder. Tillväxtverket har under året genomfört en organisatorisk sammanföring av funktioner – hanteringen av nationellt regionalfondsprogram och företagfinansiering under avdelningen Företag – för att säkerställa att arbetet med finansiella instrument ska kunna uppnå önskade synergieffekter.

RB 1.1.1.13

Tillväxtverket ska redovisa hur myndigheten har arbetat med genomförandet av småföretagsakten för Europa (KOM 2008 394 slutlig) i Sverige.

Småföretagsakten för Europa är en del av Europeiska unionens företagsfrämjande program, Cosme. Det är EUs åtgärds paket för att underlätta för småföretag att verka och växa vilket innehåller flertalet av de områden som Tillväxtverket arbetar med.

EU-kommissionen gör varje år en sammanställning av hur varje land ligger till i förhållande till EU-genomsnittet på de tio prioriterade områdena. Sverige ligger överlag mycket bra till. Ett undantag är *En andra chans*⁷ – ett område som Tillväxtverket därför valt att jobba särskilt med.

År 2013 lanserade Tillväxtverket (inspirerat av Västra Götalandsregionens program Företagsakuten) ett program med rådgivning till företag med finansiella svårigheter men som bedöms ha möjligheter att överleva.

Under hösten 2014 genomförde EU-kommissionen ett så kallat öppet samråd om *Småföretagsakten*. Resultaten från det öppna samrådet ska ligga till grund för en uppdatering av *Småföretagsakten*. Tillväxtverket deltog i det öppna samrådet genom att besvara EU-kommissionens enkät.

⁷ En andra chans handlar om att förhindra konkurser, förenkla regler kring konkurser och att ge stöd för att kunna starta företag på nytt efter en konkurs.

Företagens förutsättningar

RB 1.2.2.1

Tillväxtverket ska redovisa de insatser som myndigheten har genomfört med syfte att sänka företagets kostnader till följd av regler.

Förenkling

Att minska de kostnader som företagen har för att kunna följa regelverk är av stor vikt. Med minskade kostnader ökar företagets utrymme att använda tid och pengar till att driva och utveckla sin verksamhet. Från och med 2014 började Tillväxtverket följa företagets administrativa kostnader genom de beräkningar som myndigheter, departement och kommittéer gör i sina konsekvensutredningar i samband med nya eller ändrade regler.

Läs mer om Tillväxtverkets arbete för att sänka företagets kostnader till följd av regler under avsnittet *Förenkling för företag* sidan 52.

RB 1.2.2.2

Tillväxtverket ska redovisa genomförda insatser och arbete med syfte att förenkla myndighetskontakter på läns- och kommunal nivå.

I syfte att skapa en positiv förändring i företagets vardag fortsatte Tillväxtverket sitt uppdrag att genomföra insatser för att förenkla företagets myndighetskontakter. Läs mer under *Förenkling för företag* sidan 52.

RB 1.2.2.3

Tillväxtverket ska redovisa insatser och arbete som myndigheten har genomfört med syfte att få till bättre konsekvensutredningar.

Konsekvensutredningar gör det möjligt att fånga upp vilka effekter nya eller ändrade regler får för företagen, vilket gör det till ett viktigt verktyg i arbetet med att förenkla för företag. Under 2014 intensifierade Tillväxtverket sitt arbete med att ge stöd till regelgivare kring konsekvensutredningar i form av utbildningsinsatser. Läs mer under avsnittet *Förenkling för företag* sidan 52.

RB 1.2.2.4

Tillväxtverket ska redovisa vilka insatser som myndigheten har genomfört med syfte att samlat erbjuda myndighetsinformation till företagare, till exempel via verksamt.se, samt bedöma resultatet av dessa insatser.

Företagsinformation

Tillväxtverket har inom ramen för myndighetssamarbetet Starta och driva företag erbjudit samlad myndighetsinformation i olika kanaler. Framst via Starta företag-dagar, webbseminarier, Starta företag-broschyrerna och verksamt.se. Under 2014 har tjänsteutbudet på verksamt.se vidareutvecklats för att ytterligare öka nyttan för målgrupperna med ökat fokus på faserna driva och utveckla. Det har bland annat skett genom ett utökad samarbete med fler myndigheter.

Verksamt.se kompletteras av webbplatser med fördjupad information riktad mot specifika målgrupper. Via enterpriseurope.se kan företagen få stöd att hitta internationella affärskontakter och service vid teknik- och forskningssamarbeten. På swedishcleantech.se har Tillväxtverket samlat information och vägledning inom miljöteknikområdet. På Sofisam.se samlar Tillväxtverket information för arbetsintegrerade sociala företag. Tillväxtverket erbjuder även samlad information och vägledning om att Starta företag via telefontjänsten Startlinjen.

Utvärderingen av insatserna för 2014 visar på ett mycket gott resultat både vad gäller användning och upplevd nytta hos företagen.

Läs mer om de enskilda insatserna under avsnittet *Resultatredovisning per program/insats* sidan 30 och framåt.

Företagen i regionen

RB 1.4.4.1

Tillväxtverket ska redovisa hur myndigheten har arbetat med att integrera genomförandet av strukturfondsprogrammen i myndighetens verksamhet.

Tillväxtverket har sedan den 1 juni 2014 en ny organisation där genomförandet av strukturfondsprogrammen är integrerat i övrig verksamhet. Samtliga avdelningar har ansvar av vikt för genomförandet. Strategiskt regionarbete för attraktiva miljöer och tillväxt är exempelvis en prioritering för hela myndigheten. Ett gemensamt verksamhetsstöd för hela myndigheten etablerades och ett kontroll- och förvaltningssystem för förvaltande myndighet utarbetades som säkerställer att kraven på tydlighet i det avseendet är tillgodosedda. Förslaget skickades till Ekonomistyrningsverket den 19 december 2014.⁸

Det regionala arbetet knyts ihop inom myndigheten via strategiska samarbeten med regionalt utvecklingsansvariga aktörer. Baserat på kunskap och djup förståelse för varje regions unika utmaningar och möjligheter ska Tillväxtverket möta regionernas behov i sin verksamhet. En viktig byggsten är den regionala närvaron och den kunskap och de relationer som Tillväxtverket har via arbetet med strukturfonderna. En ny funktion i form av tre regionchefer har inrättats för att förstärka regionarbetet, där genomförandet av den kommande strukturfondsperioden ska kännetecknas av effektivitet, rättssäkerhet och resultatfokus.

RB 1.4.4.2

Tillväxtverket ska redovisa vilka åtgärder och insatser som vidtagits i syfte att förenkla för projektägare i genomförandet av regionalfonden.

En viktig uppgift för myndigheten är att arbeta med att identifiera och genomföra förenklingsåtgärder som underlättar för våra sökande/stödmottagare. Under 2014 har ett målmedvetet arbete genomförts för att förenkla för sökande/stödmottagare i hela projektgenomförandet. Arbetet bestod bland annat av framtagande av: en handbok för sökande/stödmottagare, den elektro-

⁸ Dnr 6.1.1-2015-72

niska ansökningsfunktionen Min Ansökan, förslag till schabloner för lönebi-kostnader och indirekta kostnader, förslag till enhetlig timkostnad för privat medfinansiering samt en gemensam tolkning av regelverk. En mer ingående beskrivning av det arbete som genomförts finns under målområde Företagen i regionen, avsnitt *EUs strukturfonder 2014–2020*.

RB 1.4.4.3

Tillväxtverket ska redovisa på vilket sätt myndigheten har förstärkt sitt arbete med att vara förvaltande myndighet för de åtta regionala strukturfondsprogrammen samt det nationella regionalfondsprogrammet.

Tillväxtverket har under 2013 och 2014 arbetat med att förbereda och förstärka arbetet med att vara förvaltande myndighet för de åtta regionala strukturfondsprogrammen samt det nationella programmet. En delrapport för arbetet lämnades den 31 mars 2014.

Under resterande del av året arbetade myndigheten med att förstärka, effektivisera samt integrera följande områden i myndighetens verksamhet:

- Tolkning/tillämpning av nya regelverk (föreskrifter, riktlinjer, utbildning et cetera).
- Förberedelser för genomförande av insatser avseende finansiella instrument.
- Förberedelser för genomförande av det gränsregionala samarbetsprogrammet Öresund-Kattegatt-Skagerrak (ÖKS).
- Utveckling av systemet för uppföljning, utvärdering och spridning av resultat.
- Uppbyggnad och implementering av en ny webbplats samt andra kommunikationsinsatser och informationsmaterial.
- Fondsamverkan.
- Processtöd.
- Stöd till Regeringskansliet i förberedelserna inför programperioden.

Arbetet omfattade de åtta regionala strukturfondsprogrammen och det nationella programmet.

En mer ingående beskrivning av det arbete som genomförts finns under målområde *Företagen i regionen, avsnitt EUs strukturfonder 2014–2020*.

RB 1.4.4.4

Avrapportering av regionalfondsprogram inklusive territoriella samarbetsprogram för gränsregionalt och transnationellt samarbete för programperiod 2007–2013 respektive 2014–2020 enligt bilaga 2.

Handläggningstider i regionala strukturfondsprogrammen

Tillväxtverket ska för varje regionalt strukturfondsprogram redovisa handläggningstider avseende dels beslut om stöd och eventuella avvikelser från fyra månader från fullständig ansökan till beslut, dels utbetalning och eventuella avvikelser från en månad från fullständig ansökan om utbetalning till faktisk utbetalning. En redovisning finns under målområde *Företagen i regionen, avsnitt Resultat av de åtta regionala strukturfondsprogrammen*.

Övriga genomförda uppdrag i regleringsbrevet

Tillväxtverket genomförde 2014 även följande uppdrag i regleringsbrevet vilka ska rapporteras i anslutning till årsredovisning och/eller som saknar särskild tidpunkt för rapportering:

- **RB 3.2.2.1** Tillväxtverket ska årligen för åren 2014–2020 följa upp utvecklingen av företagens administrativa kostnader med utgångspunkt i den metod som rapporterades in till regeringen under 2013.

Regeringen har som mål att de administrativa kostnaderna ska vara lägre 2020 än de var 2012. Syftet med uppdraget är att utifrån Tillväxtverkets metod identifiera och beräkna de regler som haft en betydande påverkan för företagens administrativa kostnader.

Åtterrapporeringen återfinns i en separat rapport *Utvecklingen av företagens administrativa kostnader åren 2013 och 2014*.⁹

- **RB 3.3.3.1** Tillväxtverket ska under 2014 bistå Post- och telestyrelsen i arbetet vad gäller uppföljning av de regionala insatser som länsstyrelserna genomför avseende grundläggande betaltjänster.

Arbetet genomfördes inom ramen för kommersiell och offentlig service. Läs mer under målområdet *Företagen i regionen, i avsnittet Kommersiell och offentlig service* sidan 55.

- **RB 3.3.3.2** Tillväxtverket ska under 2014 medverka i förberedelserna av nya stödordningar för den nya programperioden 2014–2020 för regionala företagsstöd.

Läs om vad som genomfördes under målområde *Företaget i regionen*, i avsnittet *Regionalt investeringsstöd och sysselsättningsbidrag* sidan 32.

- **RB 3.3.3.8** Tillväxtverket ska stödja länen genom att tillgängliggöra metoder och goda exempel för hur länen kan använda statistik i arbetet för en jämställd regional tillväxt.

Under 2014 utvecklade Tillväxtverket ett innehåll på tillvaxtverket.se med fokus på fakta och statistik. Där har myndigheten möjliggjort för regioner och andra aktörer att komma åt könsuppdelad statistik inom området regional tillväxt. Avsnittet, som öppnades upp i oktober 2014, kommer successivt att byggas ut med mer statistik och fler möjligheter för användare att beräkna och analysera jämställd regional tillväxt.

- **RB 3.5.5.1** Tillväxtverket ska redovisa hur myndigheten verkar för att generationsmålet och miljökvalitetsmålen nås och hur arbetet integreras med genomförandet av myndighetens kärnverksamhet.

Läs om Tillväxtverkets arbete under avsnittet för *Hållbarhetsredovisningen* sidan 96.

- **RB 3.5.5.2** Tillväxtverket ska redogöra för hur myndigheten arbetar för att nå målen i regeringens strategi för en digitalt samverkande förvaltning Med medborgaren i centrum – Regeringens strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning, dnr N2012/6402/ITP.

⁹ Rapporten avser delrapportering av regeringsuppdraget, dnr 5.2.3-2015-274.

Åtterrapporeringen finns i rapport *Redovisning av hur Tillväxtverket arbetar för att nå målen i regeringens strategi för en digitalt samverkande förvaltning*.¹⁰

- **RB 3.5.5.2 Tillväxtverket ska redovisa hur myndigheten följt de rekommendationer som regeringen angett för att uppnå de mål som beslutats i IT för en grönare förvaltning – agenda för miljön 2010–2015. Redovisning ska ske enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter.**

It kan bidra till ett effektivt resursutnyttjande, vilket är en förutsättning för en hållbar tillväxt i hela landet. Tillväxtverket utgår från regeringens rekommendationer i *It för en grönare förvaltning – agenda för it för miljön 2010–2015*. Det övergripande målet för agendan är att miljöanpassad it ska användas för att minska statlig miljöbelastning. Frågan om it och miljö ansluter också till Tillväxtverkets arbete med miljöledningssystem enligt ISO 14000. Tre viktiga insatsområden pekas ut i regeringens agenda:

- *Anskaffning*, som innefattar både upphandling, avrop samt till viss del även övriga inköp av it-produkter och it-tjänster.
- *Drift och användning* av it i myndighetens egen verksamhet.
- *Möten och resor* där it är ett effektivt verktyg för resfria möten.

Tillväxtverket har under året, inom anskaffning, arbetat med att använda mobila klienter för att hålla nere antalet inköpta enheter. Inom drift och användning har myndigheten, under åren 2011–2014, genom virtualisering av servrar minskat antalet fysiska servrar från 96 till 16 stycken. Tillväxtverket införde även en utskriftslösning, med användarverifiering på plats vid utskrift, för att minska överflödiga utskrifter (och även högre informations-säkerhet). Resor kopplat till möten har kunnat hållas nere genom användande av bland annat flerparsmöten på distans och den videokonferensutrustning som finns på samtliga kontor.

- **RB 3.5.5.4 Tillväxtverket ska inom ramen för sitt verksamhetsområde, samverka med Verket för innovationssystem och rapportera kring Tillväxtverkets bidrag till att uppnå målen i genomförandet av den nationella innovationsstrategin på nationell och regional nivå.**

Tillväxtverket skickade in sin åtterrapporering till Vinnova den 30 juni 2014 varefter den integrerades in i Vinnovas rapport *Uppföljning av den nationella innovationsstrategin* som lämnades till regeringen den 30 september 2014.¹¹

- **RB 3.5.5.6 Tillväxtverket ska redovisa hur myndigheten arbetar för att uppfylla det krav som finns i förordningen (2001:526) om de statliga myndigheternas ansvar för genomförandet av handikappolitiken. Av redovisningen bör framgå vilka insatser Tillväxtverket genomför för att tillgängliggöra myndighetens verksamhet, information och lokaler för personer med funktionsnedsättning.**

Åtterrapporeringen återfinns i en separat rapport *Rapportering av Tillväxtverkets arbete kring uppfyllandet av krav i förordningen (2001:526)*.¹²

¹⁰ Rapportering av Övrigt nytt uppdrag 5.2. Rapportens dnr 5.4.1-2015-19

¹¹ Vinnovas rapport *Uppföljning av den nationella innovationsstrategin*, 2013-01454

¹² Dnr 1.3.4-2015-401

Kompetensförsörjning

Tillväxtverket är en kunskapsorganisation och det är ytterst viktigt att medarbetarna har rätt kompetens i förhållande till målen för verksamheten, att deras kompetens utvecklas och utnyttjas effektivt samt att Tillväxtverket erbjuder en god arbetsmiljö med attraktiva anställningsvillkor.

Tillväxtverket hade, per den 31 december 2014, 386 medarbetare, varav 240 kvinnor och 146 män. Av medarbetarna var 8 procent chefer, 65 procent arbetade inom kärnverksamheten och 27 procent med stöd inom verksamheten. Antalet årsarbetare var 334.

Under året rekryterades 51 personer, varav 31 fick en tillsvidareanställning och övriga vikariat eller visstidsanställning. 24 personer med tillsvidareanställning slutade, åtta av dessa gick i pension.

Extern rörlighet/personalomsättning, procent

	2014	2013	2012
Kvinnor	10,2	12,1	15,0
Män	11,8	11,9	8,0
Alla	10,8	12,0	12,0

Fördelning på ålder och kön

Tillväxtverket har en relativt jämn ålders- och könsfördelning. Av samtliga medarbetare var 62 procent kvinnor. Inom kärnkompetens var andelen 61 procent, inom stödkompetens 65 procent. Av cheferna var 56 procent kvinnor. Medelåldern på Tillväxtverket är 45 år. Eftersom Tillväxtverket är en myndighet med krav på akademisk utbildning i både lednings- och kärnkompetens, och i stora delar av stödkompetensen, så är det naturligt att flertalet medarbetare är över 30 år.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Tillväxtverkets kompetensförsörjningsstrategi har som utgångspunkt att myndigheten aktivt arbetar för att attrahera, rekrytera, introducera, utveckla och ta vara på kompetenta medarbetare. Myndigheten påbörjade under hösten arbetet med att ta fram en ny kompetensförsörjningsstrategi som ska stödja myndighetens nya inriktning och övergripande strategi. Den ska säkerställa att myndigheten har rätt kompetens på både kort och lång sikt.

Kompetensplaneringen är en viktig del i verksamhetsplaneringen. Kompetensanalyser genomfördes under hösten med utgångspunkt i verksamhetsplan och den nya strategin för att tydliggöra det övergripande behovet. Individuella utvecklingsplaner tas fram för alla medarbetare vid det årliga utvecklingssamtalet med närmaste chef. I utvecklingssamtalet ska särskilt beaktas vad som krävs av medarbetaren och vilken kompetensutveckling som behövs för att han eller hon ska kunna bidra till myndighetens mål.

Tillväxtverkets omorganisation och nya inriktning har varit i fokus under året, vilket har inneburit att utrymmet för generella utvecklingsinsatser var begränsat. Ett antal insatser har ändå genomförts.

- Ett projekt för jämställdhetsintegrering har initierats. Det har bland annat inneburit att myndigheten fått medel för att utbilda framförallt chefer och programansvariga i analys av könsuppdelad statistik. Det handlar dels om att tolka och förstå statistiken, dels om att kunna identifiera utvecklingsbehov och åtgärder, på såväl insatsnivå som för verket i sin helhet.
- Ett utvecklingsprogram för medarbetare som syftade till personlig utveckling, verksamhetsutveckling och utökat internt nätverkande avslutades i maj 2014.
- Tillväxtverket deltar i ett samverkansprojekt *Rörlighet i staten* med åtta myndigheter under Näringsdepartementet för ökad rörlighet och kompetensutbyte mellan myndigheterna. Myndigheten medverkade i ett mentorskapsprogram för ledare och i ett antal professionella nätverk för medarbetare. Projektet har också inneburit att vi lånade in ett antal personer från andra myndigheter för kortare tidsperioder.
- Nyanställda deltog i myndighetens introduktionsutbildning med inriktning på verksamheten samt grundläggande förvaltningskunskap.

En attraktiv arbetsplats

Det övergripande målet för HR-arbetet är att Tillväxtverket ska vara en attraktiv arbetsplats. Tillväxtverket ska vara en fysiskt, psykiskt och socialt sund och utvecklande arbetsplats för alla medarbetare. För att uppnå detta har myndigheten rutiner för bland annat introduktion för nyanställda, utvecklingssamtal och avslutssamtal. Under 2014 infördes en rutin för psykosociala skyddsronder.

Alla medarbetare ska ha lika möjligheter att utvecklas och göra karriär, oberoende av kön, etniskt ursprung, ålder, sexuell läggning eller religion.

Tillväxtverket genomför vartannat år en medarbetarundersökning där myndigheten bland annat mäter medarbetarnas upplevelse av den psykosociala arbetsmiljön. Den senaste mätningen genomfördes i november 2014. Aktiviteter kopplade till undersökningen genomförs under 2015.

Medarbetarna uppmuntras till olika aktiviteter för att främja bättre hälsa, fysisk kondition, styrka eller avspänning genom att myndigheten erbjuder subventionerad friskvård samt friskvård på arbetstid.

Friskvård och sjukfrånvaro

Medarbetarna vid Tillväxtverket erbjuds ett friskvårdsbidrag på 2 000 kronor per kalenderår. Under 2014 utnyttjade 290 personer bidraget.

Tillväxtverket har överlag en låg sjukfrånvaro på cirka tre procent. I jämförelse med 2013 så har den totala sjukfrånvaron ökat något under 2014.

Sjukfrånvaro i procent *	2014	2013	2012
Total sjukfrånvaro	3,24	2,93	2,73
minst 60 dagars sjukfrånvaro (med sjukersättning)**	47,77	44,40	37,74
kvinnor	3,25	3,83	3,45
män	3,23	1,55	1,56
Under 30 år	1,90	1,58	1,26
mellan 30–49	2,91	3,03	2,79
över 50	3,96	2,87	2,82

* Procent av ordinarie arbetstid 260 dagar/anställd

** I förhållande till total sjukfrånvaro

Hållbarhetsredovisning

Miljömässiga och sociala samhällsutmaningar påverkar grundförutsättningarna för ekonomisk tillväxt. Inte bara i form av ökad eller minskad tillväxt, utan också hur branscher, produktionsprocesser och affärsmodeller utvecklas.

Tillväxtverkets arbete för hållbar tillväxt rör, och avgränsas av, myndighetens uppdrag att stärka företagens konkurrenskraft. Det betyder att myndigheten försöker förstå hur samhällsutmaningar påverkar näringslivet i stort. Detta för att identifiera utvecklingsbehov på en institutionell nivå, men även stöd till nytta för det enskilda företaget. Tillväxtverket ser entreprenörskap som ett verktyg för att möta de utmaningar samhället står inför. Dessa utmaningar utgör därmed en drivkraft för företagande och nya affärsmöjligheter.

Den långsiktiga verksamhetsstrategi som Tillväxtverket antog under året betonar företagets roll i omvandlingen av ekonomin. Myndigheten har slagit fast att grön omställning är ett prioriterat område samtidigt som mångfald ses som ett verktyg för att stärka entreprenörskapet. Hållbarhetsredovisningen beskriver myndighetens arbete med att omsätta dessa utgångspunkter i praktiken genom utveckling av indikatorer, insatser och processer.

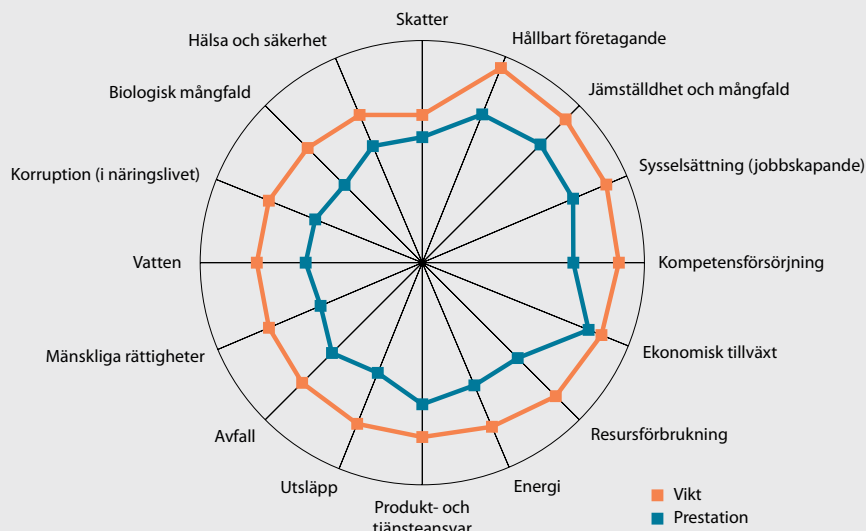
Om hållbarhetsredovisningen 2014

Tillväxtverkets hållbarhetsredovisning för 2014 baseras på Global Reporting Initiatives riktlinjer för hållbarhetsredovisning (GRI4 Core) och omfattar hela myndighetens verksamhet och anställd personal. Fokus i redovisningen är på det verksövergripande arbetet. Hållbarhetsredovisningen utgår från myndighetens prioriteringar samt den väsentlighetsanalys som genomfördes under hösten 2014 i form av en enkät bland prioriterade intressentgrupper (inklusive medarbetare).¹ Resultatet visas i figuren överst på nästa sida.

Tillväxtverket arbetar med hållbarhetsfrågor i genomförandet av vårt uppdrag beskrivs nedan under rubriken *Hållbar tillväxt i verksamheten*. Myndighetens direkta påverkan på omvärld och medarbetare beskrivs under rubriken *Hållbart Tillväxtverk*.

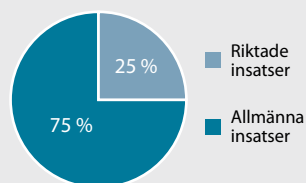
¹ Prioriterade intressentgrupper är företag, offentliga myndigheter och regionala företrädare, bransch- och intresseorganisationer, departement, projektägare, experter, samarbetsparter samt anställda. Med stöd av ISO26000 och Global Reporting Initiative:s riktlinjer (GRI4 Core) inklusive sektortillägg för offentlig myndighet (PA), benchmarking jämfördes mot andra organisationer, samt genomgång av styrande dokument och uppdrag identifierades ett trettiotal aspekter. De tillfrågade fick svara på vilken betydelse de anser att de olika aspekterna har för genomförandet av myndighetens uppdrag och den interna styrningen. Intressenter fick även svara på hur väl de anser att myndigheten arbetar med respektive aspekt.

Intressenters syn på olika hållbarhetsaspekters relevans (orange fält) för Tillväxtverkets kärnverksamhet samt hur väl myndigheten anses arbeta med frågorna (blått fält). Tillväxtverkets väsentlighetsanalys 2014.

EXEMPEL PÅ RIKTADE INSATSER

- Hållbara turistdestinationer (inom besöksnärsprogrammet)
- Samhällsentreprenörskap och sociala innovationer
- Miljödriven affärsutveckling
- DemoMiljö
- Miljöteknik
- Swedish Cleantech
- Idéburet företagande inom vård och omsorg
- Företagare med utländsk bakgrund
- Främja kvinnors företagande
- Ungas innovationskraft
- Kooperativt företagande
- Jämställd regional tillväxt
- Resurscentra

Fördelning av utbetalda medel 2014 från programbudget utifrån om insatsen syftar till att lösa miljömässiga och/eller sociala utmaningar.

Hållbar tillväxt i verksamheten

Tillväxtverkets hållbarhetsarbete består i att:

- integrera hållbarhetsaspekter i kärnverksamheten och övergripande processer
- utveckla insatser som svarar mot prioriterade områden.

Integrering av hållbarhetsaspekter i kärnverksamheten sker löpande på tre nivåer:

1. Utveckling av verksövergripande indikatorer och riktlinjer

Tillväxtverket arbetar med tre övergripande indikatorer för att följa myndighetens hållbarhetsarbete:

1. *mångfald* (beviljade resurser fördelat på kön, ålder och utländsk bakgrund, se s. 84–85 för ytterligare information och resultat),
2. *budget* (andel riktad till grön respektive inkluderande tillväxt),
3. *investeringar* (andel av investeringar som bemöter samhällsutmaningar). Ett utvecklingsarbete genomfördes under året för att möjliggöra uppföljning av investeringar vad gäller projektsyfte (implementeras från och med 2015).

2. Utveckling av verksgemensamma processer

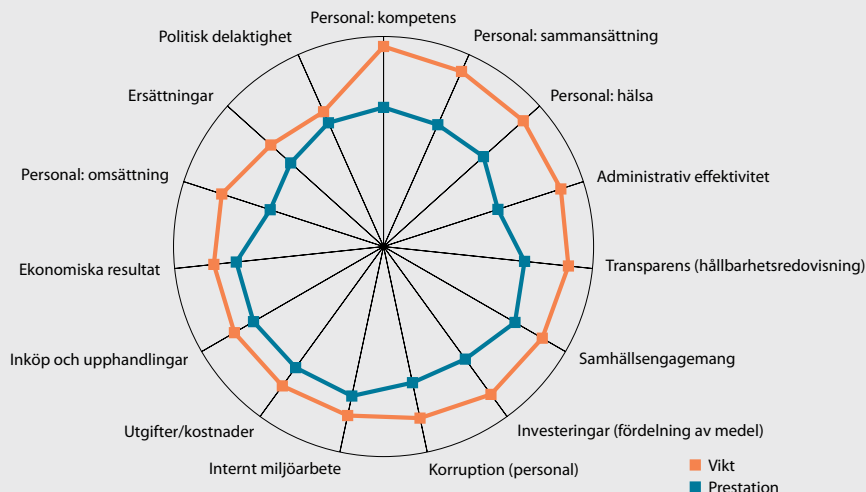
Stort fokus var under året på att utveckla gemensamma processer för att möjliggöra prioritering av ansökningar som integrerar miljö och mångfald. Ändringar gjordes i myndighetens uppföljningssystem samt ansökningshandlingar, guider för sökande uppdaterades liksom information och stöd till handläggare.

3. Kompetensutveckling och stöd till medarbetare

Ett internt kunskapsbyggande seminarium genomfördes på tema impact investment², obligatorisk utbildning för nyanställda kring myndighetens hållbarhetsarbete genomfördes och en utbildning i mångfalddelad statistik genomfördes.

² Investeringar som ska ge mätbara samhällseffekter kombinerat med finansiell avkastning.

Intressenters syn på olika hållbarhetsaspekters relevans (orange fält) för Tillväxtverkets interna styrning samt hur väl myndigheten anses arbeta med frågorna (blått fält). Resultatet baserat på Tillväxtverkets väsentlighetsanalys 2014.

Hållbart Tillväxtverk

I väsentlighetsanalysen framgår det att frågor kopplade till personalens kompetens, sammansättning och hälsa är högt prioriterade när det gäller myndighetens förutsättningar att utföra sitt uppdrag att bidra till hållbar tillväxt och svensk konkurrenskraft. Det strategiska personalarbetet beskrivs i avsnittet *Kompetensförsörjning*.

Myndigheten har ett proaktivt anti-korruptionsarbete som omfattar såväl brott och korruption som det vidare begreppet oegentligheter. I förvaltningsutbildningen för nyanställda som genomförs två gånger per år ingår anti-korruptionsarbetet som ett moment för att säkerställa att samtliga anställda vid Tillväxtverket har en förståelse och insikt i problematiken samt känner till de processer som gäller vid misstanke om korruption eller oegentligheter. Anti-korruptionsarbetet bottenar i ett antal policydokument rörande Jäv, Misstanke om brott, Mutor och bestickning samt Upphandling. Misstankar om oegentligheter inom ramen för regionalfonden hanteras av den Europeiska Byrån för Bedrägeribekämpning (OLAF).

Myndighetens miljöarbete utgår från den miljöutredning som genomfördes i samband med införandet av ett miljöledningssystem 2010. Analysen visade att energiförbrukning, resor samt förbrukningsvaror är de områden där Tillväxtverket har som störst direkt påverkan.

- Utsläpp från resor har ökat med 18 procent jämfört med 2013.
- År 2013 hade energiförbrukningen minskat med 7,4 procent. Statistik för 2014 var vid tryck av årsrapporten inte färdig, men går att finna i Tillväxtverkets Miljöledningsrapport för 2014.
- Pappersförbrukningen för utskrifter och kopiering har minskat med 17 procent.
- Pappersförbrukningen för tryck av material har minskat med 16 procent.

Tillväxtverkets mångfaldsarbete

Beskrivs under återrapporteringskrav 1.1.1.6 sidan 82 och RB 1.1.1.7 sidan 84.

Läs mer i kommande rapporter och fördjupningar

Miljöledningsrapport (februari 2015)*

Rapport och fortsatt plan 2015–2018 för jämställdhetsintegrering av myndigheten (mars/juni 2015)

Företagens villkor och verklighet: Miljöarbete i små och medelstora företag (maj 2015)

Redovisning av hur horisontella kriterier integreras i Tillväxtverkets verksamhet (maj 2014)**

* Dnr 1.3.2 – Å 2015-1

** Dnr. 1.2.1-2014-2049

Tillväxtverkets bidrag till de nationella miljömålen

Tillväxtverket har i uppdrag att redovisa hur myndigheten verkar inom sitt verksamhetsområde för att nå Generationsmålet och de 16 nationella miljömålen. Tillväxtverkets huvudsakliga bidrag till Generationsmålet om ”att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser” består i främjande av entreprenörskap och företagande som ett verktyg för att bemöta samhällsutmaningar. Genom satsningar på miljöinnovationer (se sidan 42 och 44) verkar Tillväxtverket för att miljöinnovationer tas fram och får genomslag på marknaden. Programmet Tillväxtskapande samhällsplanering har genomfört riktade insatser med fokus på miljö, fysisk planering och regional näringslivsutveckling, medan stödet till Swedish Welcome (se www.swedishwelcome.se) bidrar till hållbar utveckling av den svenska besöksnäringen. Myndigheten tar fram och sprider information kring företagens miljöarbete (se Företagens villkor och verklighet 2014) och verkar även för att inspirera och främja hållbart företagande via sajten verksamt.se (se sidan 49).

Tillväxtverkets ambition är att integrera miljöfrågorna i kärnverksamheten och verksgemensamma processer. Under året har processen för projektbedömning setts över genom bland annat uppdaterade ansökningsblanketter, guider för sökande och uppföljningssystem. Från och med 2015 ska myndigheten kunna visa på i vilken utsträckning projektmedel används för att bemöta miljöutmaningar samt i vilken mån frågorna integreras i de investeringar myndigheten gör. Tillväxtverket arbetar även med myndighetens direkta miljöpåverkan genom att försöka minska utsläpp från resande samt minska myndighetens resurs- och energiförbrukning, genom att välja miljömärkta förbrukningsvaror, förnybar energi samt genom att sortera avfall.

GRI4 Innehållsförteckning (Core)

Hållbarhetsredovisningen och dess innehåll är ej externt granskad.

INDIKATOR	OMRÅDE	LÅSHÄNVISNING	KOMMENTAR	OMFATTNING
ÖVERGRIPANDE STANDARDUPPGIFTER				
STRATEGI OCH ANALYS				
G4-1	GD om betydelsen av hållbarhet för verksamheten och dess strategier			Ej redovisad
ORGANISATIONSPROFIL				
G4-3	Organisationens namn		Tillväxtverket Org.nr. 202100-6149	Fullt redovisad
G4-4	Huvudsakliga varumärken, produkter, tjänster	s.10–11		Fullt redovisad
G4-5	Huvudkontorets säte	s.25		Fullt redovisad
G4-6	Länder som organisationen verkar i	s.25		Fullt redovisad
G4-7	Ägarförhållanden	s.25		Fullt redovisad
G4-8	Marknader som organisationen är verksam på		Myndigheten verkar i Sverige med fokus på svenska entreprenörer, regioner och organisationer. Vissa program, t ex DemoMiljö (s. 50), riktar sig mot internationella marknader.	Fullt redovisad
G4-9	Organisationens storlek			
	Verksamhetsomfattning	s.104 och framåt		Fullt redovisad
	Totalt antal anställda	s.94		Fullt redovisad
	Nettointäkter	s.104 och framåt		Fullt redovisad
G4-10	Personal			
	Total personalstyrka uppdelad på anställningsform och kön	s.94		Fullt redovisad
	Total personalstyrka uppdelad på region och kön			Ej redovisad
	Andel konsulter och egenanställda			Ej redovisad
	Förändringar under året uppdelat på kön	s.94		Fullt redovisad
G4-11	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	100 % (samtliga anställda omfattas av ALFA-avtalet och dess villkor).		Fullt redovisad
G4-12	Verksamhetens leverantörskedja			Ej redovisad
G4-13	Väsentliga förändringar under perioden rörande storlek, struktur, ägarskap eller leverantörskedja.		Inga större förändringar gällande storlek, struktur, ägarskap eller leverantörskedja har skett under året.	Fullt redovisad
G4-14	Tillämpning av försiktighetsprincip			Ej redovisad
G4-15	Extern utvecklade principer, deklARATIONER etc. för ekonomi, miljö och/eller sociala frågor som antagits/stöds		Tillväxtverket har inte tagit ställning till externt utvecklade hållbarhetsrelaterade principer, deklARATIONER eller liknande	Fullt redovisad
G4-16	Medlemskap i intresse- och näringslivsorganisationer.	RegLab, Social Venture Network Sweden, Studieförbundet Näringsliv och samhälle (SNS)	Informationen om medlemskap är ej heltäckande	Delvis redovisad

INDIKATOR	OMRÅDE	LÅSHÄNVISNING	KOMMENTAR	OMFATTNING
BETYDANDE ASPEKTER OCH AVGRÄNSNINGAR				
G4-17	Rapportens omfattning	s.96		Fullt redovisad
G4-18	Process för att definiera redovisningens innehåll	s.96		Delvis redovisad
G4-19	Aspekter av betydelse som identifierats under processen att definiera redovisningens innehåll	s.97		Fullt redovisad
G4-20	Avgränsningar för betydande aspekter inom organisationen	s.98		Delvis redovisad
G4-21	Avgränsningar för betydande aspekter utanför organisationen	s.97		Delvis redovisad
G4-22	Förklaring till förändring av tidigare angiven information och skälen till dessa	Se respektive indikator		Delvis redovisad
G4-23	Större förändringar sedan föregående redovisningsperiod vad gäller avgränsning, omfattning och mätmetoder		Inga större förändringar sedan föregående redovisningsperiod	Fullt redovisad
INTRESSENTDIALOG				
G4-24	Intressentgrupper	s.96		Fullt redovisad
G4-25	Process för identifiering och urval av intressenter			Ej redovisad
G4-26	Beskrivning av intressentdialog	s.96		Delvis redovisad
G4-27	Frågor som lyfts av intressenter och organisationens respons	s.97		Delvis redovisad
OM RAPPORTEN				
G4-28	Redovisningsperiod		20140101–20141231	Fullt redovisad
G4-29	Tidpunkt för senaste redovisningen		Februari 2013	Fullt redovisad
G4-30	Redovisningscykel		Ettårig	Fullt redovisad
G4-31	Kontaktperson för frågor angående hållbarhetsredovisningen och dess innehåll		Johanna Giorgi 08-681 65 24 johanna.giorgi@tillvaxtverket.se	Fullt redovisad
G4-32	GRI-ramverk			
	Nivå	s.100		Fullt redovisad
	GRI-tabell	s.100–103		Fullt redovisad
	Extern granskning		Hållbarhetsrapporten har ej granskats externt	Fullt redovisad
G4-33	Extern granskning, policy, omfattning, förankring och oberoende		Rapporten är baserad på GRI:s riktlinjer, men gör ej anspråk på att uppfylla dessa till fullo. Därför har extern granskning inte varit aktuell.	Delvis redovisad
STYRNING				
G4-34	Struktur för bolagsstyrning	s.25		Delvis redovisad
ETIK OCH INTEGRITET				
G4-56	Värderingar, standarder, principer och koder.		Hållbarhetsrelaterade policies finns för följande områden: - It - Representation - Mutor och bestickning - Personal - Upphandling - Resor och möten - Miljö	Delvis redovisad

INDIKATOR	OMRÅDE	LÅSHÄNVISNING	KOMMENTAR	OMFATTNING
SPECIFIC STANDARD DISCLOSURES				
KATEGORI: EKONOMI				
G4-EC1	Direkt ekonomiskt värde, genererat och fördelat	s.104 och framåt		Fullt redovisad
G4-EC4	Finansiellt stöd från den offentliga sektorn	s.104 och framåt		Fullt redovisad
ASPEKT: INDIREKT EKONOMISK PÅVERKAN				
G4-EC7	Utveckling och effekt av investeringar och tjänster	s.104 och framåt		Fullt redovisad
G4-EC8	Betydande indirekt ekonomisk påverkan, inkl. omfattning			Ej redovisad
	Andel kvinnor/män respektive personer med utländsk bakgrund som har tagit del av Tillväxtverkets pågående insatser	s.84	Särredovisas även i fördjupad analys och rapport	Fullt redovisad
	Andel kvinnor/män respektive personer med utländsk bakgrund som har tagit del av Tillväxtverkets avslutade insatser	s.84	Särredovisas även i fördjupad analys och rapport	Ej redovisad
KATEGORI: MILJÖ				
ASPEKT: MATERIAL				
G4-EN1	Total pappersförbrukning uttryckt i kg samt pappersslag	s.98		Fullt redovisad
ASPEKT: ENERGI				
G4-EN3	Energianvändning inom organisationen	s.98		Fullt redovisad
G4-EN6	Minskad energianvändning	s.98		Fullt redovisad
ASPEKT: UTSLÄPP				
G4-EN15	Direkta utsläpp av växthusgaser	s.98		Fullt redovisad
G4-EN19	Minskade utsläpp av växthusgaser	s.98		Fullt redovisad
ASPEKT: ÖVERGRIPANDE				
G4-EN31	Miljörelaterade investeringar	s.42–45, 97		Fullt redovisad
ASPEKT: MILJÖBEDÖMNING AV LEVERANTÖRER				
G4-EN32	Procentuell andel av nya leverantörer som bedömts utefter sin miljöpåverkan		Inga leverantörer har under året upphandlats där miljöpåverkan varit ett utvärderingskriterium	Fullt redovisad
KATEGORI: SOCIALT				
ARBETSVILLKOR				
ASPEKT: ANSTÄLLNING				
G4-LA1	Totalt antal anställda och personalomsättning uppdelat på ålder och kön	s.94		Fullt redovisad
ASPEKT: HÄLSA OCH SÄKERHET				
G4-LA6	Olycksfall samt sjukfrånvaro uppdelat på kön och ålder	s.95		Fullt redovisad
ASPEKT: UTBILDNING OCH KOMPETENSUTVECKLING				
G4-LA9	Genomsnittligt antal utbildningstimmar per anställd uppdelat på kön			Ej redovisad
G4-LA10	Program för livslångt lärande som stödjer anställdas fortsatta anställningsbarhet	s.94–95		Delvis redovisad
G4-LA11	Procentuellt antal anställda som regelbundet har utvecklingsamtal		100 %	Fullt redovisad

INDIKATOR	OMRÅDE	LÅSHÄNVISNING	KOMMENTAR	OMFATTNING
ASPEKT: MÅNGFALD OCH LIKA MÖJLIGHETER				
G4-LA12	Sammansättning av styrelse och ledning samt uppdelning av övriga anställda efter kön, ålder och andra mångfaldsindikatorer	s.26		Fullt redovisad
ASPEKT: LIKA LÖN FÖR KVINNOR OCH MÄN				
G4-LA13	Löneskillnad mellan kvinnor och män per personalkategori		Lönekartläggning genomförd under 2014 visade inte på någon lönediskriminering men föranledde en översyn av kommunikatörers löner	Fullt redovisad
SAMHÄLLE				
ASPEKT: ANTI-KORRUPTION				
G4-SO4	Kommunikation och utbildning i organisationens policies och rutiner i motverkan mot korruption	s.98		Fullt redovisad
G4-SO5	Antalet incidenter kopplade till korruption/oegentligheter samt vidtagna åtgärder		Inga incidenter rapporterade under året	Fullt redovisad
ASPEKT: EFTERFÖLJANDE AV LAGAR				
G4-SO8	Belopp för betydande böter och totalt antal icke-monetära sanktioner mot organisationen för brott mot gällande lagar och bestämmelser		Inga böter eller sanktioner mot myndigheten under redovisningsperioden	Fullt redovisad
ASPEKT: BEDÖMNING AV LEVERANTÖRERS SOCIALA PÅVERKAN				
G4-SO9	Procentuell andel av nya leverantörer som bedömts utefter sin samhällspåverkan		Inga leverantörer har under året upphandlats där samhällspåverkan varit ett utvärderingskriterium.	Fullt redovisad

Innehåll | Finansiell redovisning

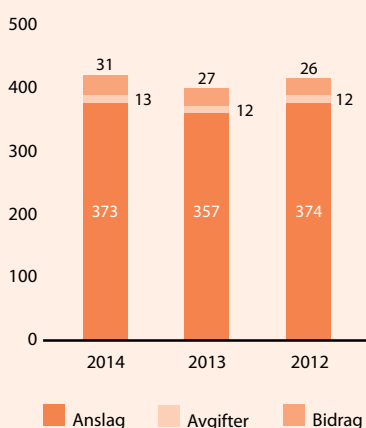
Ekonomisk översikt	105
Kommentarer till Årsredovisningen, finansiella delen	108
Kommentarer till utfall	110
Resultaträkning	112
Balansräkning	113
Anslagsredovisning	115
Specifikation inkomstitlar	116
Redovisning mot bemyndiganden.....	117
Finansiella villkor enligt regleringsbrev per 2014-12-31	118
Tilläggsupplysningar	120
Noter	121
Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	130
Rapport om intern kontroll 2014	132
Underskrifter	133
Ordlista.....	134

Bilaga

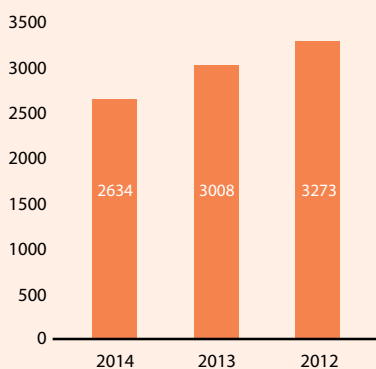
Avrapporterade uppdrag.....	135
-----------------------------	-----

Ekonomisk översikt

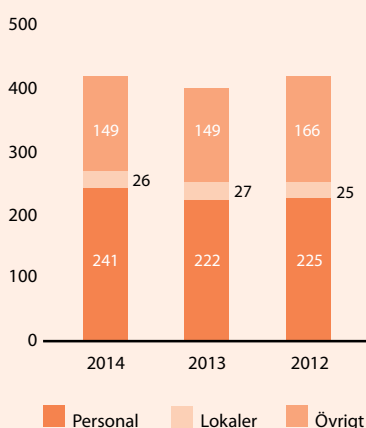
VERKSAMHETENS INTÄKTER, MKR

TRANSFERERINGAR, MKR

VERKSAMHETENS KOSTNADER, MKR

Verksamhetens finansiering och intäkter

Det tilldelade anslaget för 2014 uppgick till 2 794 miljoner kronor (mkr), vilket är en minskning från 2013 med 436 mkr. Näringslivsanslaget har minskat med 2 mkr, det regionala anslaget har minskat med 56 mkr och anslaget till samverkansorganen har ökat med 21 mkr, medan anslaget till de regionala strukturfonderna minskat med 418 mkr.

Anslagsförbrukningen under 2014 uppgick till 2 783 mkr, vilket är en minskning med 328 mkr från 2013. Av detta är 929 mkr utbetalningar inom de regionala strukturfonderna. Anslagsfinansieringen av lämnade bidrag uppgick under 2014 till 2 396 mkr, en minskning med 347 mkr från 2013. Att anslagsförbrukningen gått ner beror främst på att det betalats ut 383 mkr mindre i bidrag från de regionala strukturfonderna 2014 än 2013.

Verksamhetens intäkter uppgick till 416 (397) mkr, varav 90 procent kommer från anslag, 3 procent från avgifter och 7 procent från bidrag. Största förändringen från 2013 är att anslagsintäkterna ökat med 16 mkr.

Transfereringar

Under 2014 lämnade Tillväxtverket bidrag, så kallade transfereringar, på totalt 2 634 mkr. Det är 374 mkr mindre än 2013. Minskningen beror främst på att det gjorts mindre bidragsutbetalningar från de regionala strukturfonderna under 2014.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader uppgick 2014 till 416 mkr, vilket är 18 mkr mer än 2013. Personalkostnaderna utgjorde 58 procent, lokalkostnaderna 6 procent och övriga driftkostnader 36 procent. Mellan 2013 och 2014 har personalkostnaderna ökat med 8,6 procent, vilket även är den främsta orsaken till de ökade verksamhetskostnaderna.

De gemensamma overheadkostnaderna (OH-kostnaderna) fördelas ut på de olika verksamhetsområdena utifrån totalt arbetade timmar inom respektive område. I OH-kostnaderna ingår bland annat myndighetsledning, ekonomihantering, personalstöd, övrig stödverksamhet samt lokalkostnader. För 2014 uppgick de gemensamma OH-kostnaderna till 113 (104) mkr. Det motsvarar 27 procent av verksamhetens kostnader, vilket är något högre än föregående år då de var 26 procent.

Kostnader och intäkter fördelade på målområde

I tabellen nedan redogörs för Tillväxtverkets kostnader och intäkter fördelade på de tre målområdena. För att ge den totala bilden redovisas även samverkansorganen och Nämnden för hemslöjdsfrågor.

	TILLVÄXTVERKET						ÖVRIGA				TOTALT	
	Företagens utveckling		Företagens förutsättningar		Företagen i regionen		Regionförbund		Hemslöjden		Summa	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Verksamhetskostnad	138 441	110 262	65 408	67 019	208 126	215 748	0	0	4 394	4 882	416 369	397 910
Lämnade bidrag	876 303	849 950	180	381	1 181 140	1 608 430	567 954	541 296	8 408	8 332	2 633 985	3 008 389
Summa kostnader	1 014 744	960 212	65 588	67 399	1 389 267	1 824 178	567 954	541 296	12 802	13 214	3 050 354	3 406 299
Intäkter av anslag	-124 139	-98 825	-58 651	-60 068	-186 626	-193 370	0	0	-3 587	-4 875	-373 002	-357 138
Övriga intäkter	-18 962	-14 966	-14 734	-14 711	-8 864	-9 677	0	0	-807	-6	-43 367	-39 361
Erhållna medel för bidrag	-876 435	-849 955	-180	-381	-1 169 548	-1 599 500	-565 931	-539 721	-8 408	-8 332	-2 620 503	-2 997 888
Summa intäkter	-1 019 536	-963 746	-73 564	-75 160	-1 365 038	-1 802 547	-565 931	-539 721	-12 802	-13 214	-3 036 872	-3 394 387

Anslagsfördelning på olika program

Nedan redovisas hur anslagen 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt samt 1:5 Näringslivsutveckling m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv fördelas på olika program och verksamheter för Tillväxtverket.

Anslagsfördelning per program 2014

UO24 1:5.8 Näringslivsutveckling	utbetalt 2014 (tkr)
Främja kvinnors företagande 2011-2014	70 704
Besöksnäringsprogrammet	44 049
Kooperativt företagande	37 425
Verksamhetsbidrag organisationer	31 376
Miljödriven tillväxt	16 461
Myndighetssamarbetet	16 178
Enterprise Europe Network	15 583
Ungas innovationskraft 2013-2014	10 115
Affärsutveckling anslag Näringslivsutveckling	10 103
Socialt företagande	8 309
Regelförenkling	4 925
Kapitalförsörjning	4 429
Entreprenörskap i högre utbildning	3 981
Kulturella och kreativa näringar 2013-2015	1 999
Företagare med utländsk bakgrund	1 570
National Contact Point	860
Övriga program	491
Summa	278 559

UO19 1:1.24.1 Regionala tillväxtåtgärder	utbetalt 2014 (tkr)
Regionala företagsstöd	139 577
Affärsutvecklingscheckar 2013-2015	88 390
Resurscentra 2013-2015	40 205
Stärkt regional näringslivsutveckling	22 047
Stärkt regional attraktionskraft	21 838
Stärkt kommersiell och offentlig service	19 813
Uppföljning av regionala tillväxtprocesser*	11 082
Lånegaranti Almi, Norrlandsfonden	6 652
Direkt utbetalning EU-program	4 528
NYPS avskrivning	3 626
Östersjö	3 068
Miljödriven tillväxt	2 188
Projektmedel	1 737
Kunskapsutveckling	1 087
Övriga program	61
Summa	365 898

* Exkl. TA-finansiering

Uppdrag och uppgifter

Nedan redovisas Tillväxtverkets verksamhetskostnader och lämnade bidrag (transfereringar) fördelade på uppdrag och uppgifter. Uppdragen lämnas av regeringen i regleringsbrev och i regeringsbeslut om särskilda uppdrag. Uppgifter anges i myndighetens instruktion.

Uppdrag/uppgifter (tkr)

	2014		2013	
	Uppdrag	Uppgift	Uppdrag	Uppgift
Förvaltningsanslag (1:4.1)				
Verksamhetskostnader	71 504	193 436	54 315	183 833
Lämnade bidrag	0	0	0	0
Näringslivsanslag (1.5.8-9)				
Verksamhetskostnader	43 824	3 015	48 418	12 671
Lämnade bidrag	132 110	102 829	113 868	111 417
Regional tillväxt (1:24.1)				
Verksamhetskostnader	7 794	15 700	2	20 290
Lämnade bidrag	63 152	280 936	74 011	279 536
Regionala strukturfonden 2007–2013 (1.3.1)				
Verksamhetskostnader	0	41 507	0	43 845
Lämnade bidrag	0	921 635	0	1 268 479
Transportbidrag				
Verksamhetskostnader	0	0	0	0
Lämnade bidrag	0	368 857	0	359 741
Övriga uppgifter och uppdrag				
Verksamhetskostnader	8 706	26 613	7 068	21 175
Lämnade bidrag	17 929	169 510	37 098	216 176
Summa verksamhetskostnader	131 828	280 271	109 802	281 814
Summa lämnade bidrag	213 190	1 843 767	224 977	2 235 349
Summa verksamhetskostnader exklusive Europeiska regionala utvecklingsfonden	131 828	238 764	109 802	237 969
Summa lämnade bidrag exklusive Europeiska regionala utvecklingsfonden	213 190	922 131	224 977	966 870

Kommentarer till årsredovisningen, finansiella delen

Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)

Regionala program 2007–2013

Revisionsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket (ESV) har i yttrande den 16 december 2014 till EU-kommissionen (KOM) bedömt att förvaltande myndighets (FM) förvaltnings- och kontrollsystem för de regionala programmen, under referensperioden 1 januari 2013–31 december 2013, var förenligt med de tillämpliga bestämmelserna i artiklarna 58–62 i rådets förordning (EG) 1083/2006 och med avsnitt 3 i KOM förordning (EG) nr 1828/2006. Systemet bedömdes fungera tillräckligt effektivt för att ge rimlig garanti för att de utgiftsdeklarationer som lämnats till KOM är korrekta och, som följd av detta, ge rimlig garanti för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Den estimerade felprocenten i ESVs projekturval uppgick till 0,63 procent av granskat belopp. Den finansiella risken bedöms enligt revisionsmyndigheten som begränsad och med anledning härav uppskattar revisionsmyndigheten att det inte bör göras någon finansiell reservation för de sammanlagda deklarerade utgifterna.

Av 26 § förordning (2007:14) om förvaltning av EU:s strukturfonder, framgår att FM får upphäva ett beslut om stöd som har fattats på grund av oriktig, vilseledande eller ofullständig uppgift från stödmottagaren, eller om stödmottagaren brutit mot de villkor som gäller för stödet. Vidare är stödmottagaren, enligt 27 § samma förordning, återbetalningsskyldig om ett beslut om stöd upphävts enligt 26 § eller om stödmottagaren i övrigt tagit emot stöd i strid med ett beslut om stöd, unionsreglerna eller det regionala programmet. FM får kräva återbetalning inom 10 år från det att beloppet betalades ut. Slutligen får FM, i enlighet med 28 a) § i ovan nämnda förordning, kvitta skulden mot annat stöd som stödmottagaren får enligt samma förordning. FM har tillsammans med gällande rättspraxis mycket stora möjligheter att under hela programperioden ändra positiva förvaltningsbeslut och återkräva utbetalade medel. Den finansiella risken för utbetalande myndighet bedöms därför generellt som mycket låg.

Öresund-Kattegatt-Skagerrakprogrammet (ÖKS) 2007–2013

Revisionsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket (ESV) har i yttrande den 19 december 2014 till EU-kommissionen (KOM) bedömt att förvaltande myndighets (FM) förvaltnings- och kontrollsystem för ÖKS, under referensperioden 1 januari 2013–31 december 2013, var förenligt med de tillämpliga bestämmelserna i artiklarna 58–62 i rådets förordning (EG) 1083/2006 och med avsnitt 3 i KOM förordning (EG) nr 1828/2006. Systemet bedömdes fungera tillräckligt effektivt för att ge rimlig garanti för att de utgiftsdeklarationer som lämnats till KOM är korrekta och, som följd av detta, ge rimlig garanti för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Den estimerade felprocenten i ESV:s projekturval uppgick till 0,06 % av granskat belopp. Den finansiella risken bedöms enligt revisionsmyndigheten som begränsad och med anledning härav uppskattar revisionsmyndigheten att det inte bör göras någon finansiell reservation för de sammanlagda deklarerade utgifterna.

Utgiftsdeklarationer

FM ska, enligt artikel 60 i förordning (EG) 1083/2006, inför attesterna lämna information för utgiftsdeklarationer och ansökan om utbetalningar till attesterande myndighet (AM). Efter granskning attesteras dessa av AM och överlämnas till KOM. Utbetalningarna från KOM krediteras på ett uppbördskonto (inkomsttitel 6313, bidrag från ERUF 2007–2013).

AM har under 2014 attesterat samtliga åtta regionala program, varav två av programmen vid tre tillfällen och övriga sex program vid två tillfällen. Det territoriella programmet Öresund-Kattegatt-Skagerrak har attesterats mer frekvent med hänsyn till likviditetsbrist som annars hade uppstått i programmet. Totalt har programmet attesterats vid sex tillfällen under året.

Nationella program

Inom ramen för Tillväxtverkets arbete enligt förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll, har myndigheten under året genomfört ett antal stickprovsgranskningar i övriga nationellt beslutade program och stöd som hantearas av myndigheten.

Inom ramen för granskningsarbetet har beslutats om återkrav till ett belopp om 2,3 mkr.

Skadeståndskrav

Det finns per den 31 december 2014 inte något skadeståndskrav riktat mot myndigheten.

Kommentarer till utfall

Resultaträkningen

Ökningen av verksamhetens intäkter med 19,9 mkr beror huvudsakligen på ökade anslag med 15,9 mkr tillsammans med ökade bidrag med 3,6 mkr. Ökningen av verksamhetens kostnader med 18,5 mkr beror huvudsakligen på ökade personalkostnader, varav 14 mkr avser ökad bemanning, 1,5 mkr semesterlöneskuld, 2 mkr kompetensutveckling samt 1 mkr övrigt. Övriga driftkostnader har ökat med 7,9 mkr medan avskrivningarna har minskat med 7,6 mkr. Lämnade bidrag har minskat med 374 mkr vilket beror på minskade utbetalningar inom Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007–2013. Saldot för uppborndsverksamheten har minskat med 422 mkr vilket beror på att intäkterna från EU har minskat då programperioden 2007–2013 går mot sitt slut.

Anslagsredovisning

Det har inte skett några anslagsöverskridanden under 2014, därför saknas också beslut om sådana eventuella medgivanden. Anslagsredovisningen har ändrats löpande under året efter de regeringsbeslut som tagits.

Förvaltningsanslaget

Utfallet inom förvaltningsanslaget visar ett överskott på 6,1 mkr, vilket kan jämföras med ett ingående överföringsbelopp på 11,3 mkr. Det disponibla beloppet ökade med 19,3 mkr mellan 2013 och 2014, samtidigt som kostnaden inom anslaget ökat med 26,5 mkr.

Näringslivsanslaget

Anslagsförbrukningen ligger i linje med planerad verksamhet. Från anslaget ska enligt de finansiella villkoren utbetalas minst 1,7 mkr för att genomföra insatser för att förenkla för företagen på kommunal nivå. Under 2014 har endast 0,8 mkr utbetalats från anslagsposten. En förklaring är att vi haft personalkostnader som belastat förvaltningsanslaget. Sammantaget har myndigheten lagt 1,8 mkr på insatser för att förenkla för företagen på kommunal nivå.

Regionala anslaget

Anslagskrediten har tagits i anspråk med 18 mkr, vilket motsvarar fem procent av disponibelt belopp. Från anslagsposten får enligt de finansiella villkoren utbetalas högst 4 mkr till Norrlandsfonden som ersättning för förlusttäckning av lån i stödområde B. Under året har 4,9 mkr utbetalats, varav 1,0 mkr beror på slutreglering av förlusttäckningsgaranti avseende lån beviljade 2008.

Strukturfonderna

Inom anslag 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013, har anslagsförbrukningen uppgått till 929 mkr, vilket är en sänkning med 383 mkr i förhållande till 2014. Det ingående disponibla anslagssparandet uppgick till 35 mkr, vilket ger ett disponibelt belopp på 922 mkr. Utgående överföringsbelopp uppgår till 7 mkr.

Anslaget 1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020 har ännu inte utnyttjats.

Transportbidrag

Förordning (2000:281) om regionalt transportbidrag ger under vissa förutsättningar näringsidkare rätt till transportbidrag. Bidragen finansieras genom anslag 1:2 Transportbidrag inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Anslaget uppgår till 449 mkr och förbrukningen till 369 mkr. Det motsvarar en ökning av förbrukningen med 9 mkr i förhållande till 2013. Nivån av anslagsförbrukningen motiveras av den efterfrågan av stödet som varit under året.

Hemslöjden

För anslag 4:3 Nämnden för hemslöjdsfrågor inom utgiftsområde 17, tar nämnden beslut om stöd och beslut om utbetalningar. Tillväxtverket disponerar anslagen och verkställer utbetalningarna.

Beställningsbemyndigande

Utbetalningar enligt beslutade bemyndiganden kommer till 94 procent att infrias innan utgången av 2017 medan övriga sex procent bedöms infrias innan utgången av 2021. Utbetalningarna bedöms bli lägre än beslutade åtaganden, vilket beror på återföringar (det vill säga beslut som inte genomförs eller att de redovisade kostnaderna blir lägre än fattade beslut). Nivån på återföringar kan variera stort mellan åren.

Resultaträkning (tkr)

	2014	2013
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Intäkter av anslag (not 1, 2)	373 002	357 138
Intäkter av avgifter och andra ersättningar (not 3)	12 500	12 063
Intäkter av bidrag (not 4)	30 750	27 114
Finansiella intäkter (not 5)	117	184
<i>Summa</i>	416 369	396 499
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Kostnader för personal (not 6)	-240 834	-222 331
Kostnader för lokaler	-26 262	-26 558
Övriga driftkostnader	-143 746	-135 831
Finansiella kostnader	-153	-176
Avskrivningar och nedskrivningar	-5 374	-13 015
<i>Summa</i>	-416 369	-397 910
Verksamhetsutfall	0	-1 411
UPPBÖRDSVERKSAMHET		
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras (not 7)	893 455	1 330 389
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-1 276 989	-1 291 863
<i>Saldo</i>	-383 534	38 527
TRANSFERERINGAR		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2 396 003	2 743 395
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	68 901	63 628
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag (not 8)	154 277	189 727
Finansiella intäkter	1 321	1 138
Lämnade bidrag (not 9)	-2 633 985	-3 008 389
<i>Saldo</i>	-13 482	-10 501
Årets kapitalförändring (not 10)	-397 015	26 614

Balansräkning (tkr)

	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR		
Immateriella anläggningstillgångar		
Balanserade utgifter för utveckling (not 11)	44 207	17 348
<i>Summa</i>	<i>44 207</i>	<i>17 348</i>
Materiella anläggningstillgångar		
Förbättringsutgifter på annans fastighet (not 12)	241	566
Maskiner, inventarier, installationer m.m. (not 13)	935	2 509
<i>Summa</i>	<i>1 176</i>	<i>3 075</i>
Utlåning		
Utlåning (not 14)	18 315	18 930
<i>Summa</i>	<i>18 315</i>	<i>18 930</i>
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar (not 15)	81	35 911
Fordringar hos andra myndigheter	8 939	9 185
Övriga kortfristiga fordringar (not 16)	300	0
<i>Summa</i>	<i>9 320</i>	<i>45 096</i>
Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda kostnader (not 17)	6 891	5 912
Upplupna bidragsintäkter (not 18)	6 176	6 797
Övriga upplupna intäkter (not 19)	235 779	551 662
<i>Summa</i>	<i>248 845</i>	<i>564 370</i>
Avräkning med statsverket		
Avräkning med statsverket (not 20)	58 061	60 443
<i>Summa</i>	<i>58 061</i>	<i>60 443</i>
Kassa och bank		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	8 744	17 896
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	674	672
Kassa och bank (not 21)	9 611	42 467
<i>Summa</i>	<i>19 028</i>	<i>61 035</i>
<i>Summa tillgångar</i>	<i>398 953</i>	<i>770 297</i>

	2014-12-31	2013-12-31
KAPITAL OCH SKULDER		
Myndighetskapital		
Statskapital	97 135	94 368
Balanserad kapitalförändring	483 185	446 471
Kapitalförändring enligt resultaträkningen (not 10)	-397 015	26 614
<i>Summa (not 22)</i>	<i>183 305</i>	<i>567 453</i>
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (not 23)	611	1 067
Övriga avsättningar (not 24)	4 473	4 114
<i>Summa</i>	<i>5 084</i>	<i>5 181</i>
Skulder m.m.		
Lån i Riksgäldskontoret (not 25)	40 843	17 408
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	8 719	24 519
Leverantörsskulder	19 401	31 465
Övriga kortfristiga skulder (not 26)	3 907	3 552
<i>Summa</i>	<i>72 869</i>	<i>76 945</i>
Periodavgränsningsposter		
Upplupna kostnader (not 27)	28 988	17 146
Oförbrukade bidrag (not 28)	44 312	103 572
Övriga förutbetalda intäkter (not 29)	64 395	0
<i>Summa</i>	<i>137 695</i>	<i>120 719</i>
<i>Summa kapital och skulder</i>	<i>398 953</i>	<i>770 297</i>

Anslagsredovisning (tkr)

a = ramanslag

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
UTGIFTSOMRÅDE 17 KULTUR, MEDIER, TROSSAMFUND OCH FRITID						
17 01 006 Bidrag till regional kulturverksamhet (a)		635		635	-635	
004 Konsulentverksamhet hemslöjd (a)		635		635	-635	
17 04 003 Nämnden för hemslöjdsfrågor (a)	12	11 447		11 459	-11 368	91
001 Nämnden för hemslöjdsfrågor (a)	5	2 394		2 399	-2 348	51
002 Främjande av hemslöjd (a)	7	9 053		9 060	-9 019	40
UTGIFTSOMRÅDE 19 REGIONAL TILLVÄXT						
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder (a)	70 149	889 455	-44 085	915 518	-931 046	-15 528
024 Reg tillväxtåtgärder – del till Tillväxtverket (a)	70 149	889 455	-44 085	915 518	-931 046	-15 528
001 Tillväxtverket (a)	55 178	319 000	-26 278	347 900	-365 898	-17 998
002 Samverkansorgan i Kalmar län (a)	181	45 185		45 366	-42 018	3 348
003 Gotlands kommun (a)	-429	23 370		22 941	-22 808	133
004 Skåne läns landsting (a)	2 303	22 005	-2 303	22 005	-22 238	-233
005 Västra Götalands läns landsting (a)	9 543	91 120	-9 543	91 120	-84 447	6 673
006 Samverkansorgan i Uppsala län (a)	1	7 920	-1	7 920	-7 920	0
007 Samverkansorgan i Östergötlands län (a)	625	14 350	-625	14 350	-14 350	0
008 Samverkansorgan i Blekinge län (a)	-1 390	31 810		30 420	-31 882	-1 462
009 Hallands läns landsting (a)	-134	8 455		8 321	-2 415	5 907
010 Samverkansorgan i Dalarnas län (a)	-500	45 960		45 460	-45 460	
011 Samverkansorgan i Södermanlands län (a)	-94	17 480		17 386	-17 810	-424
012 Samverkansorgan i Jönköpings län (a)	2 332	16 310	-2 332	16 310	-17 220	-910
013 Samverkansorgan i Örebro län (a)		25 020		25 020	-25 020	
014 Samverkansorgan i Värmlands län (a)	-8	49 760		49 752	-49 916	-164
015 Samverkansorgan i Gävleborgs län (a)	-473	58 580		58 107	-61 290	-3 183
016 Samverkansorgan i Kronobergs län (a)	9	15 360		15 369	-14 769	600
017 Samverkansorgan i Västerbottens län (a)	1 046	53 000	-1 046	53 000	-57 021	-4 021
018 Samverkansorgan i Jämtlands län (a)	1 958	44 770	-1 958	44 770	-48 565	-3 795
19 01 002 Transportbidrag (a)	89 123	448 864	-89 123	448 864	-368 857	80 007
002 Transportbidrag – del till Tillväxtverket (a)	89 123	448 864	-89 123	448 864	-368 857	80 007
19 01 003 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013 (a)	35 030	887 421		922 451	-929 148	-6 697
001 Regionala strukturfondsprogram 2007–2013 – del till Tillväxtverket (a)	35 030	887 421		922 451	-929 148	-6 697
19 01 004 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020 (a)		19 900		19 900		19 900
002 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020 – del till Tillväxtverket (a)		19 900		19 900		19 900
UTGIFTSOMRÅDE 24 NÄRINGS LIV						
24 01 004 Tillväxtverket (a)	11 332	262 109	-4 015	269 427	-263 310	6 117
001 Tillväxtverket – del till Tillväxtverket (a)	11 332	262 109	-4 015	269 427	-263 310	6 117
24 01 005 Näringslivsutveckling med mera (a)	-4 722	274 561		269 839	-278 559	-8 720
008 Näringslivsutveckling – del till Tillväxtverket (a)	-4 722	274 561		269 839	-278 559	-8 720
Summa	200 924	2 794 392	-137 223	2 858 093	-2 782 922	75 171

Specifikation inkomstitlar (tkr)

INKOMSTITTEL	INKOMSTER
2324 Ränteinkomster på lokaliseringslån	
002 Ränteinkomster på lokaliseringslån	84
<i>Summa 2324 Ränteinkomster på lokaliseringslån</i>	<i>84</i>
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	
331 Övriga inkomster	
<i>Summa 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet</i>	
4139 Återbetalning av lokaliseringslån	
002 Återbetalning av lokaliseringslån	298
<i>Summa 4139 Återbetalning av lokaliseringslån</i>	<i>298</i>
6313 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007–2013	
009 Övre Norrland	305 822
010 Mellersta Norrland	226 728
011 Norra Mellansverige	182 478
012 Stockholm	16 204
013 Östra Mellansverige	112 866
014 Västsverige	118 928
015 Småland och öarna	130 980
016 Skåne/Blekinge	118 504
<i>Summa 6313 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007–2013</i>	<i>1 212 510</i>
6314 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	
001 Övre Norrland	18 978
002 Mellersta Norrland	13 795
004 Stockholm	3 312
006 Västsverige	5 013
007 Småland och Öarna	5 912
008 Skåne-Blekinge	5 461
010 Nationellt	11 924
<i>Summa 6314 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020</i>	<i>64 395</i>
Summa	1 277 286

Redovisning mot bemyndiganden (tkr)

Utgifts- område	Anslag/ anslags- benämning	Tilldelad bemyndig- anderam	Ingående åtagande 1/1 2014	Utestående åtagande 31/12 2014	Utestående åtagandenas fördelning per år			
					År 2015	År 2016	År 2017	År 2018–2021*
19	1:1.24.1	630 000	571 102	458 685	175 000	130 000	85 000	68 685
19	1:1.24.2	60 000	56 000	44 983	15 986	16 541	5 634	6 822
19	1:1.24.3	35 000	15 174	18 883	13 973	3 588	1 322	
19	1:1.24.4	10 000	5 314	4 982	2 800	1 500	250	432
19	1:1.24.5	105 000	81 481	101 977	60 000	36 177	5 800	0
19	1:1.24.6	8 000	7 649	0	0	0	0	0
19	1:1.24.7	13 000	5 620	2 390	2 390	0	0	0
19	1:1.24.8	57 000	43 179	42 914	21 457	12 874	6 437	2 146
19	1:1.24.9	15 000	11 492	6 559	3 559	3 000	0	0
19	1:1.24.10	90 000	64 205	45 172	34 000	6 000	4 000	1 172
19	1:1.24.11	19 000	17 480	12 480	12 480			
19	1:1.24.12	37 000	24 707	21 511	16 086	8 043	2 681	
19	1:1.24.13	40 000	20 928	37 924	17 465	12 710	7 749	
19	1:1.24.14	80 000	55 100	47 300	20 000	17 100	8 100	2 100
19	1:1.24.15	115 000	81 948	94 972	50 000	30 000	10 000	4 972
19	1:1.24.16	30 000	22 918	18 685	8 000	6 000	4 000	685
19	1:1.24.17	120 000	86 554	77 745	64 673	8 195	4 877	0
19	1:1.24.18	105 000	75 960	88 730	45 000	33 750	9 980	
19	1:3.1	0	1 323 460	452 312	452 312	0	0	0
19	1:4.2	1 900 000	0	0	0	0	0	0
24	1:5.8	220 000	182 665	87 680	45 000	25 000	12 000	5 680

* För anslag 1.4.2 är slutår 2020

Finansiella villkor enligt regleringsbrev per 2014-12-31

ANSLAG / VILLKOR	RESULTAT
UO24 1:5.8 Tillväxtverket	
Från anslagsposten ska minst 20 mkr avsättas för uppdrag att genomföra insatser för hållbara turistdestinationer.	Beslut under året uppgår till 12,3 mkr. 30,2 mkr har utbetalats.
Från anslagsposten ska minst 12 mkr användas för företagarpportalen verksamt.se.	Beslut under året uppgår till 15,0 mkr. 15,0 mkr har utbetalats.
Från anslagsposten ska minst 10 mkr användas för fortsättning av uppdraget avseende insatser för unga innovatörer.	Beslut under året uppgår till 7,1 mkr. 10,1 mkr har utbetalats.
Från anslagsposten ska minst 1,7 mkr användas för att genomföra insatser för att förenkla för företagen på kommunal nivå.* <i>* Mycket kring detta har gjorts av egen personal vilket har bokats mot förvaltningsanslaget, 1,0 mkr. Totalt har 1,8 mkr lagts på insatsen.</i>	Beslut under året uppgår till 0,8 mkr. 0,8 mkr har utbetalats.
Från anslagsposten ska minst 65 mkr användas för uppdraget att främja kvinnors företagande.	70,7 mkr har utbetalats.
Från anslagsposten ska minst 0,3 mkr användas för att ta fram en handbok för gruvetablering.	Beslut under året uppgår till 0,3 mkr. 0,3 mkr har utbetalats.
UO19 1:1 Regionala tillväxtåtgärder	
ap.24.1 Tillväxtverket	
Tillväxtverket får använda högst 11 mkr för administration och uppföljning och administration av stödärenden och projekt.	9,0 mkr har använts.
Tillväxtverket får högst lämna ersättning på 14 mkr per år, för förlusttäckning lån i stödområde B, till Almi (10 mkr) och Norrlandsfonden (4 mkr).	4,9 mkr har utbetalats till Norrlandsfonden och 1,8 mkr har utbetalats till Almi.
ap.24.2 Samverkansorgan i Kalmar län	
Högst 1 000 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
Minst 5 mkr ska användas till insatser med anledning av den utdragna lågkonjunkturen bland annat i form av stöd till kompetensförsörjning, företagsetableringar, näringslivsutveckling, innovationsinsatser, rådgivning och exportfrämjande.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.3 Gotlands kommun	
Högst 900 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.4 Skåne läns landsting	
Högst 700 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
Minst 5 mkr ska användas till insatser med anledning av den utdragna lågkonjunkturen bland annat i form av stöd till kompetensförsörjning, företagsetableringar, näringslivsutveckling, innovationsinsatser, rådgivning och exportfrämjande.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.5 Västra Götalands läns landsting	
Högst 2 000 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
Minst 25 mkr ska användas till insatser inom näringslivsutveckling, stärkt entreprenörskap och ökad innovationsförmåga för de särskilda omställningsbehov som Trollhättan och Västra Götalandsregionen står inför.	Villkoret har uppfyllts.

ANSLAG / VILLKOR	RESULTAT
ap.24.6 Samverkansorgan i Uppsala län	
Högst 500 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.7 Samverkansorgan i Östergötlands län	
Högst 700 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.8 Samverkansorgan i Blekinge län	
Högst 900 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
Minst 5 mkr ska användas till insatser med anledning av den utdragna lågkonjunkturen bland annat i form av stöd till kompetensförsörjning, företagsetableringar, näringslivsutveckling, innovationsinsatser, rådgivning och exportfrämjande.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.9 Hallands läns landsting	
Högst 400 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.10 Samverkansorgan i Dalarnas län	
Högst 1 500 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.11 Samverkansorgan i Södermanlands län	
Högst 600 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
Minst 5 mkr ska användas till insatser med anledning av den utdragna lågkonjunkturen bland annat i form av stöd till kompetensförsörjning, företagsetableringar, näringslivsutveckling, innovationsinsatser, rådgivning och exportfrämjande.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.12 Samverkansorgan i Jönköpings län	
Högst 700 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.13 Samverkansorgan i Örebro län	
Högst 900 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.14 Samverkansorgan i Värmlands län	
Högst 1 500 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
Minst 5 mkr ska användas till insatser med anledning av den utdragna lågkonjunkturen bland annat i form av stöd till kompetensförsörjning, företagsetableringar, näringslivsutveckling, innovationsinsatser, rådgivning och exportfrämjande.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.15 Samverkansorgan i Gävleborgs län	
Högst 1 500 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
Minst 5 mkr ska användas till insatser med anledning av den utdragna lågkonjunkturen bland annat i form av stöd till kompetensförsörjning, företagsetableringar, näringslivsutveckling, innovationsinsatser, rådgivning och exportfrämjande.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.16 Samverkansorgan i Kronobergs län	
Högst 600 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
Minst 3,25 mkr ska användas till insatser med anledning av den utdragna lågkonjunkturen bland annat i form av stöd till kompetensförsörjning, företagsetableringar, näringslivsutveckling, innovationsinsatser, rådgivning och exportfrämjande.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.17 Samverkansorgan i Västerbottens län	
Högst 1 500 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.
ap.24.18 Samverkansorgan i Jämtlands län (ram) 33 000	
Högst 1 000 tkr får användas för uppföljning och utvärdering.	Villkoret har uppfyllts.

Tilläggsupplysningar

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESVs föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESVs föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 200 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 200 tkr.

Kostnadmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas från och med år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2013, 3 727 tkr, har år 2014 minskat med 752 tkr.

Ändrade redovisningsprinciper

Det har inte beslutats om några ändringar i redovisningsprinciperna.

Avvikelser från ekonomiadministrativa regler

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2014 får Tillväxtverket använda en förenklad räntekontorutin. Bakgrunden är att vissa sakanslag samt externa medel används för att finansiera verksamhetskostnader.

Värderingsprinciper

Värdering av anläggningstillgångar

Maskiner, inventarier, installationer med mera är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. Maskiner och inventarier med en ekonomisk livslängd på minst tre år och ett anskaffningsvärde som överstiger 25 tkr har aktiverats. Egenutvecklade IT-system aktiveras som en immateriell tillgång där en bedömd nyttjandeperiod är tre år eller mer och nedlagda kostnader för den aktiveringsbara delen uppgår till minst 1 000 tkr.

Förbättringsutgifter på annans fastighet aktiveras när den ekonomiska livslängden uppgår till minst tre år och nedlagda kostnader uppgår till minst 250 tkr per projekt.

Värdering av fordringar och skulder

Kundfordringar som är förfallna mer än sex månader redovisas som osäkra. Beloppet i balansräkningen redovisas till det värde som kundfordringar beräknas inflyta. Kundfordringar och leverantörsskulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs dock har hänsyn inte tagits till belopp som understiger 100 000 kr. Värderingen av lånen bygger på erfarenhetsberäkningar samt på detaljerade analyser/bedömningar av utvalda enskilda ärenden.

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se sidan 95 i resultatredovisningen.

Ersättning till generaldirektör och styrelse

Ersättningen till generaldirektör Gunilla Nordlöf var 2014 1 202 441 kronor. Styrelsens ordförande har ett årligt arvode om 66 000 kr och styrelsens övriga ledamöter 33 000 kr. Totalt erhöll styrelsen 248 852 kr i arvode 2014.

Styrelsens och utskottens möten samt närstående förhållande

Styrelsen hade sex sammanträden under 2014 varav ett per capsulam (sammanträde utan fysiskt möte). Revisionsutskottet består av Kerstin Paulsson, ordförande, samt Anders Källström. Utskottet hade sammanlagt fem möten under 2014. Tillväxtverket har ett närstående förhållande genom att Kristina Alsér är ledamot i Stiftelsen Svensk Industridesign (SVID).

Avskrivningarna görs enligt följande tabell.

Anläggningstillgångar	Ekonomisk livslängd
Persondatorer med kringutrustning (löpande)	Kostnadsförs
Nya persondatorer och ny plattform för hela myndigheten	3 år
Bilar	5 år
Kopieringsmaskiner	5 år
Servrar	3 år
Immateriella tillgångar	5 år
Telefonväxel	5 år
Möbler	5 år
Förbättringar på annans fastighet inklusive nätverk	Hysesavtalslängd

Noter till resultaträkningen

Not 1	Intäkter, kostnader och transfereringar upparbetade per organisation				
	Övergripande poster	Tillväxtverket	Regionförbund	Nämnden för hemslöjdsfrågor	Totalt 2014
	Intäkter av anslag	369 394	0	3 608	373 002
	Intäkter av avgifter, bidrag och finansiella intäkter	42 604	0	763	43 367
	Summa intäkter	411 998	0	4 371	416 369
	Verksamhetens kostnader	-411 998	0	-4 371	-416 369
	Lämnade bidrag	-2 072 272	-553 305	-8 408	-2 633 985
				2014	2013
Not 2	Intäkter av anslag				
	Intäkter av anslag			373 002	357 138
	Summa			373 002	357 138
	<i>Summa "Intäkter av anslag" (373 002 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (373 754 tkr) på anslagen Uo 24 1:4, Uo 19 1:1, Uo 19 1:3, Uo 24 1:5 och Uo 17 4:3. Skillnaden (752 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009 (-752 tkr). Denna post har belastat anslaget Uo 24 1:4, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.</i>				
Not 3	Intäkter av avgifter och andra ersättningar				
	Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen				
	- Förlagsförsäljning			80	130
	- Konsultarvoden			193	0
	- Nyps avgifter			8 521	8 397
	- Ersättning för myndighetsgemensamma projekt			2 075	1 980
	- Övriga intäkter			1 631	1 555
	Summa			12 500	12 063
Not 4	Intäkter av bidrag				
	Bidrag från Departement			24 675	20 542
	Bidrag från övriga			5 016	1 845
	Bidrag från EU			1 058	4 727
	Summa			30 750	27 114
Not 5	Finansiella intäkter				
	Ränteintäkter Riksgälden			96	166
	Svensk-Norsk Industrifond			3	16
	Övriga finansiella intäkter			17	2
	Summa			117	184
Not 6	Kostnader för personal				
	Lönekostnader (exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)			160 625	148 928
	Arbetsgivaravgifter			50 164	46 376
	Övriga kostnader för personal			30 045	27 028
	Summa			240 834	222 331

	2014	2013
Not 7		
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras		
Se specifikation inkomstitlar, amorteringar av lån från Tillväxtverkets utlåning går ej via resultaträkningen		
Upplupna ränteintäkter, lån	0	-54
Fordran EUs strukturfonder	-383 534	38 527
Intäkter av uppbörd	1 276 989	1 291 916
Summa	893 455	1 330 389
1 212 510 tkr har inbetalats på inkomstitel 6313		
Bidrag från regionala utvecklingsfonden på följande undertitlar		
6313009 Övre Norrland	305 822	370 988
6313010 Mellersta Norrland	226 728	217 152
6313011 Norra Mellansverige	182 478	251 471
6313012 Stockholm	16 204	71 393
6313013 Östra Mellansverige	112 866	92 574
6313014 Västsverige	118 928	87 091
6313015 Småland och öarna	130 980	101 211
6313016 Skåne/Blekinge	118 504	99 834
Summa	1 212 510	1 291 714
64 395 tkr har inbetalats på inkomstitel 6314		
Bidrag från regionala utvecklingsfonden på följande undertitlar		
6314001 Övre Norrland	18 978	0
6314002 Mellersta Norrland	13 795	0
6314004 Stockholm	3 312	0
6314006 Västsverige	5 013	0
6314007 Småland och öarna	5 912	0
6314008 Skåne/Blekinge	5 461	0
6314010 Nationellt	11 924	0
Summa	64 395	0
Not 8		
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		
Medel från EU för finansiering av programmet Öresund-Kattegatt-Skagerrak 2007–2013	154 277	189 727
Summa	154 277	189 727

		2014	2013
Not 9	Lämnade bidrag		
	Lämnade bidrag	-2 620 504	-2 997 887
	Eftergifter och avskrivningar av kapitallån, se även not 14	-3 625	-8 690
	Förändring av reserverat för osäkra lånefordringar, se även not 14	-9 856	-1 812
	Summa	-2 633 985	-3 008 389
	Anslag som har haft stora bidragsutbetalningar		
	Utbetalats som företagsstöd från anslag 19.1.3.1 Europieska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013	-921 635	-1 268 479
	Utbetalats som företagsstöd från anslag 19.1.1.24.1 Regionala tillväxtmedel	-344 087	-353 547
	Utbetalats som transportbidrag från anslag 19.1.2.2. Transportbidrag	-368 857	-359 741
	Utbetalats som företagsstöd från anslag 24.1.5.8 Näringslivsutveckling	-234 939	-225 284
	Regionförbund/Samverkansorgan från anslag 19.1.1.24.2–19.1.1.24.18	-553 305	-529 158
	Öresund-Kattegatt-Skagerrak	-154 265	-188 783
	Övrigt	-43 416	-72 895
	Summa	-2 620 504	-2 997 887
Not 10	Årets kapitalförändring		
	Kapitalförändringen visar skillnaden mellan poster som anslagsavräknats, men inte redovisats som intäkt/kostnad och poster som endast redovisats som intäkt/kostnad, men inte anslagsavräknats		
	Förändring av:		
	- Eftergifter, avskrivningar, kapital	-3 625	-8 690
	- Förändring av reserverat, lån	-9 856	-1 812
	- Upplupna intäkter EUs strukturfonder TA medel	45 556	-35 526
	- Avskrivningar	0	-1 411
	- Upplupna intäkter EUs strukturfonder	-364 695	74 053
	Övriga förutbetalda intäkter EUs strukturfonder	-64 395	0
	Summa	-397 015	26 614

Noter till balansräkningen

		2014-12-31	2013-12-31
Not 11	Balanserade utgifter för utveckling		
	Ingående anskaffningsvärde	143 190	127 142
	Årets anskaffningar	30 335	16 048
	Summa anskaffningsvärde	173 525	143 190
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-125 842	-119 618
	Årets avskrivningar	-3 476	-6 224
	Summa ackumulerade avskrivningar	-129 318	-125 842
	Utgående bokfört värde	44 207	17 348
Not 12	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	1 894	1 894
	Summa anskaffningsvärde	1 894	1 894
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 328	-1 003
	Årets avskrivningar	-325	-325
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 652	-1 328
	Utgående bokfört värde	241	566
Not 13	Maskiner, inventarier, installationer med mera		
	Ingående anskaffningsvärde	40 958	40 387
	Årets anskaffningar	0	571
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 303	0
	Summa anskaffningsvärde	39 655	40 958
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-38 449	-31 984
	Årets avskrivningar	-1 574	-6 466
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	1 303	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-38 720	-38 449
	Utgående bokfört värde	935	2 509

		2014-12-31	2013-12-31
Not 14	Utlåning		
	Ingående balans, utbetalda lån, såddlån Västra Götaland	81 553	78 374
	Årets utbetalningar	14 584	11 805
	Årets amortering	-1 420	-1 854
	Årets nedskrivning	-3 215	-6 772
	Utgående balans, utbetalda lån, såddlån Västra Götaland	91 502	81 553
	Ingående balans, reservering för sannolika kreditförluster, såddlån Västra Götaland	-64 687	-61 187
	Årets förändring, reservering för sannolika förluster	-9 481	-3 500
	Utgående balans, reservering för sannolika kreditförluster, såddlån Västra Götaland	-74 168	-64 687
	Utgående balans, såddlån, Västra Götaland	17 334	16 866
	Ingående balans utbetalda lån, Sidalån	0	123
	Årets utbetalningar		
	Årets amortering		
	Årets nedskrivning	0	-123
	Utgående balans, utbetalda lån, Sidalån	0	0
	Ingående balans, reservering för sannolika kreditförluster, Sidalån	0	-119
	Årets förändring, reservering för sannolika förluster	0	119
	Utgående balans, Sidalån	0	0
	Ingående balans, utbetalda lån, landsbygdslån	2 715	5 243
	Årets utbetalningar		
	Räntefordran som kapitaliserats		
	Årets amorteringar	-298	-734
	Årets nedskrivningar	-410	-1 794
	Utgående balans, utbetalda lån, landsbygdslån	2 007	2 715
	Ingående balans, reservering för sannolika kreditförluster, landsbygdslån	-651	-2 220
	Årets förändring, reservering för sannolika förluster	-375	1 569
	Utgående balans, reservering för sannolika kreditförluster, landsbygdslån	-1 026	-651
	Utgående balans, landsbygdslån	981	2 064
	Summa	18 315	18 930

		2014-12-31	2013-12-31
Not 15	Kundfordringar		
	Återbetalning utbetalade medel EU-projekt	0	33 990
	Övriga fordringar	81	1 921
	Summa	81	35 911
	<i>Skillnaden beror på betald fordran på Avvecklingsmyndigheten för Invest in Sweden Agency</i>		
Not 16	Övriga kortfristiga fordringar		
	Fordringar hos anställda	3	0
	Fordran kreditfakturor	297	0
	Summa	300	0
Not 17	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	5 592	5 235
	Övriga förutbetalda kostnader	1 299	676
	Summa	6 891	5 912
Not 18	Upplupna bidragsintäkter		
	Inomstatliga	0	2 354
	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013	6 176	4 442
	Summa	6 176	6 797
Not 19	Övriga upplupna intäkter		
	Upplupna räntor utlåning	562	431
	Övriga upplupna intäkter inomstatliga	1 675	0
	Fordran EU, TA-medel	183 854	136 848
	Fordran EU, Strukturfonden*	49 687	414 382
	Summa	235 779	551 662
	<i>*Sedan programmets start har 7 699 mkr inbetalats till inkomsttitel och 7 649 mkr betalats ut.</i>		

		2014-12-31	2013-12-31
Not 20	Avräkning med statsverket		
	Uppbörd		
	Ingående balans	0	0
	Redovisat mot inkomsttitel	-1 277 286	-1 292 596
	Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	1 277 286	1 292 596
	Fordringar /Skulder avseende Uppbörd	0	0
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	10 915	14 448
	Redovisat mot anslag	2 508 245	2 862 843
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-2 507 412	-2 866 376
	Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	11 748	10 915
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-11 344	-4 373
	Redovisat mot anslag	274 678	248 314
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-273 556	-255 285
	Återbetalning av anslagsmedel	4 015	0
	Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-6 208	-11 344
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	3 727	4 401
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-752	-674
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	2 975	3 727
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	Ingående balans	57 145	27 549
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde	1 912 232	2 053 822
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-3 149 957	-3 598 005
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	1 230 126	1 573 780
	Övriga fordringar på statens centralkonto	49 546	57 145
	Summa Avräkning med statsverket	58 061	60 443
Not 21	Kassa och bank		
	Valutakonto för EU-programmet Öresund-Kattegatt-Skagerrak perioden 2007-2013	9 611	42 467
	Summa	9 611	42 467

Not 22 Myndighetskapital				
Specifikation förändring av myndighetskapitalet				
	Statskapital	Balanserad kapitalförändring	Kapitalförändring enl. resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2013	94 368	446 471	26 614	567 453
Rättelser	0	0	0	0
Ingående balans 2014	94 368	446 471	26 614	567 453
Föregående års förändring av lånefordringar	4 178	8 690		12 867
Föregående års avskrivningar av anläggningstillgångar	-1 410	1 410	0	0
Föregående års kapitalförändring		26 614	-26 614	0
Årets kapitalförändring:				
Förändringar lånefordringar			-13 481	-13 481
Upplupna intäkter ERUF			-364 695	-364 695
Upplupna intäkter ERUF TA			45 556	45 556
Övriga förutbetalda intäkter ERUF			-64 395	-64 395
Summa årets förändring	2 768	36 714	-423 629	-384 148
Utgående balans 2014	97 135	483 185	-397 015	183 305
			2014-12-31	2013-12-31
Not 23 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående avsättning			1 067	458
Årets pensionskostnad			-60	1 106
Årets pensionsutbetalningar			-396	-497
Utgående avsättning			611	1 067
Not 24 Övriga avsättningar				
Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder				
Ingående balans			4 114	3 993
Årets förändring			360	121
Utgående balans			4 473	4 114
<i>600 tkr beräknas nyttjas påföljande år.</i>				
Not 25 Lån i Riksgäldskontoret				
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar				
Ingående balans			17 408	14 854
Under året nyupptagna lån			28 809	14 158
Årets amorteringar			-5 374	-11 604
Utgående balans			40 843	17 408
Beviljad låneram enligt regleringsbrev			45 000	30 000

		2014-12-31	2013-12-31
Not 26	Övriga kortfristiga skulder		
	Personalens källskatt	3 828	3 556
	Personalens pensionsavgifter	5	0
	Övriga kortfristiga skulder till personalen	10	-4
	Övriga kortfristiga skulder	64	0
	Summa	3 907	3 552
Not 27	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	16 763	14 640
	Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter*	3 142	497
	Upplupen kostnad avseende Verksam.se	6 692	0
	Övriga upplupna kostnader	2 391	2 009
	Summa	28 988	17 146
	<i>* I posten ingår avgångsvederlag och kostnad för personal utan arbetsplikt.</i>		
Not 28	Oförbrukade bidrag		
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	32 918	60 706
	Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	11 394	42 867
	Summa	44 312	103 572
	<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:</i>		
	inom tre månader	2 706	25 584
	mer än tre månader till ett år	28 683	33 852
	mer än ett år till tre år	1 529	1 269
	mer än tre år	0	0
	Summa	32 918	60 706
Not 29	Övriga förutbetalda intäkter		
	Förskott Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014-2020	64 395	0
	Summa	64 395	0

Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2014	2013	2012	2011	2010
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	45 000	30 000	40 000	50 000	75 000
Utnyttjad	40 843	17 408	14 854	37 506	55 904
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	11 100	11 100	8 000	8 000	8 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	96	166	166	355	165
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Avgiftsintäkter	12 500	12 062	12 454	13 929	21 862
Anslagskrediter					
Beviljad under 1:4.1 Förvaltningskostnader	7 863	7 318	11 019	10 768	18 375
Beviljad under 1:5.8 Näringslivsutveckling	13 713	15 826	17 234	15 555	11 525
Beviljad under 1:2 Transportbidrag	22 443	22 443	22 443	22 443	24 943
Beviljad under 1:1.24 Regional tillväxt	88 944	90 044	85 745	81 945	77 611
Beviljad under 4.3 ap 1-4 Förvaltningskostnader Hemslöjden	343	341	341	338	757
Beviljad under 1:3.1 Europeiska regionala fonden perioden 2007–2013	92 000	132 500	136 000	148 600	132 000
Beviljad under 1:4.2 Europeiska regionala fonden perioden 2014–2020	1 990				
Totalt beviljade krediter	227 296	268 472	272 782	279 649	265 211
Utnyttjad under 1:4.1 Förvaltningskostnader	0	0	0	-7 424	0
Utnyttjad under 1:5.8 Näringslivsutveckling	-8 720	-4 722	0	-11 304	-759
Utnyttjad under 1:2 Transportbidrag	0	0	0	0	0
Utnyttjad under 1:1.24 Regional tillväxt	-15 528	0	0	-4 650	-9 329
Utnyttjad under 4:3 Förvaltningskostnader Hemslöjden	0	0	0	0	0
Utnyttjad under 4:4 Projektmedel Hemslöjden	0	0	0	0	0
Utnyttjad under 1:3.1 Europeiska regionala fonden perioden 2007–2013	-6 697	0	0	0	0
Utnyttjad under 1:4.2 Europeiska regionala fonden perioden 2014–2020	0				
Totalt utnyttjade krediter	-30 945	-4 722	0	-23 378	-10 088

	2014	2013	2012	2011	2010
Anslag					
Ramanslag					
Anslagssparande	75 171	166 934	170 737	353 615	281 997
Intecknade (uppbundna belopp)	-	-	-	-	-
Bemyndiganden					
Tilldelade	3 689 000	3 188 200	4 541 554	5 487 000	5 520 000
Summa gjorda åtaganden	-1 665 884	-2 752 936	-4 018 277	-5 121 146	-4 756 575
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	334	330	320	323	305
Medelantalet anställda (st)	382	367	363	357	338
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 217	1 166	1 054	1 279	1 180
Kapitalförändring					
Årets	-397 015	26 614	548 883	-391 345	339 074
Balanserad	483 185	446 471	-114 460	265 024	-84 763

Rapport om intern kontroll 2014

Tillväxtverkets verksamhet omfattas av förordningen (2007:603) för intern styrning och kontroll, FISK. Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet bedriver verksamheten effektivt, enligt gällande rätt, och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska Unionen. Vidare avser processen syfta till att verksamheten redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushåller väl med statens medel.

Kontrollmiljö

Styrelsen ska i anslutning till årsredovisningen redovisa sin bedömning av huruvida myndigheten har en betryggande styrning och kontroll. Utgångspunkten ska vara Tillväxtverkets arbete med FISK. I styrelsens arbetsordning och instruktioner för GD och styrelsens utskott säkerställs en tydlig roll- och ansvarsfördelning till gagn för en effektiv hantering av myndighetens risker. Styrelsen säkerställer att fastlagda principer för den finansiella rapporteringen och interna kontrollen följs, samt upprätthåller ändamålsenliga relationer med myndighetens revisorer.

Den operativa ledningen ansvarar för det system av interna kontroller som krävs för att hantera väsentliga risker i verksamheten. Här ingår bland annat riktlinjer för olika befattningshavare för att de ska förstå och inse betydelsen av sina respektive roller för upprätthållandet av god intern kontroll. Styrelsen får regelbundet rapporter utifrån fastställda rutiner.

Riskbedömning och kontrollaktiviteter

I samband med myndighetens omorganisation under våren 2014 har en uppdatering av myndighetens risk- och sårbarhetsanalys gjorts. I anslutning till detta uppdaterades även myndighetens internkontrollplan. Avsikten med uppdateringen var att minska detaljeringsgraden och föra upp riskerna på en mer övergripande nivå. Myndighetens mest väsentliga identifierade risker uppgår till 11 mot tidigare 20 identifierade risker. Den nya internkontrollplanen togs i bruk från 1 juni i samband med myndighetens omorganisation.

Avdelningarnas verksamhetsplaner innehåller aktiviteter för att kontrollera och styra identifierade risknivåer. Under året följs sedan riskerna upp och eventuella nya risker identifieras löpande.

Uppföljning

Riskhanteringen har under året fungerat tillfredsställande, även om den omorganisering och justering av antalet risker som genomförts krävt en del resurser centralt. Uppföljningen visar att flertalet risker har hanterats genom enheternas kontrollaktiviteter. Inom de finansiella riskerna har fördjupade kontroller genomförts på områden där brister identifierats och åtgärder kommer att vidtas vad gäller resursförstärkning, kompetensutveckling och ytterligare uppföljning.

Under sommaren har ett arbete genomförts för att gå igenom myndighetens representations-, utbildnings- och seminariekostnader för en kontroll av att gällande rutiner och riktlinjer följs. Slutsatsen är att det fungerar tillfredsställande. Uppföljning och åtgärder har skett där brister har konstaterats.

Det arbete som genomförts har bidragit till att myndighetens risker omhändertagits på ett rimligt betryggande sätt under året. Sammantaget bedömer myndighetens ledning därför att den interna styrningen och kontrollen i enlighet med förordningen (2007:603) för intern styrning och kontroll är betryggande.

Internrevision

Under året har internrevisionen granskat den interna styrningen och kontrollen i flera verksamheter, vilket löpande avrapporterats i granskningsrapporter som regelmässigt inkluderar beslut om hantering av eventuella identifierade brister.

Styrelsens underskrifter

Styrelsen intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Styrelsen bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

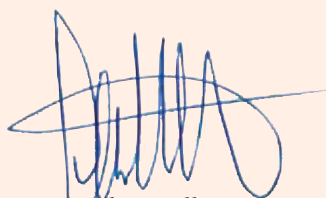
Stockholm 13 februari 2015

Kristina Alsér
Ordförande

Kerstin Paulsson

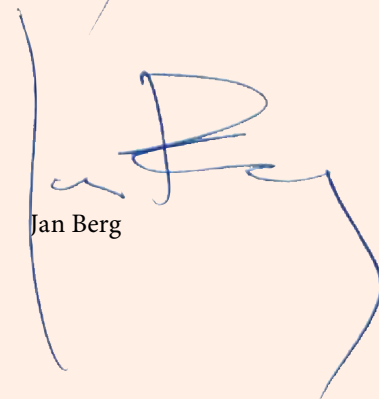
Anders Källström

Håkan Ylinenpää

Bertil Törsäter

Jan Berg

Gunilla Nordlöf

Ordlista

Anslag	Medel på statens budget som riksdagen anvisar för ett visst ändamål och för viss tid och som regeringen disponerar och tilldelar en myndighet.
Attesterande myndighet	Har till uppgift att ansöka om utbetalning av strukturfondsmedel och i samband med det intyga att alla uppgifter är korrekta.
Beställningsbemyndigande	Tillstånd som en myndighet i vissa fall behöver för att få göra åtaganden som medför utgifter efter innevarande budgetår.
Bidrag	Ersättning som lämnas eller mottas utan direkt motprestation.
Entreprenörskap	Att genomföra idéer.
Förvaltande myndighet	Bereder projektansökningar till de åtta regionala strukturfondsprogrammen och säkerställer att de är formellt korrekta och ligger i linje med prioriteringarna i programmen.
Myndighetskapital	En rubrik på balansräkningens skuldsida hos myndigheter som redovisar posterna statskapital, uppskrivningskapital, donationskapital, resultatandelar i dotter- och intresseföretag, balanserad kapitalförändring och kapitalförändring enligt resultaträkningen.
Innovation	De nyheter på marknaden som skapar betydelsefulla ekonomiska värden.
Instruktionen	Regeringens styrdokument i vilket myndighetens uppgifter anges.
Projekt	Ett i tiden avgränsat arbete med specifikt och avgränsat syfte.
Program	En definierad och planerad verksamhet som löper över en begränsad tidsperiod. Ett program kan bestå av flera delprogram eller projekt och har vanligen en löptid om minst två år.
Prestationer	Program som har avslutats och där slutrapport har lämnats till regeringen alternativt en betydande löpande verksamhet som kan betraktas som årligen avslutad.
Region	I årsredovisningen: generell beteckning på ett administrativt och geografiskt avgränsat område, oavsett form för regionalt styre eller organ för regionalt utvecklingsansvar.
Statskapital	En post under rubriken Myndighetskapital i en myndighets balansräkning Statskapital tillförs från anslagsmedel främst för att finansiera vissa anläggningstillgångar och rörelsekapital Överföring från annan kapitalpost görs som regel i syfte att konsolidera statskapitalet eller i samband med uppskrivning av anläggningstillgångarna.
Transfereringar	Se bidrag ovan.
Uppbörd	Betalning som myndighet mottar för statens räkning och där myndigheten överför pengarna till statsbudgeten utan att disponera dessa.
Uppbördsverksamhet	Ett särskilt avsnitt i en myndighets resultaträkning som förutom uppbörd redovisar inkomster som visserligen har ett direkt samband med myndighetens produktion av varor och tjänster men som inte får disponeras av myndigheten.
Uppdrag	Lämnas av regeringen i myndighetens regleringsbrev eller i beslut om särskilt uppdrag och är ofta specifika, preciserade i tid och med avseende på hur stora medel som ska avsättas.
Uppgifter	Finns i myndighetens instruktion och anger myndighetens ansvarsområden utifrån vilka Tillväxtverket självständigt kan agera.
Verksamhetskostnader	Kostnader för drift, till exempel för personal och lokaler.

BILAGA Avrapporterade uppdrag

Avrapporterade åiterrapporteringskrav och uppdrag enligt regleringsbrev

2013-00797	Attraktionskraft Sverige, delredovisning 17 februari 2014
2014-00207	Mångfald för tillväxt 2013, slutredovisning 21 februari 2014
2014-00572	Redovisning av rådgivningsinstrument, slutredovisning 21 februari 2014
2014-01272	Kartläggning av eventuellt miljöskadliga subventioner, redovisning 28 mars 2014
2014-01505	På vilket sätt myndigheten har förstärkt sitt arbete med att vara förvaltande myndighet, delredovisning 31 mars 2014
2014-0621	Redovisning av dialogformer avseende Skärgårdsforum, delredovisning 1 mars 2014
2014-01943	Uppföljning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet budgetåret 2013, delredovisning 16 april 2014
2013-00315	Vägen till en Östersjöregion, delredovisning 30 april 2014
2014-00721	Trender och mönster i det regionala tillväxtarbetet 2013, delredovisning 30 april 2014
2014-01944	Sammanställning av regionala serviceprogram 2014–2018, redovisning 30 april 2014
2014-02488	Redovisning av åtgärder för att uppnå en bred tillämpning och användning av Mina meddelanden och Svensk e-legitimation, redovisning 15 juni 2014
2014-01943	Uppföljning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet budgetåret 2013, slutredovisning 1 augusti 2014
2014-03148	Ramprogrammet för små och medelstora företag (Cosme) och ramprogrammet för innovation (Horisont 2020), redovisning 30 september 2014
2014-03974	Verktyg för beräkning av företagens kostnader i samband med nya eller ändrade regler, slutredovisning 31 oktober 2014
2014-04458	Ta fram förslag på insatser för att öka tillväxtvilja hos små och medelstora företag, 15 december 2014

Strukturfonderna

2014-00087	Utbetalningsprognos 20140116 Programperioden 2007–2013, redovisning 16 januari 2014
2014-00134	Utbetalningsprognos 20140116 Programperioden 2014–2020, redovisning 16 januari 2014
2014-00087	Samlad prognos 20140221 Programperioden 2007–2013, redovisning 21 februari 2014
2014-00134	Utbetalningsprognos 20140221 Programperioden 2014–2020, redovisning 21 februari 2014
2014-00785	Samlad lägesrapport 20140328 Programperioden 2007–2013, redovisning 28 mars 2014
2014-00087	Utbetalningsprognos 20140505 Programperioden 2007–2013, redovisning 5 maj 2014
2014-00134	Utbetalningsprognos 20140505 Programperioden 2014–2020, redovisning 5 maj 2014
2014-00785	Samlad lägesrapport 20140630 Programperioden 2007–2013, redovisning 30 juni 2014
2014-00087	Prognos över inbetalningar och utbetalningar 20140728 Programperioden 2007–2103, redovisning 28 juli 2014
2014-00134	Prognos över inbetalningar och utbetalningar 20140728 Programperioden 2014–2020, redovisning 28 juli 2014
2014-00087	Prognos över inbetalningar och utbetalningar 20141027 Programperioden 2007–2013, redovisning 27 oktober 2014
2014-00134	Samlad prognos 20141024 Programperioden 2014–2020, redovisning 27 oktober 2014

Avrapporterade särskilda uppdrag

2014-00159	Främja tillväxt och nyföretagande av idéburet företagande inom vård och social omsorg, redovisning 29 januari 2014
2009-905934	Stimulera framtagandet av lokala lösningar och initiativ på serviceområdet, slutredovisning 28 februari 2014
2013-00007	Regionala kompetensplattformar, delredovisning 14 mars 2014
2013-04990	Regionala serviceprogram, slutredovisning 14 mars 2014
2012-04922	Stödja det regionala arbetet för en jämställd regional tillväxt, delredovisning 14 mars 2014
2011-02501	Genomföra insatser för att förenkla för företagen på kommunal nivå, delredovisning 28 mars 2014
2012-04920	Förberedelserna av de transnationella programmen inom det europeiska territoriella samarbetet 2014–2020, slutredovisning 28 mars 2014
2013-03752	Handbok för kommuner som står inför stora gruvetableringar eller expansion av befintliga gruv- och täktverksamheter, delredovisning, förslag till genomförande 30 mars 2014
2014-01561	Utveckling av verksamt.se, delredovisning 1 april 2014
2014-01561	Utveckling av verksamt.se – förslag på hur verksamt.se ska utvecklas efter 2014, redovisning 3 april 2014
2013-02707	Främja kvinnors företagande och Golden Rules of Leadership, redovisning 15 april 2014
2011-00280	Fördela medel för insatser inom området kommersiell service i gles- och landsbygder, delredovisning 30 april 2014
2012-05977	Resurscentra för kvinnor 2013-2015, redovisning 30 april 2014
2014-00315	Genomförande av EU:s strategi för Östersjöregionen och dess handlingsplan, redovisning 30 april 2014
2012-00938	Stärka utvecklingen av lokal service, delredovisning 30 april 2014
2012-04740	Förenklingsjakten – Undersökning vad företagare inom fyra branscher upplever som bördor vid tillämpningen av lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter, slutredovisning 22 maj 2014
2013-05222	Uppföljning av mål för förenklingsarbetet på centrala myndigheter, delredovisning 27 maj 2014
2013-03752	Handbok för kommuner som står inför stora gruvetableringar eller expansion av befintliga gruv- och täktverksamheter, delredovisning 28 oktober 2014
2014-01838	Förberedelse inför inordnandet av Regelrådets uppgifter, delredovisning 29 oktober 2014
2011-02264	Enklare samverkan i e-förvaltningsprojekt, slutredovisning 15 december 2014
2014-04459	Utredning av förutsättningar för förvaltning av uppgiftskravsregister m.m, slutredovisning 15 december 2014
2014-02582	Kartläggning av aktörerna på miljöteknikområdet, redovisning 19 december 2014

Stickad koppartråd vid Textile Fashion Center i Borås. Kulturella företag inom hantverk och design har kompetensen att finna innovativa tillämpningar för olika slags material. I utvecklingsmiljön i Borås sker det i nära samarbete med forskning och kompetens inom teknik och naturvetenskap. Här skapas textila produkter med integrerad teknik, till exempel för att ta vara på energi från kroppsvärme. Smarta lösningar med stor marknadspotential – till gagn för Sveriges konkurrenskraft – uppstår när kulturella och kreativa näringar möter andra näringar. Läs mer om Tillväxtverkets arbete för att främja kulturella och kreativa näringar på sid 40. Foto: Smart Textiles - fotograf Henrik Bengtsson.

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft – genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och för attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas.

Tillväxtverket är en nationell myndighet som hör till Näringsdepartementet. Vi har cirka 390 medarbetare på 9 orter. Vår generaldirektör heter Gunilla Nordlöf.

Årsredovisning 2014

Årsredovisningen är Tillväxtverkets redovisning av verksamheten och resultaten för det gångna året. Den ger olika ingångar till hur vi arbetat mot vår vision "Ett Sverige med fler företag som vill, kan och vågar".

Fler exemplar av årsredovisningen och andra publikationer kan laddas ner eller beställas på tillvaxtverket.se/publikationer eller via Tillväxtverkets publikationsservice på telefon 08-681 92 98 vardagar klockan 09:00–11:00.

